

תלמוד בבלי מסכת יומא דף ב עמוד א

פרק א הלכה א

[דף א עמוד א] מתני': שבעת ימים קודם ליום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללישכת פרהדרין ומתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול. ר' יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו שנאמר [ויקרא טז ו] וכפר בעדו ובעד ביתו, ביתו היא אשתו. אמרו לו חכמים, א"כ אין לדבר סוף:

גמ': תנן התם: שבעת ימים קודם שריפת הפרה היו מפרישין כהן השורף את הפרה מביתו ללשכה שעל פני הבירה צפונה מזרחה. תנן, שבעת ימים קודם ליום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללישכת פרהדרין. מה המקור לדין הזה? אמר ר' אבא, ר' יוחנן שמע לה מן הדא דכתיב [ויקרא ח לד] כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם. כאשר עשה ביום הזה, אלו שבעת ימי המילואים, צוה ה', שתעשו כן לדורות. לעשות זה שעיר של יוה"כ. מה להלן במילואים פרישת שבעה אף כאן ביוה"כ פרישת שבעה. או אינו אלא שעיר של ראש חדש? שיפרישו את הכהן המקריב שבעה ימים אמר רבי אבא, כתיב לכפר עליכם. כפרה שהיא כזו, מה זו כפרת אהרן לעצמו כפרת בניים לעצמן. דכתיב [ויקרא ט פסוק ז] ויאמר משה אל אהרון קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה ה'. אף זו כפרת אהרן לעצמו וכפרת בניים לעצמן. ר' יונה אמר, בר קפרא שמע לה מן הדא, דכתיב [ויקרא ח לד] כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם. כאשר עשה ביום הזה, אלו שבעת ימי המילואים. צוה ה', זו שריפת הפרה. נאמר כאן צוה ה'. ונאמר להלן [במדבר יט ב] זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר. לעשות זה שעיר של יום הכפורים. או אינו אלא שעיר של ראש חדש? כהיא דאמר ר' אבא, כתיב לכפר עליכם. כפרה שהיא כזו. מה זו כפרה שאינה כשירה אלא בכהן גדול. אף זו כפרה שאינה אלא בכהן גדול. מה בין כהן השורף את הפרה לכהן גדול ביום הכפורים? זה השורף את הפרה אפרשתו בטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו. וזה אפרשתו בקדושה שיכנס לקדש הקדשים באימה וביראה ואחיו הכהנים נוגעין בו. על דעתיה דר' יוחנן דלא יליף לה הא דפרה מן הדין קרייא, הא דאין אחיו הכהנים נוגעים בכהן השורף, את הפרה אינו מן הדין אלא סילסול מעלה של חומרה היא בפרה, ניחא [דף א עמוד ב] על דעתיה דבר קפרא דיליף אף פרה מן קרייא למה כאן נוגעין וכאן אין נוגעין? א"ר חייא בר אדא, שלא יטמאו אותו אחיו הכהנים. שהכל טמאים אצל פרה. ובלא כן אינו טמא מחמת הזייתו? א"ר בון. אף בר קפרא שסובר שהפרשת הכהן השורף את הפרה מהתורה. גם הוא אית ליה שמה שלא נוגעים בו, אינו מהתורה אלא משום מעלה הוא בפרה סלסול הוא בפרה. רשב"ל בעא קומי רבי יוחנן, אי מה איל המילואים הפרשה מעכבת שנאמר ככה אף שעיר של יום הכפורים מעכב, וקשה הרי מתקינים לו כהן אחר אבל לא מפרישים אותו? והוא מקבל מיניה שזו אכן קושיה טובה, אמר ר' מנא. תמיה אני איך רשב"ל מתיב קומי ר' יוחנן והוא מקבל מיניה? ויתיביניה הרי יכל לענות לו מי אומר שכיוון שהפרשת כהן גדול ביום הכיפורים נלמדה מהמילואים ששם הפרשה מעכבת, כך הפרשה ביוה"כ מעכבת? וכי לא מצאנו דבר מעכב למד מדבר שאינו מעכב, ודבר שאינו מעכב למד מדבר שהוא מעכב? והרי מדכתיב [ויקרא א טו] ומלק והקטיר למדנו, מה הקטרה בראש המזבח אף מליקה בראש המזבח. והא מליקה מעכבת ואין הקטרה מעכבת וילפינן. גזרה שווה תמיד תמיד. שנאמר תמיד בחביתין ונאמר תמיד בלחם הפנים. מה תמיד האמור בלחם הפנים שנים עשר, דכתיב [ויקרא כד ה] ואפיתה אתה שתיים עשרה חלות, אף תמיד האמור בחביתין שנים עשר. והא שנים עשר בלחם הפנים מעכב, ואין שנים עשר בחביתין מעכבת שקרבה חצאין. וכן למדנו גזירה שווה לקיחה לקיחה. נאמר לקיחה במצרים דכתיב [שמות יב כב] ולקחתם אגודת אזוב. ונאמר לקיחה בלולב. דכתיב [ויקרא כג מ] ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים. מה לקיחה האמור במצרים אגודה אף

לקיחה האמור בלולב אגודה. והא אגודה בלולב מעכב [דף ב עמוד א] ובמצרים אינה מעכבת. הרי מצאנו דבר מעכב למד מדבר שאינו מעכב ודבר שאינו מעכב למד מדבר מעכב. הא רבי שמעון בן לקיש מקשי לה. **משמע שהוא לא סובר שלומדים מהמילואים. אם כך מן היכן מייתי לה רשב"ל?** כהדא דתני רבי ישמעאל גבי יוה"כ **כתיב** [ויקרא טז ג] בזאת יבא אהרן אל הקדש. כאמור בעניין. מה אמור בעניין? מפרישין אותו כל שבעה, ועובד כל שבעה, ומחנכין אותו כל שבעה. אף זה מפרישין אותו כל שבעה, ועובד כל שבעה, ומחנכין אותו כל שבעה. וכי אמור הוא בעניין? **הרי הפרשה לא נאמרה במילואים אלא בפרשת אחרי מות בעבודת יוה"כ.** אלא מכיון שמיתת בני אהרן אמורה בעניין, ולא מתו אלא במילואין ורק נכתב שם, כמו שהוא אמור בעניין. ולית סופיה דרשב"ל מישמעינה מן הדין קריא. **הרי בסופו של דבר הוא לומד ממלואים אז למה הוא מקשה על רבי יוחנן? אלא כאינס דשמע מילה ומקשי עלה.** אם לומדים ממילואים למה ביה"כ ההפרשה לא מעכבת. א"ר יוסה בי רבי בון לר"ל לא קשה טעמא דרשב"ל **דלמד מסיני** [שמות כד טז] **דכתיב** וישכן כבוד ה' על הר סיני. מה משה לא נכנס לפני ולפנים עד שנתקדש בענן כל שבעה, אף אהרן לא נכנס לפני ולפנים עד שנתרבה בשמן המשחה כל שבעה. על דעתיה דרבי יוחנן למה מיתת בני אהרן אמורה בעניין **יום הכיפורים, והלא לא מתו אלא במילואים?** א"ר חיה בר אבא. בני אהרן, באחד בניסן מתו. ולמה הוא מזכיר מיתתן ביום הכיפורים? ללמדך שכשם שיום הכיפורים מכפר על ישראל כך מיתתן של צדיקים מכפרת על ישראל. א"ר אבא בר בינה, למה סמך הכתוב מיתת מרים לפרשת פרה? ללמדך שכשם שאפר פרה מכפרת על ישראל, כך מיתתן של צדיקים מכפרת על ישראל. א"ר יודן בי ר' שלום, למה סמך הכתוב מיתת אהרן לשיבור הלוחות? ללמדך שמיתתן של צדיקים קשה לפני הקדוש ברוך הוא כשיבור לוחות. כתיב [דברים יו] ובני ישראל נסעו מבארן בני יעקן מוסרה שם מת אהרן. וכי במוסרה מת אהרן והלא בהר ההר מת הדא הוא דכתיב [במדבר לג לח] ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם. אלא מכיון שמת אהרן נסתלקו ענני הכבוד ובקשו הכנענים להתגרות במ. הדא הוא דכתיב [שם כא א] וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל. מהו דרך האתרים? **שמעו כי מת [דף ב עמוד ב] התייר הגדול שהיה תר להם את הדרך ובאו ונתגרו בהם. ובקשו ישראל לחזור למצרים ונסעו לאחוריהן שמונה מסעות, ורץ אחריו שבטו של לוי והרג ממנו שמונה משפחות.** לבנימין היו עשרה בנים ולא נמנו אלה חמישה, ואהוד משמעון ואצבון לגד וישה לאשר. אף הם הרגו ממנו ארבע **משפחות.** שמעי נעקר לגמרי ומיצהרן חברון ועוזיאל נותרו מעט היינו דכתיב [דברי הימים א כו כג] לעמרמי ליצהרי לחברוני לעזיאל והפסוק הזה מיותר ונכתב, **ללמדך** אימתי חזרו בימי דוד, הדא הוא דכתיב [תהילים עב ז] יפרח בימיו צדיק ורב שלום בני לוי שהיו רודפי שלום עד בלי ירח. אמרו מי גרם לנו לדמים הללו אמרו על שלא עשינו חסד עם אותו הצדיק, וישבו וקשרו הספידו וגמלו לצדיק חסד. והעלה עליהן המקום כאלו מת שם ונקבר שם וגמלו לצדיק חסד. **אמר רבי יוסי בר חנינה עשירית האיפה ומכנסיים מעכבין** אף שאינם כתובים במילואים. מה טעמא? זה וזה **עשיה כתיב בהו. בעשירית האיפה כתיב יעשה אותו. ובמכנסיים כתיב ועשה להם מכנסי בד וילוף ממילואים דכתיב זה הדבר אשר ציוה ה' לעשות. ועיכובה במילואים מנין?** א"ר חנינה **דכתיב** [שמות כט לה] ועשית לאהרן ולבניו ככה. כל האמור בפרשה מעכב. ואתייא כיי **דאמר ר' שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן כתיב זה הדבר אשר ציוה ה' לעשות. זה הדיבור, שאפילו קריית הפרשה מעכבת. רבי יוחנן אמר,** כל המעכב לדורות מעכב כאן במילואים וכל שאין מעכב לדורות אינו מעכב כאן. מה אית לך מה מיעט רבי יוחנן סמיכה **ושפיכת שירי דמים שאינ מעכבין לדורות אינ מעכבין כאן.** א"ר חנינה, **אפילו** ציץ ומצנפת של אהרן קודם לאבניטן של בנים שקדם הליבו את אהרן את כל הבגדים ורק אחר כך את בניו. **יהודה ברבי אומר כולם כאחד דכתיב** [שם ט] וחגרת אתם אבנט אהרן ובניו. א"ר אידי הדא דאת אמר למצוה שצריכים לחגור אבנט אבל לציווי סדר עשיה **אהרון קדם דכתיב** [ויקרא ח ו] ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אתם במים ואח"כ ויתן עליו את הכתנת ואח"כ ויקרב משה את בני אהרון וילבישם כתנות. א"ר **אלעזר** בי ר' יוסי פשט הוא לן שבחלוק לבן שימש משה בכהונה גדולה. א"ר תנחום בר יודן ותני לה כל שבעת ימי המילואים היה משה משמש בכהונה גדולה ולא שרתה שכינה על ידיו. וכיון שלבש אהרן בגדי כהונה גדולה ושימש שרתה שכינה על ידיו. מה טעמא? **כדכתיב** [שם ט ד] כי היום ה' נראה אליכם. **כתיב** [ויקרא ו יג] זה קרבן אהרון ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו עשירית האיפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב. מכאן למדו חז"ל שכל כהן אפילו הדייט מקריב עשירית האיפה שלמה ביום שבו הוא מתחנך לעבודה. אבל כהן גדול מקריב בכל יום מחציתה בבקר ומחציתה בערב. רבי יוסי בר חנינה בעי [דף ג עמוד א] עשירית האיפה היאך קריבה ביום השמיני למילואים שהיה גם יום חניכתו של אהרון לכהן גדול

חצייה קריבה או שלימה קרבה?. **כתיב [ויקרא ט כב] וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים. וכתיב [ויקרא ט כג] ויבא משה ואהרן אל אהל מועד. ותני, מלמד שלא בא עמו אלא ללמדו על מעשה הקטורת. הדא אמרה חציים קרבה. וכבר בבקר עשה חציה. דאין תימר שלימה קרבה, ניתני על מעשה קטורת ועל עשירית האיפה שהרי לא הקריב מעולם. א"ר תנחום בר יודן, מהא ליכא למשמע. דהלא ויבא משה ואהרן אל אהל מועד. בודאי ללמדו בעבודת שבפניו אנן קיימין דכתיב ויבא משה ואהרן אל אהל מועד, שהיה צריך ללמדו על מעשה הקטורת. אבל על מנחת חביתין לא היה צריך ללמדו, שכבר לימדו כל עבודות שבחוץ. מילואים מה היו, קרבן יחיד או קרבן ציבור? מן מה דכתיב [שם ח כב] ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל, הדא אמרה קרבן יחיד היו שהרי אן סמיכה בקרבנות ציבור. והתני קרבן ציבור? א"ר אידי, נתנדבו ציבור ומסרום להם. כתיב, ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים. ימי מילואים מאיכן למדו? מן הקרבנות או ממעשה בראשית? אין תימר מן הקרבנות, הלילה הולך אחר היום. אין תימר ממעשה בראשית, היום הולך אחר הלילה. אין תימר מן הקרבנות, לילה אחרון אין לו יום. שהרי לא ישבו בליל שמיני. אין תימר ממעשה בראשית יום ראשון אין לו לילה שהתחילו רק מהבקר. תמן תנינן, ארבעה כהנים נכנסין שנים בידם שני סדרים ושנים בידם שני בזיכים וארבעה מקדימין לפניהם, שנים ליטול שני סדרים ושנים ליטול שני בזיכים. המכניסים עומדים בצפון ופניהם לדרום המוציאין עומדים בדרום ופניהם לצפון. אלו מושכין ואלו מניחין וטפחו של זה כנגד טפחו של זה, שנאמר (שמות כ"ה) לפני תמיד. מתניתין דרבי מאיר. אמר רבי יוחנן מודה רבי מאיר שאם פירקו את הישנה בשחרית וסידרו את החדשה בין הערבים אף זו היתה תמיד. תנן, רבי יוסה אומר אף אילו נוטלין ואילו מניחין אף זו היתה תמיד. אמר רבי יוחנן, משיבת אהרן ובניו למד רבי יוסי. שהרי במילואים כתיב, ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים. וודאי אין הכוונה שלא יזוזו בכלל מפתח אהל מועד, שהרי אי אפשר שלא הלכו לעשות צרכיהם, אלא שבמעבר בן היום ללילה ובן הלילה ליום עליהם להיות שם. כמה דתימר בישיבת אהרן ובניו צריך שימסור יום [דף ג עמוד ב] ללילה ולילה ליום ודי שיהיו במעבר מיום ללילה ומלילה ליום. אף הכא צריך שימסור יום ללילה ולילה ליום ובדיעבד די בכך. רבי חיייה בר יוסה אמר, בלחם הפנים מכיון שמסר יום ללילה דיו ואין צורך אף במעבר מיום ללילה לפי שהיום הולך אחר הלילה ורק במעבר בין ימים יש צורך בחיבור. מה אמר ר' חיייה בר יוסף בישיבת אהרן ובניו? האם גם שם די במעבר מיום ללילה או שיש צורך גם במעבר מלילה ליום? מה אין תמן גבי לחם הפנים שכתוב בו תמיד, את אמר מכיון שמסר יום ללילה דיו. כאן שאין כתוב בו תמיד לא כל שכן? אשכחת אמר, על דעתיה דר' יוחנן היה שם שבע עמידות וששה פירוקין. שאי אפשר היה לפרק בלילה שהרי היה צריך שימסור גם הלילה ליום. אלא אחר תמיד של שחר היה מפרקו וחזר ובונה אותו קדם תמיד של בן הערבים. על דעתיה חיייה בר יוסף שאמר שאין צורך שהלילה ימסור ליום, היה שם ארבע עשרה עמידות ושלוש עשרה פירוקין. שהעמידו קדם תמיד של שחר ופרקו אחר עבודת השחר. וחזרו והרכיבו קדם תמיד של בן הערבים וחזרו ופרקו בלילה. כדתני, כל שבעת ימי המילואים היה משה מושך את המשכן ומעמידו ומפרקו וסודר עליו את העבודות וביום השמיני העמידו ולא פירקו. ר' יוסה בר ר' יודה אמר אף ביום השמיני העמידו ומשחו ופירקו שבכל יום הקימו לצורך תמיד של שחר וחזרו ופרקו והקימו לצורך המילואים וחזרו ופרקו והקימו לצורך תמיד של בן הערבים וחזרו ופרקו. וביום השמיני הקימו לצורך תמיד של שחר וחזרו ופרקו והקימו לצורך עבודות יום השמיני ויותר לא פרקו. א"ר זעירא, ממה שנאמר ביום הקים את המשכן, זאת אומרת שהקמת הלילה פסולה לעבודת היום. אשכחת אמר על דעתיה דרבי יוחנן כר' יוסי בר ר' יודה היה שם [דף ד עמוד א] ארבע עשרה עמידות ושלוש עשרה פירוקין. שאי אפשר היה לפרק בלילה שהרי היה צריך שימסור גם הלילה ליום. אלא אחר תמיד של שחר היה מפרקו וחזר ובונה אותו קדם עבודות המילואים וחזר ומפרקו וחזר ובונה אותו קדם תמיד של בן הערבים. על דעתיה דר' חיייה בר יוסף כר' יוסי בר רבי יודה היה שם עשרים ואחת עמידות ועשרים פירוקין שהעמידו קדם תמיד של שחר ופרקו אחר עבודת השחר. וחזרו והרכיבו קדם עבודות המילואים וחזרו ופרקו וחזרו והעמידו קדם תמיד של בן הערבים וחזרו ופרקו בלילה. מניין לפירוקין? א"ר זעירא כתיב [במדבר ז א] ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן והרי ביום כ"ג אדר הוקם? אלא ביום שכלו הקמותיו. שבכל יום היו מקימים ומפרקים וביום השמיני כלו הקמותיו. רשב"ל אמר כתיב [ויקרא ח לד] כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם. כמו שביום הראשון הקים את המשכן כך בכל יום היה מקימו. ולא כבר תניתה ודרשנו מהפסוק הזה שצריך להפריש כהן גדול שבעה ימים קדם יום הכיפורים?. חדא בשם ר' יוחנן שלמד פרישת כה"ג ביוה"כ ממילואים, וחדא בשם רשב"ל שלמד פרישה מסיני. והפסוק הזה בא ללמד שבכל יום פרקו והקימו את המשכן. בשמיני אית תניי תני נמשח, ואית תניי תני לא נמשח. אית תניי תני נתפרק, אית תניי תני לא נתפרק. א"ר חנין. פשט הוא**

לן **דלמאן** דאמר נמשח נתפרק. ולמ"ד לא נמשח לא נתפרק. מ"ד נמשח ניחא דכתיב **כתיב** [במדבר ז א] **ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אותו ויקדש אותו**. ומ"ד לא נמשח מה מקיים **וימשח אותו?** מעלה אני עליכם כאילו שהוא מחוסר משיחה ומשחתם אותו. מ"ד לא נתפרק, ניחא דכתיב [שמות כט ז] **שבעת ימים יכפרו את המזבח**. מ"ד נתפרק מה מקיים **שבעת ימים יכפרו על המזבח** הרי היה צריך להיות שמונה ימים? **שבעת ימים היתה כפרה** שהיא בדם. כהא דתני, על זה ועל זה על כהן גדול ועל כהן השורף את הפרה היו מזין עליו מכל החטאות שהיו שם, כדי שיכנסו המים תחת הדם שהיו מזין בשבעת ימי מילואים דברי ר' יהודה. ר' יוסי אומר, תחת הדם ותחת שמן המשחה שגם נמשך כל יום. **תנן, שבעת ימים קודם ליום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללישכת פרהדרין ולמה מפרישים אותו מביתו?** פירש בן בתירה שמא יבא על אשתו נידה וידחה כל שבעה. **וכי ישראל חשודין על הנידות? אלא שמא תמצא אשתו נידה**. כ"י דתנין תמן, היה משמש עם הטהורה אמרה לו נטמאתי. פירש מיד חייב, שיציאתו הנייה לו כביאתו. אשכחת אמר. **מאי דא"ר יוחנן שלמדים פרישה ממילואים,** צריכה לבן בתירה **שהפרישה מביתו שמא תראה אשתו נידה**. מ"ד בן בתירה צריכה לר' יוחנן. אילו א"ר יוחנן ולא אמרה בן בתירה, הוינן אמרין ישמש מטתו וישן לו בלשכת פלהדרין, הוי צורכה להיא דאמר בן בתירה. אילו אמר בן בתירה ולא א"ר יוחנן הוינן יפרוש ממתנו וישן לו [דף ד עמוד ב] בתוך ביתו. הוי צורכה להיא דא"ר יוחנן וצורכה להיא דאמר בן בתירה. תני, כל הלשכות שהיו במקדש היו פטורות מן המזוזה, חוץ מלשכת פלהדרין שהיא דירה לכהן גדול שבעת ימים בשנה. א"ר יהודה, אף היא גזירה גזרו עליה לחייבה מזוזה מדרבנן **שלא יאמרו כ"ג חבוש בבית האסורים. כתיב** [דברים יא כ] **וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך**. בשעריך. אית תניי, תני פרט לשערי הר הבית והעזרות, אית תניי תני **לרבות שערי הר הבית והעזרות**. מ"ד פרט, ר' יהודה שאף לישכת פלהדרין אינה אלא מדרבנן. מ"ד לרבות, רבנן. **יאות א"ר יהודה שהרי אין אלו שעריך אלא שערי הקדש,** מה טעמא דרבנן **והא כתיב** בשעריך, **וכי שערי הר הבית והעזרות** בית דירה הן? התיב ר' יוסי בי ר' בון. והתני, בשעריך לרבות שערי המדינה. **וכי שערי המדינה** בית דירה הן? **אלא שבהן הן נכנסין לבית דירה**. והכא נמי שבהן היו נכנסין לבית דירה **ששם לישכת כהן גדול**. (חולדת המולים) **חלונות המלון** בית שמחולק לחדרונים קטנים ללינת עברי דרך חייבת במזוזה. חלון שהוא ארבע על ארבע שעבדים יושבים שם ומניפין לרבוניהם, חייבין במזוזה. לולים אלו על גב אלו פתח בגג שדרכו נכנסו לקומה שמעל וגם בגג שם היה פתח לקומה מעל, חייבין במזוזה הן דו דרס אסקופתה ארעייתא המקום עליו נשען הסלם ועליו הוא דורך כשניכנס נחשב כקרקע הפתח ובצד השני יתקע מזוזה. ר' יוסה הוה מצטער דלא חמא לולא דר' איליי, דהוה עביד מן דעתון דכל רבנן ורצה לדעת אם היה שם מזוזה או לא:

תנן, שבעת ימים קודם ליום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללישכת פרהדרין: אבא שאול היה קורא אותה לשכת בולווסין. בראשונה היו קורין אותה לשכת בולווסין, ועכשיו הן קוראין אותה לשכת פלהדרין, פראידתין פקידים הממונים על ידי המלך **מילא עבידה** למה קראו ללישכה כך? בראשון שהיו משמשין הוא ובנו ובן בנו שימשו בו שמונה עשר כהנים. אבל בשני על ידי שהיו נוטלין בדמים, וי"א שהיו הורגין זה את זה בכשפים, שימשו בו שמונים כהנים. וי"א שמונים ואחד, וי"א שמונים ושנים, וי"א שמונים ושלש, וי"א שמונים וארבע, וי"א שמונים וחמש. ומהן שימשו שמעון הצדיק ארבעים שנה. א"ר אחא כתיב [משלי י כז] **יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצורנה. יראת ה' תוסיף ימים,** אילו כהנים ששימשו בבית הראשון. ושנות רשעים תקצורנה, אילו ששימשו בבנין השני. מעשה באחד ששילח ביד בנו שתי מידות של כסף מליאות כסף ומחוקיהן כסף. ובא אחר ושילח ביד בנו שתי מידות של זהב מליאות זהב ומחוקיהן זהב, אמרו כפה הסיח את המנורה ביטוי שמי שמשלם יותר שוחד זוכה. כמו שמסופר על אימא שלום דביתהו דרבי אליעזר אחתיה דרבן גמליאל הואי. הוה ההוא פילוסופא בשיבבותיה שקל שמא דלא מקבל שוחד. בעי לאחוכי ביה עיילה ליה שרגא דדהבא ואזלה לקמיה. אמרה ליה, בעינא דנפלו לי בכסי דבי נשי. אמר לה פלוגי. אמרה ליה, כתיב לן במקום ברא בריתא לא תירת? אמר לה מן יומא דגליתון מארעכון אנטלית אורייתא דמשה ואיתיהב לכון אוריית' אחרייתא, וכתוב ביה ברא ובריתא יירתון כחדא. למחר הדר עייל ליה איהו חמרא לובא. אמר להו, שפילית לסיפיה דספרא וכתוב ביה אנא לא למיפק מאורייתא דמשה אתיתי אלא לאוסופי על אורייתא דמשה אתיתי. וכתוב ביה במקום ברא בריתא לא תירת. אמרה ליה נהור נהורין כשרגא. אמר ליה רבן גמליאל אתא חמרא ובטש לשרגא. **מצאנו שלא חרב הבית בראשונה אלא שהיו עובדים עכו"ם ומגלים עריות ושופכי דמים וכן בשני.** ר' יוחנן בר תורתא אמר. **מצאנו שלא חרבה שילה אלא שהיו מבזים את המועדות ומחללין את הקדשים.** מצאנו שלא חרב הבית בראשונה אלא שהיו עובדי עכו"ם ומגלי עריות ושופכי דמים. אבל בשני, מכירין אנו אותם שהיו יגיעין בתורה וזהירין במצות ובמעשרות, וכל ווסת טובה היתה בהן. אלא שהיו אוהבין את הממון ושונאין אלו לאלו שנאת חנם. וקשה היא שנאת חנם שהיא שקולה כנגד ע"א וגילוי עריות ושפיכות דמים. דלמא, ר' זעירה ור' יעקב בר אחא ור' אבונה הוון יתבין אמרין, **לא שקולה היא אלא חמורה**

יותר. שבראשון נבנה, ובשני לא נבנה. אמר רבי זעירא **שקולה היא, אלא שהראשונים עשו תשובה ולכן נבנה**, והשניים לא עשו תשובה. אמר רבי אלעזר הראשונים [דף ה עמוד א] נתגלו עוונם ונתגלה קיצם. השניים נתגלה עוונם ולא נתגלה קיצם. שאלו את ר' אליעזר, דורות האחרונים כשרים מן הראשונים? אמר להן עידיכם **בית הבחירה יוכיח. שלראשונים נבנה ולאחרונים לא נבנה**. אבותינו העבירו את התקרה **דכתיב** [ישעי' כב ח] ויגל את מסך יהודה. אבל אנו פעפענו את הכתלים, **דכתיב** [תהילים קלז ז] האומרים ערו עד היסוד בה. אמרו כל דור שאינו נבנה בימיו מעלין עליו כאילו הוא החריבו. **תנן**, מתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול. מה מייחדין ליה עימיה? שאף אותו מפרשין ללשכת פרהדרין א"ר חגי"י, **משה** לשון שבועה, **אין** מייחדין ליה עימיה דו קטל ליה. **כתיב** [ויקרא ו יג] **זה קרבן אהרון ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו. ביום המשח אותו**, אחד מושחין ואין מושחין שנים. אמר ר' יוחנן מפני איבה. עבר זה כגון שנטמא הראשון ושימש זה השני במקומו **לאחר שיחזור הראשון כל קדושת כהונה עליו**. השני אינו כשר לא לכה"ג ולא לכהן הדיוט. א"ר יוחנן, עבר ועבד עבודתו כשירה. עבודתו של שני ^{פר ואיל של יוה"כ} משל מי? נישמענה מן הדא. מעשה בבן אילם מציפורין שאירע קרי לכהן גדול ביום הכפורים, ונכנס בן אילם ושימש תחתיו בכהונה גדולה. וכשיצא אמר למלך, אדוני המלך. פר ושעיר של יום הכפורים משלי הן קריבין או משל כהן גדול? וידע המלך מה הוא שואלו ^{שרמז} לו שימנה אותו כהן גדול ואש התברר שכבר ביוה"כ הוא היה הכהן גדול הקבע והפך והאיל משלו. אמר לו בן אילם, לא דיך אלא ששימשתה שעה אחת לפני מי שאמר והיה העולם? וידע בן אילם שהוסע מכהונה גדולה. מעשה בשמעון בן קמחית שיצא לדבר עם המלך ערב יום הכפורים, ונתזה צינורה של רוק מפיו על בגדיו וטימתו. ונכנס יהודה אחיו ושימש תחתיו בכהונה גדולה, וראת אימן שני בניה כהנים גדולים ביום אחד. שבעה בנים היו לה לקמחית, וכולן שימשו בכהונה גדולה. שלחו חכמים ואמרו לה, מה מעשים טובים יש בידך? אמרה להן, יבא עלי אם ראו קורות ביתי שערות ראשי ואימרת חלוקי מימי. אמרון, כל קימחיא קמח, וקמחא דקמחית סולת. וקרן עלה **את הפסוק** [שם מה יד] כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה. יכול יהא משוח מלחמה מביא עשירית האיפה? ת"ל [ויקרא ו טו] **והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה**. את שבנו עובד תחתיו, מביא עשירית האיפה. יצא משוח מלחמה שאין בנו עובד תחתיו. ומנין למשוח מלחמה שאין בנו עובד תחתיו? ת"ל [שמות כט ל] **שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו אשר יבא אל אהל מועד לשרת בקדש**. את שהוא בא אל אהל מועד לשרת בקדש, ומנין שהוא מתמנה להיות כהן גדול? **שנאמר** [דברי הימים א ט כ] ופינחס בן אלעזר נגיד כה"ג היה עליהם, לפנים ה' עמו. **ובימי משה היה משוח מלחמה**. ר' יוסי כד הוה בעי מקנטרה לר' אלעזר בי ר' יוסי שלא היה משקיעה בלימודים כמו בעבר, הוה א"ל, לפנים עמו. **מאי לפנים** עמו. בימי זימרי מיחה, בימי פילגש בגבעה לא מיחה. מנין שהוא נשאל בשמונה? **אמר** ר' חייה בשם רבי יוחנן **דכתיב** [שמות כט כט] ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו. מה ת"ל אחריו? אלא לגדולה של אחריו. ומנין שהוא משוח מלחמה עובד בשמונה? **אמר** ר' ירמיה בשם ר' יוחנן **דכתיב** [שמות כט כט] ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו. מה ת"ל אחריו? לקדושה של אחריו. א"ל ר' יונה. עמך הייתי ולא **אמר רבי יוחנן** עובד אלא נשאל. ובמה הוא עובד? **אייתי רב הושעיה מתניתא דבר קפרא מן דרומא ותנא**. וחכמים אומרים, אינו עובד לא בשמונה של כהן גדול ולא בארבעה של כהן הדיוט. אמר ר' אבא. **בדין היה** שיהא עובד בארבעה. ולמה אינו עובד **בארבעה**? שלא יהו אומרים ראינו כהן גדול פעמים עובד בארבעה פעמים בשמונה. א"ר יונה, ולא מבפנים הוא עובד בארבע **ובחוץ** נשאל בשמונה. וטועין מבפנים לבחוץ? וכי רבי טרפון אביהן של כל ישראל לא טעה [דף ה עמוד ב] בין תקיעת הקהל לתקיעת קרבן? דתני **כתיב** [במדבר י ח] ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות. תמימים ולא בעלי מומין דברי ר' עקיבה. אמר לו רבי טרפון. אקפח את בניי אם לא ראיתי אחי אמי חיגר באחת מרגליו עומד בעזרה וחצוצרתו בידו ותוקע. אמר לו ר' עקיבה. רבי, שמא לא ראיתה אלא בשעת הקהל, ואני אומר בשעת קרבן. אמר לו רבי טרפון. אקפח את בניי שלא הטייתה ימין ושמאל. אני הוא שראיתי את המעשה ושכחתי ולא היה לי לפרש. ואתה דורש ומסכים לשמועה. הא כל הפורש ממך כפורש מחייו גבי עבודת יוה"כ **כתיב** [ויקרא טז לב] וכפר הכהן אשר ימשח אותו. מה ת"ל? לפי שכל הפרשה אמורה באהרן, אין לי אלא אהרן עצמו. ומניין לרבות כהן אחר? ת"ל אשר ימשח אותו. **לרבות** משוח בשמן המשחה. **מרובה** בבגדים מניין? ת"ל [ויקרא טז לב] ואשר ימלא את ידו. ומניין לרבות כהן אחר המתמנה אפילו רק לאותו כיפור? ת"ל וכפר הכהן. במה הוא מתמנה? **שהרי יתכן שהכהן גדול יטמא אחר העבודות**

שנעשים בבגדי זהב והשני נכנס תחתיו לעבודות שהם בבגדי לבן שהם אותם ארבע בגדים של כהן הדיוט אם כן במה הוא מתמנה? רבנין דקיסרין אמרו בשם ר' חיייה בר יוסף, בפה שאומרים לו שהוא מתמנה. א"ר זעירה הדא אמרה שממנין זקנים בפה. א"ר חיייה בר אדא, מתניתא אמרה כן. **דתנן, אמרו לעקביא בן מהללאל** חזור בך בארבעה דברים שהיית אומר ונעשך אב בית דין על ישראל מיד. מניין שכשם שמתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול, כך מקדשין לו אשה אחרת על תנאי שמא יארע דבר באשתו? שנאמר [שם ו] וכפר בעדו ובעד ביתו. ביתו זו אשתו דברי ר' יהודה. אמר לו ר' יוסה, אם כן אין לדבר סוף. מהו אין לדבר סוף? שמא תמות אשה זו אשתו ותמות אשה אחרת זו שהתקינו לו. א"ר מנא עד דאת מקשי לה על דרבי יהודה, קשייתה על דרבנן. **דתנן, ומתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול. אף כאן שמא יארע קרי לכהן זה הכהן המכהן ויארע קרי לכהן אחר זה שמינו תחתיו. למה שמא יטמא גזרו שיתקינו לו אחר, ולא גזרו שיתקינו לו אשה אחרת שמא תמות אשתו? קרי מצוי, מיתה אינה מצויה. גזרו על דבר שהוא מצוי, ולא גזרו על דבר שאינו מצוי. ורבי יהודה סבר אף מיתה מצויה. והיכא אשכחן דר' יהודה אמר מיתה מצויה? הדא היא דתנינן הכא. רבי יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו. תמן תנינן המביא גט והניחו זקן או חולה, נותנו לה בחזקת שהוא קיים. תמן את אמר אין מיתה מצויה והכא את אמר מיתה מצויה? תמן ביחיד וכאן בציבור שכפרת כל ישראל תלויה בו. חומר הוא בצבור. והא אשכחן דר' יהודה מחמיר ביחיד? אולי גם מה שחש שמא תמות אשתו זה רק מפני שכפרת כל ישראל תלויה בו. דתני, א"ר יהודה לא היה שופר של קינים של חובה שמהם מביאים אחד לעולה ואחד לחטאת בירושלם מפני התערובות, שמא תמות אחד מהן ונמצא דמי חטאות מיתות מעורבות בקרבן. **תנן, ר' יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו. ויקדש מאתמול? כתיב, וכפר בעדו ובעד ביתו. ולא בעד שני בתים. רבי גמליאל בר' אינוני בעא קומי רבי מנא. לא נמצא כקונה קניין בשבת? א"ל, משום שבות שהתירו במקדש. אמר רבי מנא. הדא אמרה, אילין דכנסין ארמלן אלמנה שנקנת בביאה ולא בחופה. צריך לכונסן מבעוד יום. שלא יהא כקונה קניין בשבת:****

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק א הלכה ב

מתני': כל שבעת הימים הוא זורק את הדם ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות ומקריב את הראש ואת הרגלים. ושאר כל הימים, אם רצה להקריב מקריב, שכהן גדול מקריב חלק בראש ונוטל חלק בראש:

[דף ו עמוד א] גמ': ואינו טמא משום הזייתו? א"ר יוסה בי רבי בון משהיה מקריב קרבנותיו היו מזין עליו וטובל ועושה הערב שמש: **תנן**, שכהן גדול מקריב בראש ונוטל חלק בראש: היך עבידה? עור זה שלי, חלה אחת משתי הלחם, שש חלות מלחם הפנים. הכא בעור הוא נסב כולה, והכא הוא נסיב פלגא? א"ר זעירה, כאן לקרבן יחיד וכאן לקרבן ציבור. תני רבי אומר. אומר אני שלא יטול אלא מחצה. אית תני תני, רבי אומר אומר אני שיטול מחצה. היך עבידה? היה שם עור אחד. רבנן אמרי נוטל את כולו. רבי אומר, אומר אני שלא יטול אלא מחצה. היו שם ארבעה חמשה עורות. רבנן אמרי נוטל אחד. רבי אומר, אומר אני נוטל מחצה. מה טעמא דרבי? **דכתיב** [ויקרא ב י] והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו. וכי אין אנו יודעין שאהרן בכלל בניו. ומה ת"ל לאהרן ולבניו? אלא אמר אהרן יסב פלגא, ובניו יסבין פלגא. כהדא בולי עשירים ואסטרגי בני העיר הוה לון קריבו שאמרו השלטון שהעשירים ובני העיר יביאו דורון למלך אתא עובדא קומי רבי ואמר הרי בולי בכלל אסטרגי. וליידא מילה אמר בולי ואסטרגי? אלא אמר כוונתו אילין יתנון פלגא ואילין יתנון פלגא. א"ר יוסה בי רבי בון, רבי כדעתיה. **דרבי אמר כתיב** [שם כד ט] והיתה לאהרן ולבניו. לאהרן מחצה ולבניו מחצה. מתיב ר' אבא בר ממל. והא מתני' פליגא **דתני**, האומר הרי עלי מאה עשרונות להביאן בשני כלים, מביא חמשים בכלי א' וחמשים בכלי א'. ואם הביא ששים בכלי אחד וארבעים בכלי אחד יצא. אילו מי שאמר הרי עלי מאה עשרונות סתם, ולא אמר בכמה כלים הוא מביאן הרי מביאן בשני כלים שהרי אינו יכול להביא יותר משישים בכלי אחד, וליידא מילה אמר להביאן בשני כלים? כנראה שכוונתו שיביא חמשים בכלי אחד וחמשים בכלי אחד. ואעפ"כ אם הביא ששים בכלי אחד וארבעים בכלי אחד יצא, מכאן שאן כשמציין שיביא בשני כלים אן ראייה שחצי יביא בזה וחצי בזה. ולמה רבי חייב את הבולאות חצי רק מפני שהזכירו את שניהם בולאות

ואסטרטגי **אולי לא לזה התכוון השלטון והמוציא מחבירו עליו הראיה?** אמר רבי יוסי בי רבי בון.
כשמזכיר שני שמות ודאי כוונתו חצי מכל אחד כפי שפסק רבי. ושונה הדין גבי מנחות. שאף שאמר בשני כלים, מכיון שעד ששים יכולין ליבלל, כמי שקבע לו ששים משעה ראשונה [דף ו עמוד ב] לא צורכא דא מהבריתא הזו אן להקשות אלא אם במקום זה הבריתא אומרת, אמר הרי עלי ששים עשרונות להביאן בשני כלים. מביא שלשים בכלי א' ושלשים בכלי א'. ואם הביא ארבעים בכלי א' ועשרים בכלי א' יצא. אז באמת היתה קושיה. אשכח תני כן. ר' חנניה חברין דרבנין בעי, למידין מידת הדין דיני ממונות מעשרון מקדשים? אז מה מקשים על רבי שפסק שבדיני ממונות אם הזכירו שני שמות, כל אחד יתן חצי. ממה שבעישרון ראינו שהדין לא כך? אשכח תני שהוא למד מידת הדין ממדת עשרון. איתמר, האומר הרי עלי להביא מאה עשרונות בשני כלים. א"ר אבון, בלבד שלא יביאם בג' כלים. ר' אבא בר ממל אמר, אפילו בכמה כלים שאפשר שכוונתו היתה להביא כמות גדולה שנכנסת בשני כלים. אמר ר' יוסי בי רבי בון בשם ר"י בן לוי. בכל יום כהן גדול מתלבש בכליו ובא ומקריב תמיד של שחר. אם יש שם נדרים ונדבות הוא מקריבן. והולך בתוך ביתו ובא ומקריב תמיד של בין הערבים, ואם רוצה בא ולן בלשכת פלהדרין. ר' עוקבה אמר בשם ר"י בן לוי, לא היה עושה כן אלא בשבתות ובימים טובים. אית תניי תני, הציץ מרצה על מצחו. אית תניי תני אפי' תלוי בזוית, מ"ד הציץ מרצה על מצחו, דכתיב והיה על מצחו תמיד. ומ"ד אפיילו תלוי בזוית מן הדא דיום הכיפורים שלבוש בגדי לבן. מ"ד הציץ מרצה על מצחו, מסייע לר' יוסי בי ר' בון לכן לבש בכל יום. מ"ד אפי' תלוי בזוית מסייע לר' עוקבה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא
 פרק א הלכה ג

מתני': מסרו לו זקנים מזקני ב"ד קורין לפניו בסדר היום. ואומרים לו אישי כהן גדול קרא אתה בפ"ך שמא שכחת או שמא לא למדת. ערב יה"כ שחרית מעמידין אותו בשער המזרח ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה:

גמ': **תנן, מסרו לו זקנים מזקני ב"ד קורין לפניו בסדר היום. ואומרים לו אישי כהן גדול קרא אתה בפ"ך שמא שכחת או שמא לא למדת. לא כן תני [ויקרא כא י] והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה. והכהן הגדול מאחיו, שתהא גדולתו מאחיו באזה כהן מדובר? אשר יוצק על ראשו שמן המשחה. במה צריך שיהיה גדול מאחיו? רבי אומר בנוי בכח בעושר בחכמה ובמראה. ואך יתכן שלא למד? א"ר יוסי בי ר' בון, כאן במקדש ראשון וכאן בשני: תנן, ערב יה"כ שחרית מעמידין אותו בשער המזרח. איכן היו מעמידין אותו, מבפנים או מבחוץ? אם תאמר מבחוץ נמצא שלא טבל. וטבילה ראשונה שטובל אינה מחמת יוה"כ אלא לצורך כניסה לעזרה. כ"י דתנין תמן חמש טבילות היה שם באותו היום אחת שלא היה אדם נכנס לעזרה לעבודה אפי' טהור עד שיהא טובל וארבעה מחמת יוה"כ. אין תימר מבפנים, נמצא שכבר טבל לכניסה לעזרה, ואם כך כל החמש טבילות שטובל ביום הכיפורים כולן מחמת יום הכיפורים שבערב יוה"כ לא היו מניחים לצאת: מעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים: למה לא אמר שעיר? א"ר אבא קרטיגא בלא כך אינו זקוק להערות שיזכירו לו במיוחד. שהרי כל הזיות שעושה בפר עושה בשעיר, ולבסוף מערה את שניהם ומזה יחד, כך שדי שרואה את הפר וזכר גם משעיר. אשכח תני ושעיר:**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק א הלכה ד

[דף ז עמוד א] מתני': כל שבעת ימים לא היו מונעין ממנו מאכל ומשתה ערב יום הכיפורים עם חשיכה לא היו מניחין אותו לאכול הרבה שהמאכל מביא את השינה:

גמ': תני, לא היו מניחין אותו לאכול לא חלב ולא בצים ולא גבינה ולא בשר שמן ולא יין ישן ולא קונדיטון ולא גריסין של פול ולא עדשים. שמואל אמר, ולא אתרוג ולא כל דבר שהוא מרגיל לזיבה. אף על פי כן היו קורין עליו את הפסוק הזה [תהילים קכז א] אם ה' לא יבנה בית וגו'. ולא מן הניסים

שהיו נעשין בבית המקדש הן שלא ראה כה"ג קרי ביה"כ? א"ר אבין על שם לא תנסון. א"ר יוסי בי רבי בון כאן בראשון היה נס ולא היו צריכים כל כך להשתדל שלא יראה זיבה ושלא ישן שמא יראה קרי וכאן בשני:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק א הלכה ה

מתני': מסרוהו זקני ב"ד לזקני כהונה, הוליכוהו לעליית בית אבטינס השביעוהו ונפטרו והלכו להם. אמרו לו, אישי כהן גדול אנו שלוחי ב"ד ואתה שלוחינו ושליח ב"ד. משביעין אנו עליך במי ששיכן את שמו בבית הזה, שלא תשנה דבר מכל מה שאמרנו לך. הוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין:

גמ': לישכת בית אבטינס על גבי שער המים היתה, וסמוך ללישכתו היתה. הוא פורש ובוכה שנחשד, והן פורשין ובוכין שצרכו לך. ולמה משביעין אותו? מפני הבייתוסין שהיו אומרים יקטיר מבחוץ ויכניס מבפנים. מעשה באחד שהקטיר מבחוץ והכניס מבפנים. וכשיצא אמר לאביו, אע"פ שהייתם דורשין כל ימיכם, לא עשיתם עד שעמד אותו האיש ועשה. אמר לו אביו, אף על פי שהייתם דורשין כל ימינו, אבל כרצון חכמים היינו עושין. תמיה אני אם יאריך אותו האיש ימים בעולם על בנו אמר כן, אמרו לא באו ימים קלין עד שמת. וי"א יצא חוטמו מזנק תולעים, וכמין פרסת עגל עלת בתוך מצחו. אית דבעי מימר הצדוקי שכאן הוא דפרה שלא רצה להטמא ורבי יוחנן טמא אותו כדי שיעשה בטבול יום היא דסוכה היא דכיפורים. רבי סימון לא אמר כן אלא או דפרה ודסוכה חד שבסוכות נהרג. ודכיפורים חד שהרי מסופר שמלאך בעט בו והרגו מיד כשיצא מקדש הקדשים כך שבסוכות כבר לא היה בחיים. או דפרה ודכיפורים חד. ודסוכה חד. מ"ד לא באו ימים קלים עד שמת, תלתיהון עבד שאחרי כיפור הגיעה סוכות ומת. מ"ד יצא חוטמו מזנק תולעים, וכמין פרסת עגל בתוך מצחו. כמ"ד או דפרה ודסוכה חד שמת מרגימת אתרוגים, ודכיפורים חד שמת ומצאו בו כמין פרסת עגל. או דפרה ודכיפורים חד ודסוכה חד צווחה עליהן העזרה צאו מיכן צאו מיכן בני עלי טימאתן בית אלהינו. [דף ז עמוד ב] בו ביום נפגמה קרן המזבח מהאתרוגים ונתנו עליו גוש של מלח שלא יהא נראה כפגום. שכל מזבח שאין לו קרן וסובב ויסוד פגום הוא. בעון קומי ר' אבהו והא כתיב [ויקרא טז יז] וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו. אפילו אותן שכתוב בהן [יחזקאל א י] ודמות פניהם פני אדם לא יהיו באהל מועד בבאו לכפר בקדש? אמר לון בשעה שהוא נכנס כדרכו בקדושה. אבל הצדוקי הזה לא עשה כדין שנתן הקטורת בחוץ. כתיב [ויקרא טז יב יג] והביא מבית לפרכת ונתן את הקטרת על האש לפני ה'. שלא יתקן מבחוץ ויכניס מבפנים שהרי הצדוקין אומרים יתקן מבחוץ ויכניס. לפני בשר ודם אן עושין כן שלא נותנים הקטורת בפניו קל וחומר לפני המקום, ואומר [שם ב] כי בענן אראה על הכפרת. אמרו להן חכמים. והלא כבר נאמר [ויקרא טז יב יג] ונתן את הקטרת על האש לפני ה'. גזרת הכתוב שאינו נותן אלא מבפנים, אם כן למה נאמר כי בענן אראה על הכפרת? מלמד שהוא נותן בה מעלה עשן. ומניין שהוא נותן בה מעלה עשן? ת"ל [ויקרא טז יב יג] וכסה ענן הקטרת את הכפרת אשר על הארון ולא ימות. הא אם לא נתן בה מעלה עשן או שחיסר אחת מסממניה חייב מיתה. אר"א ברבי שמעון. ולא ימות הרי זה עונש. כי בענן אראה על הכפרת, הרי זה אזהרה. אר"א בי ר"ש. יכול עונש ואזהרה נאמרו קודם למיתת בני אהרן? ת"ל [שם א] אחרי מות שני בני אהרן. אי אחרי מות שני בני אהרן, יכול שניהן נאמרו אחר מיתת שני בני אהרן? ת"ל כי בענן אראה על הכפרת משמע שהיה קדם שירדה שכינה שנאמר אראה בלשון עתיד וזה קדם שמתו בני אהרון. הא כיצד? אזהרה נאמרה קודם מיתת שני בני אהרון, ועונש נאמר לאחר מיתת שני בני אהרון. א"ר זעירא. כי בענן נראתי אין כתיב כאן, אלא אראה. מיכן שאין הקדוש ברוך הוא עונש אא"כ הזהיר:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק א הלכה ו

מתני': אם היה חכם דורש. ואם לאו תלמידי חכמים דורשין לפניו. אם רגיל לקרות קורא, ואם לאו קורין לפניו. ובמה קורין לפניו? באיוב ובעזרא ובדברי הימים. זכריה בן קבוטל אומר פעמים הרבה קריתי לפניו בדניאל שהיו עמי ארצות ולא ידעו עברית:

גמ': תני, במשלי ובתילים מפני שטעמן מפיג את השינה. כהנא שאל לרב. מה ניתני קבוטר או קבוטל? והוה קאים מצלי, וחוי ליה באצבעתיה **אות** ר קבוטר:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק א הלכה ז

מתני': ביקש להתנמנם פרחי כהונה מכין לפניו באצבע צרדה ואומרים לו אישי כהן גדול עמוד והפג אחת על הרצפה ומעסיקין אותו עד שמגיע זמן השחיטה:

גמ': רב חונא אמר באצבע צרדה בפה שהיה מכניסה לפה ומשמיע קול. ור' יוחנן אמר באצבע צרדה ביד. מתני' פליגא על ר' יוחנן דתני, משמיעים לפניו קולות בפה לא בנבל ולא בכינור. פתר לה **כשהיו שרים לפניו**, נעימה הנאמרת באצבע צרדה אומרה בפה לא בנבל ולא בכנור. **אבל כשרצו להעיר אותו כן השתמשו באצבע צרדה:**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק א הלכה ח

מתני': בכל יום תורמין את המזבח מקרות הגבר או בסמוך לו לפניו או מלאחריו, וביום הכיפורים מחצות [דף ח עמוד א] וברגלים מאשמורה הראשונה. לא היתה קרות הגבר מגעת עד שהיתה עזרה מליאה מישראל:

גמ': א"ר מנא. לא מסתברא **אלא** יום הכפורים מאשמורה הראשונה, וברגלים מחצות. **שמקדימים את תרומת הדשן ביוה"כ כדי שלא יבואו לידי צמאון.** א"ר יוחנן, תרומת הדשן תחילת עבודה של מחר היא וצריך לקדש ידיו ורגליו מן הכיור המשוקע במים שמעלים אותו מקדשים ידים ורגלים וחוזרים ומשקעים אותו בבור:

הדרן עלך פרק שבעת ימים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ב הלכה א

מתני': בראשונה כל מי שהוא רוצה לתרום את המזבח תורם בזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש וכל הקודם את חבירו לתוך ארבע אמות זכה ואם היו שנים שוים הממונה אומר להן הצביעו ומה הן מוציאים אחת או שתיים ואין מוציאים אגודל במקדש. מעשה שהיו שנים שוין ורצין ועולין בכבש ודחף אחד מהן את חבירו ונשברה רגלו. וכשראו בית דין שהן באין לידי סכנה התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפייס. ארבע פייסות היו שם וזה הפייס הראשון:

גמ': רבי מנא בעי. ולמה לא קבעו פייס לתרומת הדשן **קדם לכן?** איתא חמי. שחיטה כשירה בזר ואת אמר יש לה פייס. תרומת הדשן אסורה בזר ואת אמר אין לה פייס? חזר רבי מנא ואמר. שחיטה אינה כשירה אלא ביום. אבל תרומת הדשן כשירה כל הלילה. אם אומר את יפיס, אף הוא אינו משכים על הספק שמא לא יזכה. מאי חמית מימר כן? **דכתיב** [ויקרא ו ב ג] היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה **עד הבקר** ואש המזבח תוקד בו. [ויקרא ו ב ג] ולבש הכהן מידו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח. מיכן לתרומת הדשן שהיא כשירה כל

הלילה: זר שתרם. רבי יוחנן אמר חייב, רשב"ל אמר פטור. מה טעם דרשב"ל? **דכתיב** [במדבר יח ז] אתה ובניך איתך תשמרו את כהנתכם **לכל דבר המזבח ולמבית לפרוכת עבודת מתנה אתן את כהנתכם והזר הקרב יומת. עבודת מתנה**, יצא זה שהוא בהרמה. מ"ט דר' יוחנן? **שנאמר** לכל דבר המזבח אף הרמה. **אמר** רבי יוסי בי רבי בון בשם רב. ארבע [דף ח עמוד ב] עבודות שהכהן מתחייב עליהן מבחוץ על שחטי חוץ היינו עבודה תמה, זר מתחייב עליהן מבפנים. ואי זו? זו הקטרה וזריקה וניסוך המים והיין. ואתיא כרשב"ל. לוי אמר, אפילו לתרומת הדשן ואתיא כרבי יוחנן. חתה גחלים לתרומת הדשן, תפלוגתא דרבי יוחנן ודרשב"ל. הוציא שאר הדשן, תפלוגתא דר' יוחנן ודרשב"ל. אתיא כמ"ד **ולבש בגדים** אחרים **והוציא את הדשן** פחותים מהן אבל בכהן כשר. ברם כמ"ד אחרים לרבות בעלי מומין, הוא זר הוא בעל מום. הכל מודין בזר שסידר מערכה של עצים שהוא חייב, אמר ר' זעירא ובלבד שני גזירי עצים שהכתוב מזהיר עליהן לעבודת כהונה **דכתיב** [ויקרא א ז] ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים. תני, א"ר יהודה מנין להצתת האליהא זרדים לתחילת האש שלא תהא אלא בכהן כשר ובכלי שרת בגדי כהנה? ת"ל ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח משמע שאלמלא הפסוק הייתי חושב שזר כשר לכך, אמר ר"ש וכי עלת על לב שהזר קרב על גבי המזבח? אם כן למה נאמר ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח? לימד על הצתת האש שלא תהא אלא בראשו של מזבח. התיבון והא כתיב [שם ו ה] והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה, מיכן להצתת האש שלא תהא אלא בראשו של מזבח דברי ר' יהודה. מחלפה שיטתיה דר"י? תמן הוא מצריכה כהן כשר אפילו ללא פסוק מיוחד. שהרי הוא סובר שההצתה חייבת להיות בראש המזבח וזר אינו יכול לקרב למזבח. והכא הוא אינה מצריכה כהן כשר, אלא רק מפני גזרת הכתוב שנאמר ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח? א"ר תנחום בר יודן. מה את שמע מינה? צריך שיהיה נאמר בראש המזבח וצריך שיהיה נאמר שאסור בזר. שאילמלא הפסוק שאסור זר הייתי אומר שזר יעמוד על הריצפה ויצית על המזבח. תרם והפריחתו הרוח, תפלוגתא דר' יוחנן ודר' חנינה. דא"ר חנינה קומץ שנתנו על גבי האישים והפריחתו הרוח, בפריחה האחרונה נתכפרו הבעלים ויצאו השיריים ידי מעילה. ר"י אמר [דף ט עמוד א] משיאחוז האור ברובו. מה ברובו? ברובו של קומץ או ברוב כל פרידה פתית ופרידה איתאמרת? אתא ר' חזקיה ר' יונה ר' אבא ור' חייא ואמרו בשם ר' יוחנן, ברוב כל פרידה ופרידה איתאמרת. תרם חצייה חצי שיעור בכל פעם, תפלוגתא דר' יוחנן ודר"י בן לוי. דא"ר יוחנן, קומץ שקדש בכלי והקטירו מעט מעט אפי' כשומשמיין בכל פעם עד שהקטירו כולו יצא. ר' יהושע בן לוי אמר מתני' לא אמרה כן אלא הקטיר הקומץ פעמים ולא יותר כשירה שצריך שיעור כזית בכל הקטרה כדאמר ר' חמא בר עוקבה בשם ר' יהושע בן לוי, אין קמיצה פחות משני זתים ולכן יכול לחלק לשני הקטרות ואין הקטרה פחותה מכזית. ר' יצחק בי רבי אלעזר שאל. מעתה כהן שאין ידו מחזקת כשני זתים פסול מן העבודה? תרם תרומת הדשן בשמאל, תפלוגתא דר' יוחנן ור' יהודה בי רבי. דא"ר יוחנן, קומץ שקדש בכלי מקטירו בין ביד בין בכלי, בין בימין בין בשמאל. יהודה בי רבי אומר נאמר במנחה קדש קדשים היא כחטאת וכאשם מכאן שיכול ליתנה או כחטאת ביד או כאשם בכלי ובלבד בימין. התיבון והא תני, קיבל את הדם בימינו ונתן בשמאלו יחזיר לימינו. אם הולכה למזבח שאינה מעכבת הוא מחזיר שאינה כשרה בשמאל. לא כל שכן הקטרת הבזך שמעכבת שחיבת להיות בימין? א"ר אילא, אם שנהא אדם, ר' אלעזר בר ר"ש שנהא. דתני רבי אלעזר בי ר"ש אומר הקומץ אינה צריכה קידוש בזך וכיוון שאינה צריכה כלי שרת אף שמאל אינו פוסל בה. אתיא דר' אלעזר בי ר"ש בשיטת ר"ש אביו, דתנין תמן. קמץ ולא נתן בכלי שרת פסול, ור"ש מכשיר. מאי כדון מה הדין אם תרם בשמאל? רבנן דאית לון כלי שרת צריכה לון לימין. ר"ש דלית ליה כלי שרת לא צריכה ליה לימין. א"ר מנא ותמיה אנא היך רבנן מדמין תרומת הדשן להקטרה, ולא דמיא אלא לקמיצה שלדעת כולם צריכה להיעשות בימין שבזו נאמר הרמה ובזו נאמר הרמה. כתיב[ויקרא ו ג] והרים את הדשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח. כתיב והרים, ואין והרים אלא [דף ט עמוד ב] בששייר. כתיב אשר תאכל, אין אכילה אלא בכזית. היה בכולו כזית מה יעשה? ליטול מקצתו אין את יכול שאין בו כזית, ליטול את כולו אין את יכול שאין כאן שיור. כתיב והרים את הדשן אשר תאכל האש, יכול עצים? ת"ל את העולה. אי עולה יכול איברי עולה? ת"ל אשר תאכל האש. הא כיצד? חותה מן המאוכלות הפנימיות ויורד להניחם אצל המזבח. מצוה להקדים אש לעצים שנא' [שם א ז] וערכו עצים על האש. קידם עצים לאש או שסידר עד שלא תרם, משחיל את המחתה מתחת העצים ותורם או מפרק את העצים מעל הדשן ותורם? ר' יעקב בר אחא אמר, חילפיי שאל. קומץ של מנחה שנתנו על גבי מערכת לילה שלא ערך אש חדשה מה הן? ר' ירמיה אמר חילפיי שאל, אימורי תמיד של שחר שנתנן על גבי מערכת לילה מה

הן? ולא מתני' היא? **דתנן**, אין לך קודם לתמיד של שחר אלא קטורת בלבד. **וסידור מערכה של קטורת קדם לאברים**, וסידור מערכה ראשונה קדמת לסידור מערכה שניה של קטורת. **ואם נתן אברים על מערכה של לילה**, הרי הקדים אברים לקטורת? **מתניתין** למצוה. מה צריכה ליה לעיכוב ולא איפשטא. **לא קידש ידיו ורגליו קדם עבודה**, ציץ מהו שירצה על טומאת ידים? ידים מהו שיפסלו משם יוצא? ולא מתני' היא? דתנן, קידש ידיו ורגליו וניטמאו מדרבן מטבילין והן טהורות יצאו לא נפסלו משם יוצא ולא נאמר שצריך לקדש שוב. **מתניתין אתיא כמאן דאמר אין הלינה פוסלת בידים שאם קידש ידיו ועבד כל הלילה אינו צריך לקדש ידיו שוב בבקר**. מה דצריכה ליה הכא למאן דאמר לינה פוסלת בידים, האם פוסלת גם ביוצא? **למ"ד אן הלינה פוסלת בידים**, ידים מהו שיפסלו משם מחוסר זמן כגון אם קדש בלילה לצורך עבודת היום? ולא מתני' היא דתני, קידש ידיו ורגליו היום לעבודה של מחר, הרי זה קידוש. אמר רבי יוחנן. תרומת הדשן תחילת עבודה של מחר היא, וצריך לקדש ידיו ורגליו מן הכיור המשוקע במים שקדם הלילה שקעו אותו בבור שלא יפסל בלינה וצריך להעלות אותו כדי לקדש ידיו ורגליו. ר' חיייה בר יוסף אמר. מכיון שמסר יום ללילה דייני שתחילת הלילה פוסל. **לכן משקע לפני תחילת הלילה, ומעלה ודיו**. חברייא אמרו בשם רבי יוחנן [דף י' עמוד א] משהוא מגביהו לצורך תרומת הדשן, הוא משקיעו שלא יפסל. מתני' פליגא על רבי חיייה בר יוסף דתני, קידש ידיו ורגליו ביום, אינו צריך לקדש בלילה. בלילה צריך לקדש ביום שעמוד השחר עושה לינה דברי רבי. רבי אלעזר בי ר"ש אומר, אפילו עסוק בעבודה כל ג' ימים אינו צריך לקדש ידיו ורגליו, שאין הלינה פוסלת בידים בשירי עבודות אם עבד אחר שקידש אף שעבר עליו אחר כך הלילה אינו נפסל. אבל בתחילת עבודות אם לא עבד מאז שקידש ועבר הלילה צריך. רבי יוחנן שסובר שגם תחילת הלילה וגם סופו פוסלים בלינה פתר מתני' כך. קידש ידיו ורגליו ביום, אינו צריך לקדש בלילה בשירי עבודות אם עבד קדם ביום. אבל בתחילת עבודות אם קידש ביום ולא עבד עד הלילה צריך לקדש בלילה. **קידש בלילה צריך לקדש ביום דברי רבי**. רבי אלעזר בר' שמעון אומר, אפילו עסוק בעבודה כל ג' אינו צריך לקדש ידיו ורגליו שאין הלינה פוסלת בידים בן עבודות אם עבד אחר שקידש קדם שעבר עליו הלילה אבל בתחילת עבודות צריך לחזור ולקדשן. רבי חייא בר יוסף פתר מתני', קידש ידיו ורגליו ביום צריך לקדש בלילה שתחילת הלילה פוסל, בלילה אין צריך לקדש ביום דברי רבי. רבי אלעזר בי ר"ש אומר אפילו עסוק בעבודה כל ג' אינו צריך לקדש ידיו ורגליו שאין הלינה פוסלת בידים בין בשירי עבודות בין בתחילת עבודות. חילפיי אמר כשם שאין הלינה פוסלת בידים בשירי עבודות אם עבד קדם ביום, כך אין הלינה פוסלת בכיור אם השתמשו בו ביום. מתני' פליגא על רבי חילפיי דתני, קידש ידיו ורגליו ביום אינו צריך לקדש בלילה, בלילה צריך לקדש ביום דברי רבי. רבי אלעזר בי ר"ש אומר, אפילו עסוק בעבודה כל ג' אינו צריך לקדש ידיו ורגליו שאין הלינה פוסלת בידים, הא בכיור פוסלת. תלמידיו דרבי יוחנן אמרי בשם חילפיי, כיני. קידש ידיו ורגליו וכו' שאין הלינה פוסלת בידים הא בכיור פוסלת, ובלבד מיום ללילה כר"ח בר יוסף שתחילת הלילה פוסל. **תנן**, בראשונה כל מי שהוא רוצה לתרום את המזבח תורם בזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש וכל הקודם את חברו לתוך ארבע אמות זכה. מה? בתוך ארבע אמות לכבש, או בתוך ארבע אמות למזבח? מן מה דתנין מעשה שהיו שנים שוין רצין ועולין בכבש, הדא אמרה בתוך ארבע אמות למזבח. אמר רבי יוסי בי רבי בון. בפירוש תני לה רבי חיייה, כל הקודם את חברו לתוך ארבע אמות למזבח זכה. **תנן**, ואם היו שנים שוים הממונה אומר להן הצביעו ומה הן מוציאין אחת או שתיים ואין מוציאין אגודל במקדש. מהו הצביעו? הוציאו אצבע. הוציאו אחת מונין לו, שתיים מונין לו אחת ואן מונין את היתירה, שלש אין מונין לו. מהו אין מונין לו? אין מונין לו כל עיקר שהוא יוצא מהמעגל, או אין מונין לו את היתירה? לא נפשט הוציא ארבע, הממונה מכה אותו בפקיע ובטל הפייס: תנן, אין מוציאין אגודל במקדש מפני הרמאין: אין אומר ממי מתחיל, אלא הממונה היה [דף י' עמוד ב] מגביה מצנפתו של אחד מהן והן יודעין שממנו היה הפייס מתחיל. ונחוש לומר שמא יבחר מספר כדי שיפול הפייס לאוהבו או לקרובו? כמין קובליים מעגל היו עושין. כיצד היה הפייס מהלך, לימין או לשמאל? א"ר בון בר חיייה. מן מה דתני מי שזכה בקטורת אמר לזה שעל ימינו אוף את למחתה, הדא אמרה לימין הפייס מהלך. תלמידיו דר' יונה אמר בשם ר' חילפיי, כיני, לשמאל הפייס מהלך והזוכה זוכה לימין. מוטב שיזכה למי שעבר עליו הפייס שני פעמים, מזה שלא עבר עליו הפייס אלא פעם אחת בלבד. מעשה באחד שקדם את חברו בתוך ארבע אמות של מזבח נטל חברו את הסכין ותקעה בלבו. עמד לו ר' צדוק על מעלת האולם אמר להן, שמעוני אחי בית ישראל. כתיב [דברים כא א ב] כי ימצא חלל וגו' ויצאו זקיניך ושופטיך ומדדו אל הערים אשר סביבות החלל. אנו מאיכן לנו למוד מן ההיכל או מן העזרות? שרון

כל עמא בכיין, עד דאינון עסיקין בבכייה נכנס אביו של אותו התינוק אמר להן אני כפרתכם, אדיין התינוק מפרפר ולא ניטמאת הסכין. מלמד שהיתה טומאה קשה להן משפיות דמים לגנאי. **תנן, ארבע פייסות היו שם וזה הפייס הראשון. למה מפייסם וחוזרים ומפייסם? א"ר יוחנן כדי לעשות פומפי פרסום לדבר. שנאמר בבית ה' נהלך ברגש. אמר רבי תדע שכן הוא. הלא כהן המדשן את המזבח הפנימי, יכול הוא לדשן את המנורה, ולמה זכו בזה שני כהנים? אלא לעשות פומפי לדבר. תמן תנין לאחר שהטיב חמש נרות הניח הכוז על מעלה שנייה ויצא, לאחר שהטיב שתי הנרות האחרונים נטל את הכוז ממעלה שנייה ויצא. א"ר יוחנן ולמה היה נכנס להטיב את הנירות שני פעמים? אלא כדי לעשות פומפי לדבר. רשב"ל אמר, לחלק ההטבה לשנים דבר תורה הוא דכתיב[שמות ל ז] בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה. משמע שמחלקים את הטבת הנרות לשנים ובאמצע ההטבה מקטירים את הקטורת. מה עבד לה ר' יוחנן? עובד להטיב ומקטיר שאחר שמטיב מקטיר**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ב הלכה ב

מתני': הפייס השני מי שוחט, מי זורק, מי מדשן את המזבח הפנימי, מי מדשן את המנורה, מי מעלה איברים לכבש. הראש והרגל, ושתי הידים, העוקץ והרגל, החזה והגרה, ושתי הדפנות, והקרביים, והסולת, והחביתים, והיין, וי"ג כהנים זוכין בו. אמר בן עזאי לפני ר' עקיבה משם ר' יהושע, כדרך הילוכו היה קרב:

[דף יא עמוד א] גמ': מניין לדישון המזבח הפנימי? אמר ר' פדת בשם ר' אלעזר דכתיב [ויקרא א טז] והסיר את מראתה בנוצתה והשליך אותה אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן. אינו צריך לאמר אל מקום הדשן, דאם לקבע לו מקום למראת העוף, כבר כתיב והשליך אותה אצל המזבח. אם ללמדך על תרומת הדשן שתינתן במזרחו של כבש דכתיב קדמה ובתרומת הדשן לא נאמר באיזה צד. אף הוא שמקום תרומת הדשן יהיה במזרח הכבש נדרש בגזרה שוה. נאמר אצל המזבח במראת העוף, ונאמר אצל המזבח בדישון מזבח החיצון, מה כאן מראת העוף מזרחו של כבש, אף כאן תרומת הדשן מזרחו של כבש. אם כן למה נאמר אל מקום הדשן? אלא ללמד ששם נותן גם דשן של מזבח פנימי. מניין שהוא אסור בהנייה? אמר ר' אילא בשם ר' אלעזר. דכתיב [ויקרא ו ד] והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור. שיהא מקומו טהור מהנאה כמו ובעל השור נקי, נקי מנכסיו שאסור בהנאה. ר' זעירה בשם ר' אלעזר לא אמר כן, אלא מניין לדישון מזבח החיצון שהוא אסור בהנייה? ת"ל אל מקום הדשן שיהא מקומו לעולם שלא יטלנו משם. מניין לדישון מזבח הפנימי? כתיב [ויקרא טז ז] והזה עליו באצבעו שבע פעמים וטהרו. מכאן שצריך להזות על טהרו של מזבח. וכתיב[שמות ל ז] והקטיר עליו אהרון קטרת סמים. מה עליו שנאמר בהזייה בגופו. אף עליו שנאמר בהקטרה בגופו. מניין למזבח הפנימי שהוא אסור בהנייה? קל וחומר. אם מזבח החיצון אסור בהנייה, הפנימי לא כל שכן? אמר ר' זעירה בשם ר' חנינה. קטרת שכבת, הוממה נפסלת כמום ואסור להחזירה לאש אפילו בקרטין חתיכה חשובה. שאין כתיב אשר תאכל האש, עד שיאכלו אלא על מזבח החיצון. פתילה שכבת צריכה דישון. מה מיד? תלמידו דר' חייה בר לולייני אמר, מעתה אם צריך שידשן מיד צריך שיהא מציץ כל הזמן לראות שלא כבה שום נר. שמן מהו שיהא [דף יא עמוד ב] צריך דישון? מילתיה דר' שמואל בר רב יצחק אמר שמן צריך דישון. דר' שמואל בר רב יצחק בעי, מעתה בא' בתקופת טבת מחצי לוג לכל נר, באחד בתקופת תמוז מחצי לוג לכל נר? ואם לא היה צריך לדשן ולזרוק את השארית לא היה מקשה שהרי היה יכול בכל יום להוסיף מה שחסר. א"ר יוסה, אין מן הדא לית שמע מינה כלום. דתנין תמן, בן בבי על הפקיע, שהיה מזייג את הפתילות והיה מתאים את עובי הפתילות לאורך הלילה בכדי שיגמר השמן בכל יום. תנן הכא כל שבעת הימים הוא זורק את הדם ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות. ותנן התם מסכת תמיד, דם התמיד קודם להטבת שתי נרות, והטבת שתי נרות קודם לקטורת. הכא את אמר מיטיב ואח"כ מקטיר והכא את אמר מקטיר ואח"כ מיטיב? א"ר יוחנן [דף יב עמוד א] תמיד דר"ש איש המצפה היא. א"ר יעקב בר אחא ולא כולה אלא רק מילין דצריכין שהיו קשים לרבנן שהרי לגבי המתנות נאמר שנותן שתיים שהן ארבע ור"ש איש המצפה סובר שנותן ארבע היינו מזרחה ואח"כ צפונה מערבה ואח"כ דרומה. ר' חזקיה ור' אחא אמרו בשם רבי אבהו, מדות דר"א בן יעקב היא. א"ר יוסי בי ר' בון, ולא כולה אלא רק מילין דצריכין לרבנן.

מה טעמא דר"ש איש המצפה? **דכתיב** [שמות לז] בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה. **מכאן שמטיב ואח"כ מקטיר**. ר' אחא ור' חנינא אמרו בשם ר"ש בר רבי, טעמון דרבנן **דכתיב** [שמות כז כא] מחוץ לפרכת העדת באהל מועד יערוך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר. שלא יהא שם **עבודה אחרת מהערב עד לבקר שלמחרת** אלא הטבת נרות בלבד. א"ר יוחנן לא קבעו פייס לתמיד של בין הערבים, אלא אמרו מי שזכה בשחרית יזכה בין הערבים. והא תני כפייס של שחרית כן פייס של בין הערבים הזכה זכה לעצמו? **אמר ר' חזקיה בשם רבי בון בר כהנא**. תיפטר שהיתה **שבת** שבשבת מחלפים המשמרות. **פייס אחד על תמיד של שחר למשמר היוצא, ופייס אחד לתמיד של בן הערבים למשמר היוצא**. א"ר יוחנן לא גזרו על שני גזירין בשחרית. א"ר יוסה מתניתין אמרה כן דתנן, בכל יום **תמיד קרב בתשעה**, בין הערבים באחד עשר, **שנים בידם שני גזרי עצים**, ולא אמר בשחרית כלום. רבי שמי בעי, ולמה לא גזרו על שני גזירין בשחרית? א"ר מנא, ולא שמיע ר' שמי **דאמר ר' יוחנן** לא גזרו על שני גזירין בשחרית. וא"ר יוסי מתני' אמרה כן? וחזר **רבי מנא** ואמר אין דו שמיע, אלא כאינש דשמע מילא ומקשי עלה. **והכי בעי רבי שימי** למה גזרו על שני גזירין בין הערבים ולא גזרו על ב' גזירין בשחרית? **תני, וי"ג כהנים זכין בו**. ותני עלה פעמים בארבעה עשר, פעמים בט"ו, פעמים בט"ז, לא פחות ולא יתר. כדרכו בתשעה, ובחג ביד אחד צלוחית של מים הרי עשרה, בין הערבים באחד עשר, שנים בידם שנים גזרי עצים. ובשבת באחד עשר, שנים בידם שני בזיכי לבונה של לחם הפנים, הרי **חמשה עשר**. ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית של מים הרי ששה עשר. בשבת בשחר היו מקריבים את התמיד ואת המוספים את הנסכים סלת בלולה בשמן ויין ואת החביתין ואת בזיכי הלבונה של לחם התמיד **כתיב** [ויקרא ו יג יד] **זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשך אתו עשירת האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב. על מחבת בשמן תעשה מרבכת חלוטה ברותחין תביאנה תפני אפוייה וחוזר ומטגן מנחת פתים תקריב ריח ניחח לפני ה'.** המילים תביאנה ותקריב מיותרות **ודרשו חז"ל. תביאנה להקדים מנחת כה"ג לפני המוספין**. וכשהוא אומר [דף יב עמוד ב] תקריב אף לאחר הנסכים **של תמיד של שחר**. אית תני תני קודם לנסכים **ולא פלגי**. מ"ד קודם לנסכים, קודם לנסכי יין. מ"ד לאחר נסכים לאחר נסכי סלת. סלת קודמת לחביתין, אף על פי שזה לאישים וזה לאישים זה קרבן יחיד וזה קרבן צבור. חביתין קודמין לבזיכין, אף על פי שזה קרבן יחיד וזה קרבן צבור, זה תדיר וזה אינו תדיר. חביתין קודמין ליין, שזה לאישים וזה לספלים. בזיכין ויין מי קודם? ולא מתניתא היא דתני, לבונה קדמת ליין? **מי דמי?** כאן **בבריתא שאמרה שלבונה קדמת ליין כשזה היין והלבונה קרבן יחיד, והלבונה קדמת כיוון שהיא לאישים, כי מספקא לן כאן, בששניהם קרבן ציבור**. תנן, הראש והרגל, **ושתי הידים, העוקץ והרגל, החזה והגרה, ושתי הדפנות, והקרביים**. אמר **בן עזאי לפני ר' עקיבה משם ר' יהושע, כדרך הילוכו היה קרב. כיני מתני', דרך הילוכו היה קרב**. הראש והרגל החזה והגרה ושתי ידים ושתי דפנות העוקץ והרגל. א"ר יוחנן טעמא דבן עזאי **דכתיב** [שמות כט יח] **והקטרת את כל האיל המזבחה. כדי שיהא נראה כמהלך ע"ג המזבח**. הראש והרגל ואת אמר הכין? הרי הרגל צריכה להיות אחרונה. א"ר מנא פשט ראשה עקר רגלה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ב הלכה ג

מתני': הפייס השלישי חדשים לקטורת בואו והפיסו רביעי חדשים עם ישנים מי מעלה איברים מן הכבש למזבח:

גמ': א"ר חנינה, מימיו לא הפיס אדם בקטורת ושנה, א"ר יוסה מתני' אמרה כן **דתנן**, חדשים לקטרת בואו והפיסו. א"ר חנינה, וכן למחתה שמי שזכה במחתה לא משתתף עוד בפייס. א"ר יוסה מתניתה אמרה כן **דתנן**, מי שזכה בקטורת אומר לזה שעל ימינו אף את למחתה. נמצאתה אומר, שני כהנים היו מתברכין בכל פעם. **מנין שהמקטיר היה מתברך?** רב אמר **דכתיב ישימו קטורה באפיך וכתוב** [דברים לג יא] ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה. מעשה באחד שיבשה זרועו ולא נעשה בעל מום בכך **לא הניחה** שלא הסכים לוותר והקטיר לקיים מה שנא' ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ב הלכה ד

מתני': תמיד קרב בתשעה בעשרה באחד עשר בשנים עשר לא פחות ולא יתר. כיצד? עצמו בתשעה. בחג ביד אחד צלוחית של מים הרי עשרה. בין הערבים באחד עשר, עצמו בתשעה ושנים בידם שני גזירי עצים. בשבת באחד עשר, עצמו בתשעה ושנים בידם שני בזיכי לבונה של לחם הפנים. ובשבת שבתוך החג, ביד אחד צלוחית של מים. איל קרב באחד עשר [דף יג עמוד א] הבשר בחמשה, הקרביים והסולת והיין שנים שנים. פר קרב בעשרים וארבעה, הראש והרגל, הראש באחד והרגל בשנים. העוקץ והרגל, העוקץ בשנים והרגל בשנים. החזה והגרה, החזה באחד והגרה בג'. שתי ידות בשנים, ושתי דפנות בשנים. הקרביים והסולת והיין, בשלשה שלשה. בד"א? בקרבנות צבור. אבל בקרבנות היחיד, אם רצה להקריב מקריב. הפשיטן וניתוחן של אלו ואלו שוה:

גמ': **כתיב** [ויקרא א ח] וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים. וערכו, יכול מאה יכול מאתים? א"ר עקיבה. כל ששמועו מרובה ושמועו ממועט. תפשתה המרובה לא תפשת, תפשת את הממועט תפשת. תני, ר' יהודה בן בתירה אומר. שתי מדות, אחת כלה ואחת שאינה כלה. הכל מודין במידה כלה, ואין מודין במידה שאינה כלה. **כתיב[שם טו כה] אשא כי יזוב זוב דמה ימים רבים**. א"ר נחמיה, וכי מה בא הכתוב, לפתוח שדע או לנעול? לא בא לנעול אלא לפתוח. אם אומר אתה ימים עשרה, אולי אינן אלא מאה, **אולי** מאתים אולי אלף **אולי** ריבוא. וכשאתה אומר ימים שנים פתחת. ר' מנא אמר משום רבי יודה, ימים שנים. יכול ימים הרבה? אם מרובין הן, והלא כבר נאמר רבים. הא לא דיבר אלא בימים מועטים, וכמה הן? הוי אומר שנים. רבים **שלושה**. יכול רבים עשרה? אמר ימים ואמר רבים. מה ימים מיעוט ימים שנים. אף רבים מיעוט רבים **שלושה**. יכול שנים **שלושה** הרי חמשה? וכי נאמר ימים ורבים? והלא לא נאמר אלא ימים רבים. הא כיצד? הרבים הללו, יהו מרובין על שנים. וכמה הן? הוי אומר **שלושה**. וערכו בני אהרן יכול מאה? ת"ל וערך הכהן אותם. אי וערך הכהן אותם, יכול יהא כהן אחד עורך את כל האיברים? ת"ל וערכו. הא כיצד? כהן אחד עורך שני איברים. וכמה הן איברים? עשרה. ואחד בקרבים, נמצא הטלה עולה בששה דברי ר' ישמעאל. ר' עקיבה אומר וערכו שנים, **בני אהרן שנים, הכהנים שנים**, מלמד שהטלה עולה בששה. הכהנים לרבות הקרחים שאן זה מום הפוסל בכהנים דברי ר' יודה. והלא **כל הפרשה** בבן הבקר הכתוב מדבר. מה **ראיתה לאמר שבתמיד** של שחר שהוא טלה הכתוב מדבר? שמעון בר אבא ור' יוחנן אמרו בשם ר' ינאי. נאמר כאן **עריכה דכתיב** [ויקרא א ח] **וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים**. [דף יג עמוד ב] ונאמר **בתמיד** [ויקרא ו ה] וערך עליה העלה. מה עריכה שנאמר להלן בתמיד של שחר הכתוב מדבר, אף עריכה שנאמר כאן בתמיד של שחר הכתוב מדבר. עולא בר ישמעאל אמר בשם ר' אלעזר, **אינו צריך לגזרה שוה, אלא על כרחך מדובר בתמיד של שחר**. דכתיב [ויקרא א ז ח] **וערכו עצים על האש**. וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש. ממשמע שנאמר **בתחילה** וערכו אין אנו יודעין שהן שנים? **ולמה לא נמנו** ואת דרש רק וערכו שנים, **בני אהרן שנים, הכהנים שנים**. אלא **ללמד שמיד אחר עריכת העצים בבקר, ערכו את הנתחים הללו ועל כרחך מדובר בקרבן תמיד**, ותני כן אין לך קודם לתמיד של שחר אלא קטרת בלבד. **תנן, איל קרב באחד עשר**. יכולין הם ג' להעלותו ולמה איל קרב בי"א? אלא כדי לעשות פומפי. **תנן, פר קרב בעשרים וארבעה**. רבנן דקיסרין אמרי. מפני מה פר קרב בכ"ד? כדי לעשות פומפי לדבר. על שם בבית אלהים נהלך ברגש. ואף שמהפסוק [ויקרא א ח] **וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים**. למדנו לתמיד שקרב בשישה. פשוטו של פסוק מדבר על הפר ואת דרש, וערכו שנים בני אהרן שנים הכהנים שנים מיכן לפרו של יחיד שיהא קרב בששה:

הדרן עלך פרק בראשונה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה א

מתני': אמר להן הממונה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה. אם הגיע הרואה אומר בורקי. מתיב בן שמואל אומר, האיר פני כל המזרח עד שבחרון? והוא אומר הין:

גמ': מהו ברקאי? ברקת ניצוצות אור. תמן אמרי ברק ברקא הנהר מנהרא. ועד אחד נאמן? שנייא היא הכא **שאתה** יכול לעמוד עליו. וחש לומר **אולי** עד דהוא עליל ונפק לבדוק הוא מנהרא? חכימא היא מילתה וניתן להכיר אם גם קדם היה אור. אמר עד אחד נולד איש פלוני בשבת, מלין אותו על פיו. **אמר עד אחד** חשיכה מוצאי שבת מטלטלין על פיו. ר' אמי מטלטל על פומה דמלייתה נשים שהיו ממלאות מים מיד במוצ"ש **רבי מתנייה מטלטל על פי איכרי דזהרא. ר' אימי מל על פי נשים** דאמרן שמשא הוות על סוסיתה **בשעה שנולד. ולמה שואלים האם האיר כל המזרח עד שבחרון** והוא אומר הין? בא להזכיר זכות אבות:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה ב

[דף יד עמוד א] מתני': ולמה הוצרכו לכך? שפעם אחת עלה מאור הלבנה ודימו שהאיר המזרח ושחטו את התמיד והוציאוהו לבית השריפה. אם הגיעה זמן השחיטה והורידו הכהן לבית הטבילה. זה הכלל היה במקדש כל המיסך את רגליו טעון טבילה. וכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים:

גמ': תנן, ולמה הוצרכו לכך? שפעם אחת עלה מאור הלבנה ודימו שהאיר המזרח. ומי דמי? מאור הלבנה מתמר ועולה. מאור החמה פוסה על פני כל המזרח. עד כדון מובן למה תקנו שיעשו כך בסיפיה דירחא שיש מקום לטעות. שבסוף החדש הירח בעלות השחר במזרח. אבל אם הוה רישיה דירחא שאן בכלל ירח או בימים שהירח לא מתחיל מהמזרח למה לנהוג כך? כנראה שלא חילקו. אמר רבי חנינא. מאיילת השחר עד שיאור המזרח, אדם מהלך ארבעת מילין. משיאור המזרח עד שתנץ החמה, ארבעת מיל. ומניין שמיאור המזרח עד שתנץ החמה ארבעת מיל? דכתיב [בראשית יט טו] וכמו השחר עלה וגומר, וכתיב [שם כג] השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה. ומן סדום לצוער ארבעת מיל. והרי יותר הוון? אמר רבי זעירא. המלאך היה מקדר לפניהן הדרך. ומניין מאיילת השחר עד שיאור המזרח ארבעת מיל? שהיה לו לכתוב כמו השחר עלה. ולמה כתב וכמו? מילה מדמיא לחבירתה. מלמד שיש עוד זמן דומה לזה. דכמו שלמדנו דמשהאיר המזרח עד הנץ החמה ד' מילין. הוא הדין מאילת השחר עד שיאיר המזרח ג"כ ד' מילין. אמר רבי יוסי בי רבי בון. הדא איילתא דשחרא. מאן דאמר כוכבתא היא, טעיא. דהא זימנין דהיא מקדמא, וזימנין דהיא מאחרא. מאי כדון איילת השחר? כמין תרין דקורנין דנהור קרני אור, דסלקין מן מדינחא מהמזרח ומנהרין. דלמא מעשה ברבי חייא רבא ורבי שמעון בן חלפתא, דהוו מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתה בהשכמה וראו איילת השחר שבקע אורה. אמר רבי חייא רבה לר' שמעון בן חלפתא. בי רבי. כך היא גאולתן של ישראל. בתחילה קימאה קימאה. כל מה שהיא הולכת, היא רבה והולכת. מה המקור לכך? [מיכה ז ח] כדכתיב כי אשב בחושך, ה' אור לי. כך בתחילה [אסתר ב כא] ומרדכי יושב בשער המלך ואחר כך [שם ו יא] ויקח המן את הלבוש ואת הסוס. ואחר כך [שם יב] וישב מרדכי אל שער המלך. ואחר כך [שם ח טו] ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות. ואח"כ [שם טז] ליהודים היתה אורה ושמחה. תנן, זה הכלל היה במקדש כל המיסך את רגליו טעון טבילה. וכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים. תני, כהן שיצא לדבר עם חבירו אם להפליג להרבה זמן טעון טבילה. אם לשעה טעון קדוש ידים ורגלים. ומיסך רגליו לא שעה קלה היא? שנייא היא מסיכה שעשו אותה כהפלג. תני, ישן טעון טבילה. נתנמנם טעון קידוש ידים ורגלים. וישן טעון טבילה? הרי אסור לישון בעזרה, ואם ישן בחוץ הרי חייב טבילה בגלל שנכנס לעזרה. לא כן תני ר' חייא לא היתה ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד. וא"ר אמי בשם רשב"ל אף למלכי בית דוד לא היתה ישיבה בעזרה.

תיפטר שסמך עצמו לכותל וישן לו. איך אומר ר"ל שאף למלכי בית דוד לא היתה ישיבה בעזרה. והא כתיב [שמואל ב ז יח] ויבא המלך דוד וישב לפני ה'. א"ר אייבי בר נגרי יישב עצמו בתפילה: תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה ג

[דף יד עמוד ב] מתני': אין אדם נכנס לעזרה לעבודה אפילו טהור עד שיטבול. חמש טבילות ועשרה קדושין טובל כהן גדול ומקדש בו ביום, וכלם בקודש על בית הפרוה חוץ מזו בלבד הטבילה הראשונה:

גמ': תנן, אין אדם נכנס לעזרה לעבודה אפילו טהור עד שיטבול. כיני מתני', לא היה אדם נכנס לעזרה ולעבודה אפילו טהור עד שהוא טובל. דלא סוף דבר לעבודה אלא אפי' שלא לעבודה. שאלו את בן זומא מה מקום לטבילה זו? אמר להם. מה אם בשעה שהוא נכנס מקודש לקודש שמחליף מבגדי זה לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב טעון טבילה. מחול לקודש כל שכן? לא צורכה דא אלא אדרבא אין כאן ק"ו. שיתכן שעיקר הטבילה בגלל קדש הקדשים. וכדי שלא יזלזלו בעזרה תקנו שגם ביוצא מקדש הקדשים יטבול. אבל מחול לקדש אולי לא צריך. לכן מקודש לקודש יהא טעון טבילה מחול לקדש לא יהא טעון טבילה. א"ר שמי וכיני כך צריך להבין את הק"ו. מה אם היה טמא ויצא מקודש לקודש שאינו ענוש כרת, טעון טבילה. מי שהיה טמא בחול ונכנס מחול לקודש לעזרה שהוא ענוש כרת לא כל שכן שיהא טעון טבילה? ואפילו מקודש לקודש פעמים שיהא ענוש כרת. כ"י דתנין תמן. נטמא והשתחוה או ששהא כדי השתחויה חייב. עד כמה היא שיעור השתחויה? אמר ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי עד כדי קריאת הפסוק [דברי הימים ב ז ג] ויכרעו אפים ארצה על הרצפה וישתחוו. ר' אבהו מוסיף עד והודו לה' כי טוב. ר' מנא מוסיף עד כי לעולם חסדו. תני א"ר יהודה כל עצמן לא התקינו טבילה זו [דף טו עמוד א] אלא מפני טבילת סרך. שפעמים שאדם הולך לרחוץ והוא נזכר קרי ישן שיש בידו וחוזר ובא לו. תמן תנין. זב שראה קרי וכ"ו המשמשת שראתה נדה צריכין טבילה ר' יודה פוטר. ההנחה היא שרבי יהודה מודה שתקנת עזרא נוהגת, ובעל קרי חייב לטבול כדי ללמוד תורה. ורק בזב שראה קרי הוא חולק. והשאלה מה מקור המחלוקת. האם שניהם מודים שאם ראה קרי אף שאחר כך נהיה זב, חייב לטבול כיוון שכבר התחייב בטבילת עזרא. ורק אם קדם היה זב ואחר כך ראה קרי הם חולקים. שת"ק אומר שחייב טבילה משום סרך שמא ראה קרי קדם הזיבה ושכח. ורבי יהודה לא מצריך טבילה משום סרך. או שלת"ק תקנת עזרא מחייבת אפילו אם לא יועיל הטבילה. ולרבי יהודה רק אם הטבילה מועילה. מה חלוק ר' יודה? על טבילת סרך, או משם אפי' טובל מהו מועיל? מה נפק מינה? ראה קרי ואחר כך נהיה זב. אין תימר חלוק ר' יודה על טבילת סרך. כשקדם וראה קרי כבר התחייב טבילה דבר תורה מתקנת עזרא הוא, אין תימר משום שאפי' טובל מהו מועיל, אפילו ראה קרי קדם יפטור רבי יהודה, משום וכי מועיל מה הוא שהוא טובל. מהדא דתני הנכנס לעזרה טעון טבילה א"ר יהודה כל עצמן לא התקינו טבילה זו אלא מפני טבילת סרך. שפעמים שאדם הולך לרחוץ והוא נזכר קרי ישן שבידו וחוזר ובא לו. הדא אמרא לא חלק ר' יודה על טבילת סרך, אלא משום אפילו טובל מה הוא מועיל:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה ד

מתני': פרשו סדין של בוץ בינו לבין העם פשט ירד וטבל עלה ונסתפג. הביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו. הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטה על ידו וקבל את דמו וזרקו. נכנס להקטיר את הקטורת ולהטיב את הנרות להקריב את הראש ואת האיברים ואת החביתין ואת היין:

גמ': תנן, הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטה על ידו. אמר ר' אלעזר בשם ר' הושעיה, אינו מוסרו לאחר עד שישחוט בו שנים או רוב שנים. א"ר יוסה מתני' אמרה כן דתנן, הביאו לו את התמיד קרצו, וקרץ זו שחיטה ואן שחיטה פחות מרוב שנים. כתיב [ירמי' מו כ] עגלה יפיפיה מצרים קרץ מצפון בא בא. ר' חנינה ור' יהושע בן לוי חד אמר [דף טו עמוד ב] נכוסה שחיטה שיהרגו וחורנה אמר

נסוחה שיעקרו ממקומם. מ"ד נכוסה, למד מן הדא דתנן, הביאו לו את התמיד קרצו ופירושו ששחטו. מ"ד נסוחה מגליינא למד מהפסוק [איוב לג ו] מחמר קרצתי נבדלתי גם אני:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה ה

מתני': קטורת של שחר היתה קריבה בין דם לאיברים. של בין הערבים היתה קריבה בין אברים לנסכים. אם היה כהן גדול זקן או איסטניס מחמין לו חמין ומטילין לתוך הצונן כדי שתפיג צינתן:

גמ': **תנן, קטורת של שחר היתה קריבה בין דם לאיברים.** כתיב בתמיד [שמות כט לט] את הכבש האחד תעשה בבקר. וכתיב בעצים [ויקרא ו ה] ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר. יקדים דבר שנאמר בו בבקר בבקר לדבר שלא נאמר בו אלא בבקר אחד. מה אנן קיימין? אם ללמד שהעצים קדמים לאיברין, פשיטא והלא בעצים הן נקטרים. אלא כי אנן קיימין אפילו לדמו, שסידור העצים קדם לזריקת הדם. כתיב בתמיד [שמות כט לט] את הכבש האחד תעשה בבקר. וכתיב בקטורת [שמות ל ז] והקטיר עליו אהרון קטורת סמים בבקר בבקר. יקדים דבר שנאמר בו בבקר בבקר לדבר שלא נאמר בו אלא בבקר אחד. מעתה נימא דיוקדם אפי' לדמו של תמיד. והא תנן, קטורת של שחר היתה קריבה בין דם לאיברים. אמר רבי הילא, כתיב [שמות כט לט] את הכבש האחד תעשה בבקר, להקדים בו מעשה. זריקת דמו שיהא קודם לקטרת. כתיב בעצים [ויקרא ו ה] ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר. וכתיב בקטורת [שמות ל ז] והקטיר עליו אהרון קטורת סמים בבקר בבקר. ואיני יודע איזה מהן יקדים. נחזה אנן, מי מכשיר את מי? עצים מכשירין את הקטורת שמקטיר על גחלים. אף הם יקדמו את הקטורת. איתא חמי עצים קדמים לדם, ודם קדם לקטורת, ותימר הכין שרק בגלל שהעצים מכשירים את הקטורת הם קדמים? א"ר הילא לא על שלא זכיתי בו מן הדין שלא ידעתי האם עצים קדמים לקטורת או קטורת קדמת לעצים הוצרכנו לברייתא שמלמדת שהעצים מכשירין את הקטורת ולכן הם קדמים. שאת זה באמת יכולתי לדעת ממה שהעצים קדמים לדם והדם קדם לקטורת. ואצרכת הדא מתניתין ללמד שהעצים הם המכשירים את הקטורת ולא דבר אחר. דהוון בעיי מימר מי מכשיר את הקטורת? גחלים, ואמר רבי אלעזר מעלה עשן. **תנן, של בין הערבים היתה קריבה בין אברים לנסכים.** נאמר בתמיד [שמות כט לט] את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, ונאמר בקטורת בין הערבים סמך לנרות דכתיב [שמות ל ח] ובהעלות אהרון את הנרות בין הערבים יקטירנה. ונאמר בנרות מערב ועד בוקר. דכתיב [שמות כז כ כא] להעלות נר תמיד, באהל מעד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר. מכאן שהנרות מאוחרות לכל שאן לך דבר כשר מערב עד בקר אלא נרות. יאומר קטורת דבר שנאמר בו בין הערבים סמך לנרות שמאוחרות לכל, לדבר תמיד שלא נאמר בו אלא בין הערבים. מעתה אפילו לנסכיו? ולמה תנן, של בין הערבים היתה קריבה בין אברים לנסכים? אמר רבי הילא [דף טז עמוד א] כמנחת הבקר וכנסכו תעשה. איחר בו מעשה. מה בבקר קטרת ואח"כ נסכים אף בן הערבים קטרת ואח"כ נסכים. ר' בון בר חייא בעא קומי ר' הילא. הכא בתמיד של שחר את אמר תעשה להקדים בו מעשה. והכא בתמיד של בין הערבים את אמר תעשה איחר בו מעשה? א"ר הילא. כל מדרש ומדרש כעניינו. תמיד של שחר בכלל מאוחר היה שהרי נאמר בו רק בבקר אחד. מה ת"ל תעשה, הקדים בו מעשה. תמיד של בין הערבים בכלל מוקדם היה דכתיב בו בן הערבים שלא סמוך לנרות והייתי חושב שיקדם אף לנסכים, ומה ת"ל תעשה? איחר בו מעשה. והוה ר' זעירה מקלס ליה וצווח ליה בניה דאורייתא. **תנן, אם היה כהן גדול זקן או איסטניס מחמין לו חמין ומטילין לתוך הצונן כדי שתפיג צינתן.** תני, א"ר יהודה עששות של ברזל היו מרתיחין אותן מעויה"כ ומטילין לתוך הצונן כדי שתפיג צינתן. ולא נמצא כמכבה ביוה"כ? אלא מסבור סבר ר' יודה שאין כל אבות מלאכות ביום הכיפורים. אלא ר' יודה ור"ש אמרו דבר אחד שמלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה. תנן התם כחס על הנר כחס על השמן כחס על הפתילה חייב ורבי יוסי פוטר בכלום חוץ מן הפתילה. לא כן סבר מימר ר' יוסי ור"ש שניהם אמרו דבר אחד ואם גם רבי יהודה סובר כך, נימר רבי יוסי ור' יודה ור"ש שלשתן אמרו דבר אחד? אלא מיסבור סבר ר' יודה שאין תולדת האש כאש. אלא כיני, ר' יודה סבר מימר שאין תולדת אש כאש

ורבנן סברין מימר תולדת אש כאש. ויחם לו חמין ולמה רבי יהודה לא אמר כמו המשנה? ר' יהושע בר אבין ר' סימון בשם ר' אנייני בן סוסיי טעם דהדין תנייא שלא יהו אומר ראינו כהן גדול טובל במים שאובין ביום הכיפורים:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה ו

מתני': הביאווהו לבית הפרוה ובקודש היתה. פרשו סדין של בוץ בינו לבין העם קידש ידיו ורגליו ופשט. ר"מ אומר פשט קידש ידיו ורגליו. ירד וטבל עלה ונסתפג, הביאו לו בגדי לבן ולבש וקידש ידיו ורגליו. בשחר היה לובש פילוסין של שנים עשר מנה. ובין הערבים הינדיון של שמונה מאות זוז, דברי ר"מ. וחכ"א, בשחר היה לובש פילוסים של י"ח מנה. ובין הערבים של שנים עשר מנה, הכל שלשים מנה. אלו נוטל מן ההקדש ואם רצה להוסיף מוסיף משלו:

[דף טז עמוד ב] גמ': תנן, קידש ידיו ורגליו ופשט. ר"מ אומר פשט קידש ידיו ורגליו. מה טעמא דרבי מאיר? כתיב [ויקרא טז ד] כתנת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יצנוף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם. הא למדת שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה, ואומר בגדי קדש הם הוקשו כל הבגדים כולן זה לזה. וכתיב [ויקרא טז כג כד] ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר לבש בבאו אל הקדש והניחם שם. ורחץ את בשרו במים במקום קדוש ולבש את בגדיו ויצא ועשה את עלתו ואת עלת העם וכיפר בעדו ובעד העם. הטיל הכתוב רחיצה בן פשיטה ללבישה. כאילו כתוב פשט וקידש ורחץ וקידש. וכאן רחיצה פירושה קידוש ידים ורגלים שכבר למדנו שצריך טבילה על כל החלפת בגדים. מה טעם דרבנן? ופשט ולבש, הקיש פשיטה ללבישה. מה לבישה מקדש כשהוא לבוש. אף פשיטה מקדש לבוש. א"ר מנא קומי ר' יודן. על דעתיה דר"מ קס"ד שמקדש ורחץ ומקדש, למה מקדש פעם שניה? וכי רחיצה חוצצת? א"ל מסבור את סבור על דר"מ ופשט וקידש ורחץ וקידש קדם לבישה, אינה כן אלא ופשט וקידש ורחץ ולבש וקידש. שמואל אמר אחת מה שמקדש כשהוא פשוט ואחת מה שהוא מקדש כשהוא לבוש שתיהן לבא בשביל בגדים שלובש. בר קפרא אמר, אחת לבא עבור הבגדים שלובש ואחת לשעבר עבור הבגדים שפשט, ולכן לדעת חכמים ושתיהן כשהוא לבוש. א"ר יוחנן, הכל מודין בקידוש הראשון כשפושט בגדי חול ולובש בגדי זהב, שהוא לבא. א"ר יוחנן הכל מודין בקידוש הראשון שהוא מעכב. מה טעם? דכתיב [שמות ל כא] ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימותו והיתה להם חק עולם לו ולזרעו לדורתם. א"ר יוחנן, הכל מודין בקידוש האחרון כשפושט בגדי זהב ולובש בגדי חול שהוא לשעבר. א"ר יוסה מתניתא אמרה כן דתנן, הביאו לו בגדי עצמו ולבש. ויש אדם מקדש ידיו ורגליו ללבוש בגדי חול? אמר רבי יוחנן כתיב [ויקרא טז ד] כתנת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יצנוף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם. נאמר פעמים לבישה לעכב לבישה מעכבת ואין קידוש ידים ורגלים מעכב. ודכוותה לבישה מעכבת ואין טבילה מעכבת. כתיב, כתנת בד. כדי שיהו כפולים. שלכל כהן יהיו שנים. וקיימינה דלא כר' יוסה שלרבי יוסי די באחד לכל כהן. ר' שמואל בר רב יצחק לא נחת לבית וועדא. קם עם רבי זעירא א"ל, מה חדתין הוה לכוון בבי מדרשא יומא דין? א"ל בד שיהו כפולים. וקיימינה דלא כר' יוסי, דתני [שמות כח מ] ולבני אהרן תעשה כתנות. רבנן אמרי שתי כתנות לכל אחד ואחד. ר' יוסי אומר, אפילו כתנות אחת לכל אחד ואחד. מאי טעמא דרבנן? דכתיב ולבני אהרן תעשה כתנות. מ"ט דרבי יוסי? למאה בני אהרן תעשה כתנות. [דף יז עמוד א] בד שיהו חדשים. שנעשו לשם כהן. ולא בא למעט שחקים. אם אומר את שלא ילבש שחקים והא תני ולבשם, אפילו שחקים. אמר רבי חנניה בשם ר' יסא, במחלוקת. דתני, עור שעידו לשם קמיע, מותר לכתוב עליו מזוזה. רשב"ג אומר. א"ר יוסה. הוינן סברין מימר מה פליגין שלרשב"ג לא צריך לעשות לשמו? במזוזה שזה לצורך הדיוט. הא בגדי כהנה שהם לגבוה לא פליגי שצריך לעשות לשמו. מן מה דתני אבני קודש צריך שתהא חציבתן בקודש ובקודש יחצבו לשם קדש. בגדי קדש צריך שתהא אריגתן בקודש ובקודש יארגו לשם קדש. וא"ר חנינה בשם רבי יסא במחלוקת רשב"ג וחכמים הוא. הדא אמרה אף לגבוה פליגין. דתני העושה כלי להדיוט, עד שלא נשתמש בו הדיוט מותר להשתמש בו גבוה. משנשתמש בו הדיוט, אסור להשתמש בו גבוה. והא תני העושה כלי להדיוט אל ישתמש בו גבוה

אפילו לא נשתמש בו? **אמר רבי חנניא בשם ר' יסא במחלוקת. תני**, העושה כלי לגבוה עד שלא נשתמש בו גבוה מותר להשתמש בו הדיוט. משנשתמש בו גבוה, אסור להשתמש בו הדיוט. והא תני העושה כלי לגבוה אל ישתמש בו הדיוט אף שלא השתמש, אמר ר' חונה בשם רבנן דתמן תיפתר שבא מתרומת הלישכה ולית שמע מינה כלום. כלי שרת מאימתי הן קדושין **קדושת הגוף ואן להם פדיון? האם מיד כשמקדישים אותם**, או בשעת התשמיש? אין תימר מיד ניחא. אין תימר בשעת התשמיש, אך **משתמש פעם ראשונה? כאחת הן קדושין ומקדישים** שימוש וקידושו באין כאחד. ניחא של משה שנתקדשו בשמן המשחה. ברם של שלמה אך יתקדשו? על כרחך **כאחת הן קדושין ומקדישין**. אפילו אם תאמר שאן מתקדשין ומקדישין כאחד **אפשר שבכניסתן לארץ היו מפנין מתוך של משה לתוך [דף יז עמוד ב] של שלמה. לא היה שם של משה אך יתקדשו? על כרחך כאחת הן קדושין ומקדישין**. ובעלייתן מן הגולה היו מפנין מתוך של שלמה לתוך שלהם. לא היה שם של שלמה אך יתקדשו? על כרחך **כאחת הן קדושין ומתקדשין**. אבנים שחצבן לשם מת, אסורים בהנייה. לשם חי ולשם מת, מותרין בהנייה. הזורק כלי לפני מיטתו של מת לתוך ארבע אמות, אסור בהנייה. חוץ לד' אמות, מותר בהנייה. נמצאת אומר חמש טבילות ועשרה קידושין טובל ומקדש בו ביום. מנין ששני קידושי ידים ורגלים על כל טבילה וטבילה? ת"ל [ויקרא טז כג כד] **ופשט ורחץ ולבש הטל רחיצה על פשיטה ועל לבישה**. א"ר אלעזר בר"ש ודין הוא. מה אם במקום שאינו טעון טבילה בתחילת כל יום טעון קידוש ידים ורגלים. כאן שהוא טעון טבילה, לא כל שכן שיהא טעון קידוש ידים ורגלים? טול לך מה שהבאתה, אי מה להלן אחת כל היום, אף כאן אחת כל היום. ת"ל [ויקרא טז כג כד] **ופשט את בגדי הברך אשר לבש. שאין ת"ל אשר לבש. וכי עלתה על דעתינו כלום הוא פושט אלא מה שהוא לובש. א"כ למה נאמר אשר לבש? הקיש פשיטה ללבישה. מה לבישה בקידוש ידים ורגלים. אף פשיטה בקידוש ידים ורגלים. א"ר מנא לא מסתברא אלא חילופין. הקיש לבישה לפשיטה שנאמר ופשט ורחץ, מה פשיטה בקידוש ידים ורגלים, אף לבישה בקידוש ידים ורגלים. תנן,** **בשחר היה לובש פילוסין של שנים עשר מנה. ובין הערבים הינדיון של שמונה מאות זוז, דברי ר"מ. ואין שנים של הנדיון יפים מן הראשון של פילוסין? משום מילה דשמעה פרוטי.** שאף שההינדיון יפים יותר כיוון שהפילוסים יקרים יותר הם נחשבים יותר חשובים ולכן משתמש בהם בבקר. **תמן תנינן** גבי שמן למנחות **הראשון שבראשון אין למעלה הימנו. השני שבראשון והראשון שבשני שוין. ואין שני שבראשון יפה מן הראשון שבשני? משום מילה דשמעה פרוטי**, אף שהשני שבראשון היה יפה מהראשון שבשני כיוון שהראשון שבשני היה יקר יותר זה החשיב אותו יותר **מאי כדון** למה של שחר צריך להיות משובח יותר? **אמר רבי נחמן בשם רבי מנא בשחר כתיב בד בד ארבעה פעמים, ובמנחה כתיב בד פעם אחת: מעשה בי רבי ישמעאל בן פיאיבי שלבש כתנות במאה מנה ועלה והקריב על גבי המזבח. מעשה ברבי אליעזר בן חרסום שלבש כתנות בשתי ריבוא ועלה והקריב ע"ג המזבח, והורידו אותו אחיו הכהנים שהיה נראה מתוכה ערום. מה עשה? מילא אותה מים כדי שיתכווץ מעט ויסתמו הנקבים ולא יראה שקוף וסבב את המזבח שבע פעמים כדי שיתיבש :**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה ז

[דף יח עמוד א] מתני': בא לו אצל פרו ופרו היה עומד בין האולם ולמזבח ראשו לדרום ופניו למערב. הכהן עומד במזרח ופניו למערב, סמך שתי ידיו עליו ונתודה וכך היה אומר. אנא השם עויתי פשעתי חטאתי לפניך אני וביתי. אנא השם כפר נא לעונות לפשעים ולחטאים שעויתי ושפשעתי ושחטאתי לפניך אני וביתי, ככתוב בתורת משה **עבדך [ויקרא טז ל] כי ביום הזה יכפר עליכם וגו' והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:**

גמ': אי זהו צפוני של מזבח שהוא כשר בשחיטת קדשי קדשים? מקירו של מזבח צפוני, ועד כותל העזרה צפוני כנגד כל המזבח ישנן כשלשים ושתים אמה דברי רבי מאיר. ר"א בי ר"ש אומר, אף מבית החילפות כנגד בין האולם ולמזבח ועד כותל העזרה **הצפוני**. רבי מוסיף מקום דריסת רגלי ישראל אחת עשרה אמה מקום דריסת רגלי הכהנים אחת עשרה אמה מקירו של מזבח הצפוני ועד

כותל העזרה הצפוני. רב מפקד לתלמידיו בכל אתר הוון תניי **זורק כהן** חוץ מפרה הוון תני **שוחט כהן**. א"ר יוחנן לא מצאנו שחיטה פסולה בזר. קס"ד דכל שאשה פסולה זר פסול התיב ר' חייה בר אבא. והא כתיב [במדבר יט ג ד] ושחט והזה. מה הזייה לא הוכשרה באשה כאיש, אף שחיטה לא הוכשרה באשה כאיש. **כשם שאשה פסולה לשחיטת הפרה גם זר פסול**. א"ל, הרי הזייה מיימיה. הרי היא כשירה בזר ופסולה באשה. א"ל תמן **בהזיה לית כתיב כהן**, וליידא מילתא כתב איש? איש ולא אשה. ברם הכא כתיב **ולקח אלעזר הכהן והזה**. היא זר היא אשה. אין תימר שהיא כשירה בזר, תיכשר באשה. ר' ישמעאל בר רב יצחק **ורבי יוחנן אמרו בשם ר"ש בן יוחי**, פר של יום הכיפורים צריך כהן. ולמה לא אמר **גם שעיר**? דו קרייא שזה פשוט לפי שהוא פסוק מפורש **דכתיב [ויקרא טז] ושחט את שעיר החטאת אשר לעם** והביא את דמו אל מבית לפרכת. מה הבאה בכהן אף שחיטה בכהן. ר' יעקב בר אחא ר' יסא ור' יוחנן אמרו בשם רשב"י, פר ושעיר של יום הכיפורים צריכין כהן. א"ר חגיגא. **וידוי ראשונה** הוא אומר אנא השם ובשנייה הוא אומר [דף יח עמוד ב] אנא בשם. תני כיצד מתוודה? עויתי פשעתי חטאתי. ואומר [שמות לד ז] נושא עון ופשע וחטאה, ואומר [ויקרא טז כא] והתודה עליו את כל עונות בני ישראל דברי ר"מ. וחכ"א עונות אילו הזדונות, פשעיהם אילו המרדים, חטאתם אילו השגגות. מאחר שהוא מתודה על הזדונות ועל המרדים הוא חוזר ומתודה על השגגות? אלא כך היה מתודה אנא השם חטאתי עויתי פשעתי לפניך אני וביתי ובני אהרן, ככתוב בתורת משה עבדך לאמר [שם ל] כי ביום הזה וגו' והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. וכן מצינו דרך כל המתודים. דוד אמר [תהילים קו ו] חטאנו עם אבותינו העוינו והרשענו. שלמה בנו אמר [מלכים א ח מז] חטאנו העוינו רשענו. דניאל אמר [דניאל ט ה] חטאנו עוינו הרשענו ומרדנו. אף הוא כך היה מתודה חטאתי עויתי פשעתי לפניך. מהו שמשאמר נוסא עון ופשע וחטאה ואומר והתודה עליו את כל עונות בני ישראל **ואת כל פשעיהם לכל חטאתם?** אלא מכיון שהוא מתודה על הזדונות ועל המרדים, **הרי הם יהפכו כאילו הן שגגות לפניו**. עשרה פעמים היה כהן גדול מזכיר את השם ביום הכפורים. ששה בפר וג' בשעיר ואחד בגורלות. הקרובים היו נופלין על פניהן, הרחוקים היו אומרים בשכמל"ו, **ואף ששמעו את שם השם המפורש כמה פעמים**, אלו ואלו לא היו זזים משם עד שהוא מתעלם מהן **דכתיב [שמות ג טו] זה שמי לעולם זה שמי לעולם** לשון העלם. בראשונה היה אומר בקול גבוה, משרבו הפרוצין **חששו** שמא יכתבו מה ששמעו כדי לא לשכוח וישתמשו שלא כהוגן היה אומר בקול נמוך. א"ר טרפון עומד הייתי בין אחי הכהנים בשורה והטייתי אזני כלפי כהן גדול ושמעתי מבליעו בנעימת הכהנים. בראשונה הוא נמסר לכל אדם, משרבו הפרוצים שהיו משתמשים בו שלא כהוגן לא היה נמסר אלא לכשירים. שמאל הוה עבר שמע פרסיי מקלל לבריה ביה ומית. אמר שתי דברים רעים אזל גוברא ומאן דשמע שמע. ר' אינוני בר סוסי סלק גבי ר' חנינה לציפורין. אמר איתא ואנא מסר יתיה לך. עאל ליה בריה תחותי ערסא, עטש ושמע קליה, אמר מה אתון נהיגין גביכון ברמיו, אזל לא לך ולא ליה. חד אסי בציפורין אמר לרבי פינחס בר חמא, איתא ואנא מסר ליה לך, א"ל לית אנא יכיל. א"ל למה? א"ל דאנא אכיל מעשר ומאן דרגיל ליה, לא יכיל מיכול מבר נש כלום שמא יתרגז וישתמש בשם לרעה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה ח

מתני': בא לו למזרח העזרה לצפון המזבח, הסגן בימינו וראש בית אב משמאלו. ושם שני שעירים וקלפי היתה שם ובה שני גורלות של אשכרוע היו ועשאן בן גמלא של זהב והיו מזכירין אותו לשבח. בן קטין עשה שנים עשר דד לכיור שלא היו בו אלא שנים. אף הוא עשה מוכני לכיור שלא יהו מימיו נפסלין בלינה. מונבז המלך עשה כל ידות הכלים של יוה"כ של זהב. הילני אמו עשתה נברשת של זהב על פתחו של היכל. אף היא עשתה טבלה של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה. ניקנור נעשו ניסים לדלתותיו והיו מזכירין אותו לשבח:

גמ': אי זהו צפון של מזבח שהוא כשר בשחיטת קדשי קדשים? מקירו של מזבח צפוני וכ"ו **הכל גרסנו שם בהלכתא עיליתא** בהלכה הקדמת עד מקירו של מזבח הצפוני וכ"ו, חמשה דברים היה הסגן

משמש [דף יט עמוד א] הסגן אומר לו אישי כהן גדול הגבה ימינך, סגן מימינו וראש בית אב משמאלו. **שחה לנסך** הניף הסגן בסודרין, **הגיע למחצית הכבש** אחז הסגן בימינו והעלהו. לא היה כה"ג מתמנה להיות כהן גדול עד שהוא נעשה סגן: **תנן**, וקלפי היה שם ובה ב' גורלות ושל אשכרוע היו: מהו אשכרוע? פסקין מן עץ רבי שמואל אחוי דרב בעי. אבדו **אותן של זהב**, מהו לעשות תחתיהן של **אשכרוע**? יבא כהדא שלמדנו שכהן גדול שנטמא ומינו אחר תחתיו אחר שהוא חוזר, השני אינו עובד עוד בארבע בגדים **שמעלין** בקודש ולא מורידין. **תנן**, **בן קטין עשה שנים עשר דד לכיור שלא היו בו אלא שנים. ולמה סדרן בגובה שוה מסביב?** ויעשו דדין זה על גבי זה **שכך יותר נאה?** א"ר יונה, כיום מרובה של תמיד **ששנים עשר כהנים עוסקים בו**. הגמרא מניחה שאסור שהמים שבהם מקדשים יהיו שאובים, הכיור היה מרכב משני חלקים העליון פתוח בתחתית לתחתון שבו הברזים **ניחא שהעליון אנו הופך את המים לשאובים משום שהעליון היה כלי פחות ברובו אבל למה התחתון אינו הופך את המים לשאובים וכי אין בו משום אורו של כלי? א"ר יהושע בן לוי אמת המים היתה מושכת לו מעיטם, והיו רגליו שבדרום פחותין כרימונים. אמר ר"ש בר כרסנא בשם ר' אחא. הים **שעשה שלמה** בית טבילה לכהנים הוא **דכתיב** [דברי הימים ב ד ו] והים לרחצה לכהנים בו. ולא כלי הוא? אמת המים מושכת לו מעיטם והיו רגליו שבדרום פחותים כרמונים. כתיב [עזרא א ט] ואלה מספרם אגרטלי זהב שלשים. אמר ר' שמואל בר נחמן, מקום שאוגרין בו דמו של טלה. אגרטלי כסף אלף. אמר ר"ש בן לקיש, מקום שאוגרין דמו של פר. מחלפים תשעה ועשרים. אמר רבי סימון אלו הסכינין. כיי דתנינן תמן הוא היה נקרא בית החליפות ששם היו גונזין את הסכינין: הילני אמו עשתה נברשת של זהב על פתחו של היכל: תרין אמורין. חד אמר מנרתא, וחרנא אמר קונבייתא נברשת היינו מנרה בעיגול תרגם עקילס לקבל נברשתא, לקבל למפרס: שבשעה שהיתה החמה זורחת היו הניצוצות מנתזין ממנה והיו יודעין שזרחה החמה. **אף היא עשתה טבלה של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה:** ומה היה כתוב עליה? ר"ש בן לקיש בשם ר' ינאי אל"ף בי"ת ראשי תיבות היה כתוב עליה. והא תני ככתב שכאן בטבלה כן כתב שכאן במגילת סוטה לא מעובה ולא מידק אלא בינוני. פתר לה כאל"ף שכאן לענין הגודל העובי והצורה כן אל"ף שכאן. כבי"ת שכאן כן בי"ת שכאן. תני רבי הושעיה. כל פרשת סוטה היה כתוב עליה שממנה היה קורא ומתרגם כל דקדוקי הפרשה: ניקנור נעשו ניסים לדלתותיו ומזכירין אותו לשבח: תני, מעשה שהיו באין בספינה, ועמד עליהן סער גדול בים. ונטלו אחד מהם והטילוהו בים וביקשו להטיל עוד שני ועמד [דף יט עמוד ב] וגיפפו. אמר להן, אם מטילין אתם אותו לים הטילוני עמו. והיה בוכה ומתאבל **על הראשון** ובא, עד שהגיע **לנמלה** של יפו. כיון שהגיע **לנמלה** של יפו התחיל מבעבע מתחת הספינה, כיי דתנינן תמן כל השערים שהיו שם נשתנו להיות של זהב חוץ משערי ניקנור מפני שנעשה בהן נס. ויש אומרים מפני שנחשתן מצהיב. תני בשם ר' אליעזר נחשתן היה מצהיב ויותר יפה משל זהב:**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ג הלכה ט

מתני': ואלו לגנאי בית גרמו לא רצו ללמד על מעשה לחם הפנים, בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטרת, הוגרס בן לוי היה יודע פרק בשיר ולא רצה ללמד בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב. על הראשונים נאמר [משלי י ז] זכר צדיק לברכה, ועל אלו נאמר [משלי י ז] ושם רשעים ירקב:

גמ': בית גרמו היו בקיאים במעשה לחם הפנים וברדייתו ולא רצו ללמד. שלחו והביאו אומנים מאלכסנדריאה והיו בקיאים במעשה לחם הפנים, וברדייתו לא היו בקיאים. בית גרמו היו מסיקין מבפנים ורודין מבחוץ ולא היתה **מתעפשת**. ואלו היו מסיקין מבפנים ורודין מבפנים והיתה **מתעפשת**. וכיון שידעו חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לכבודו ברא **דכתיב** [שם טז ד] כל פעל ה' למענהו. שלחו אחריהם ולא רצו לבוא עד שכפלו להן שכרן. שנים עשר מנה היו נוטלין ונתנו להן עשרים וארבע. ר' יהודה אומר עשרים וארבע היו נוטלין, ונתנו להן ארבעים ושמונה. אמרו להן, מפני מה אין אתם רוצין ללמד? אמרו להן מסורת היא בידינו מאבותינו שהבית הזה עתיד ליחרב. שלא ילמדו אחרים ויהיו עושין כן לפני ע"ז שלהן. בדברים הללו מזכירין אותן לשבח, שלא יצא ביד בניהם פת נקייה מעולם, שלא יהו אומרים ממעשה לחם הפנים הן אוכלין. של בית אבטינס היו בקיאים במעשה הקטורת ובמעלה עשן ולא רצו ללמד. שלחו והביאו אומנים מאלכסנדריאה והיו בקיאים במעשה הקטורת, ובמעלה עשן לא היו בקיאים. של בית אבטינס היתה מתמרת ועולה ופוסה

ויורדת. ושל אלו היתה פוסה מיד. וכיון שידעו חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לכבודו ברא שנה' [ישע'י מג ז] כל הנקרא בשמי וגו'. שלחו אחריהן ולא רצו לבוא כו' עד לפני ע"ז שלהן. בדברים הללו מזכירין אותן לשבח, שלא יצאה אשה של אחד מהן מבושמת מעולם, ולא עוד אלא כשהיה אחד מהן נושא אשה ממקום אחר היה פוסק עמה שלא תתבשם. א"ר יוסי מצאתי תינוק אחד מבית אבטינס. אמרתי לו בני מאי זו משפחה אתה? אמר לי ממשפחת פלוני. אמרתי לו בני, אבותיך לפי שנתכוונו לרבות כבודם ולמעט כבוד שמים. לפיכך נתמעט כבודם וכבוד שמים נתרבה. א"ר עקיבה שח לי שמעון בן לגס. מלקט הייתי עשבים אני ותינוק אחד של בית אבטינס, וראיתי אותו שבכה וראיתי אותו ששחק. אמרתי לו בני למה בכיתה? אמר לי על כבוד בית אבא שנתמעט. ולמה שחקתה? אמר לי על הכבוד המתוקן לצדיקים לעתיד לבא. **ולמה נזכרתה עכשיו? א"ל** הרי מעלה עשן לנגדי. נומיתי לו בני תראהו לי. אמר לי מסורת בידי מאבותי שלא להראותו לברייה. א"ר יוחנן בן נורי, **פגע** בי זקן אחד משל בית אבטינס אמר לי, רבי לשעבר היו בית אבא צנועין והיו מוסרין את המגילה הזאת אלו לאלו. ועכשיו שאינן נאמנין, הילך את המגילה ותזהר בה. וכשבאתי והרציתי את הדברים לפני ר"ע, זלגו דמעיו ואמר מעתה אין אנו צריכין להזכירן לגנאי. וכולהו מצאו מתלא לדבריהן חוץ מבן קמצר. כ"י דתנינן תמן, אלו הן הממונין שהיו במקדש וכ"ו **בית גרמו על מעשה לחם הפנים בית אבטינס על מעשה הקטורת**. ר' חזקיה אמר, ר' סימון ורבנן. חד אמר, לא היו כולן ממונים **בדור אחד אלא כשירי דור ודור בא למנות עליהן**. וחורנה אמר **כולם שימשו כאחד**, מי שהיה באותו דור **שעלו ישראל מהגולה**, מנה מה שבדורו. **תנן, בן קטין עשה י"ב דדים לכיור**. מונבז המלך היה עושה כל ידות הכלים של יום הכיפורים של זהב. והיו מזכירין אותן לשבח. ואלו לגנאי: של בית גרמו לא רצו ללמדו על מעשה לחם הפנים. של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטורת. הוגרס בן לוי היה יודע פרק בשיר ולא רצה ללמד. בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב. על הראשונים נאמר "זכר צדיק לברכה", ועל אלו נאמר "שם רשעים ירקב" מאן דאמר כשירי כל דור ודור בא למנות שלא היו כולן ממונים בדור אחד אלא כשירי דור ודור בא למנות אף בית גרמו והוגרס ובית אבטינס. **כשרים היו, ועל כולן אף שלא רצו ללמד כיוון שנתנו טעם לדבר מלבד בר קמצר הוא** אומר [משלי י ז] זכר צדיק לברכה. מאן דאמר מי שהיה באותו דור מנה מה שבדורו. על כולן הוא אומר [משלי י ז] ושם רשעים ירקב. ועל מי נאמר זכר צדיק לברכה? על בן קטין וחבריו. ועל כולן היה בן זומא אומר משלך יתנו לך ובשמך קורין אותך ובשבחך מושיבין אותך [דף כ עמוד א] ואין שכחה לפני המקום ואין אדם נוגע במוכן לך:

הדרן עלך פרק אמר להם הממונה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ד הלכה א

מתני': טרף בקלפי והעלה שני גורלות אחד כתוב עליו לשם ואחד כתוב עליו לעזאזל. הסגן בימינו וראש בית אב משמאלו אם של שם עלה בימינו הסגן אומר לו אישי כהן גדול הגבה את ימיך. ואם בשמאלו עלה ראש בית אב אומר לו אישי כהן גדול הגבה את שמאלך. נתנם על שני שעירים ואומר לה' חטאת. ר' ישמעאל אומר, לא היה צריך לומר חטאת אלא לה', והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

גמ': לא סוף דבר קלפי מיוחדת לכך אלא אפילו קלתות לו, ולמה אמרו קלפי? כדי לעשות פומבי לדבר. ויביא שני חוטין אחד שחור ואחד לבן ויקשור עליהם ויאמר זה לשם וזה לעזאזל? ת"ל [ויקרא טז ח] גורל אחד לה', שיהא ניכר שהוא לה' וגורל אחד לעזאזל שיהא ניכר שהוא של עזאזל **וחוטים לא ניכר, לפי שמתמשים בהם תדיר**. ויביא שני צרורות א' שחור וא' לבן ויתן עליהם ויאמר זה לשם וזה לעזאזל? ת"ל גורל א' לה' שיהא ניכר **לכל מי שרואה אותו** שהוא לה' וגורל אחד לעזאזל שיהא ניכר שהוא לעזאזל. ויכתוב עליהם **בדיו** ויאמר זה לה' וזה לעזאזל? ת"ל גורל א' לה' שיהא מוכיח על עצמו שהוא לה' לעולם **שלא יכול להימחק**, וגורל אחד לעזאזל שיהא מוכיח על עצמו שהוא לעזאזל לעולם, הדא אמרה חקוקים היו **שלא ימחקו**, ותני כן. בשתי קלפיות נתחלקה ארץ ישראל. א' שהגורלות

נתונין בתוכה שמות חלקי ארץ ישראל, ואחת ששמות השבטים בתוכה, ושני פירחי כהונה עומדים. מה שזה מעלה וזה מעלה זכה. בשלשה דברים נתחלקה ארץ ישראל. בגורלות באורים ותומים ובכספים. הדא הוא דכתיב [יהושע יח] וישלך להם יהושע גורל לפני ה' במצפה. גורל אלו הגורלות, לפני ה' אלו אורים ותומים [במדבר כו] בין רב למעט אלו הכספים שמי שקיבל נחלה טובה יותר כגון שהיתה קרובה לירושלים שילם לאחרים א"ר אבין אילמלא שנתן הקדוש ברוך הוא חן כל מקום בעיני יושביו, לא היתה ארץ ישראל מתחלקת לעולם. ותני כן ג' חיינין הן. חן אשה בעיני בעלה, חן מקום בעיני יושביו, חן מקח בעיני לוקחיו, ר' אבא בריה דר' פפי ורבי יהושע דסיכנין אמרו בשם לוי, אף לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא עושה כן. הדא הוא דכתיב [יחזקאל לו] ונתתי לכם לב חדש וגו' ונתתי לכם לב בשר וגומר, שהוא בושר מואס בחלקו של חבריו. **הרמת הגורל מעכבת ולא הנחתו.** נגע בהן בחר אחד הגורלות ולא העלהו כשהן למטה בקלפי חזרו ונתערבו [דף כ עמוד ב] אין השעירים כמצותן **שעליה מעכבת. ואם משהעלה אותן נתערבו,** השעירים כמצותן **שאינ הנחה מעכבת. נתערבו אחר שאעלן ואמר,** אם של שם עלה בימיני יקדש זה שעל ימיני, קדש. אם של שם עלה בשמאלי יקדש זה שעל שמאלי, קדש. ואפילו אם אמר אם של שם יעלה בימיני יקדש זה שעל שמאלי, קדש. אם של שם יעלה בשמאלי יקדש זה שעל ימיני, קדש. **שעל כל פנים הגריל.** אבל אם אמר בין של שם עלה בימיני בין של שם עלה בשמאלי לא יקדש אלא זה שעל ימיני, או לא יקדש אלא זה שעל שמאלי, לא קדש. מפני מה **שקובען בפה ולא בגורל.** אמרה התורה גורלות, גורלות של כל דבר. יכול אחר הגרלה יתן יניח את שני הגורלות על זה ואת שני הגורלות על זה? ת"ל גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. יכול יתן של שם ושל עזאזל על זה, ושל שם ושל עזאזל על זה? ת"ל גורל. ולא דא קדמייתא זו אותה שאלה כמו קדם?. כיני, יכול משהוא נותן של שם על של שם, ושל עזאזל על של עזאזל, יחזור ויחליף? ת"ל גורל א' לה'. אין כאן לשם אלא א'. וגורל א' לעזאזל אין כאן לעזאזל אלא אחד. ציץ היה כתוב עליו קדש לה'. קודש מלמטן ושם מלמעלן, כמלך שהוא יושב על קתדרון שלו. ודכוותה גורל אחד ל מלמטן ושם מלמעלן. א"ר אלעזר בי רבי יוסי. אני ראיתיו ברומי ולא היה כתוב עליו אלא שיטה אחת קודש לה'. **כתיב ונתן אהרן על שני השעירים גורלות.** אם נתן זר כשר. ואם העלה זר פסול. **ולאו קל וחומר?** מה אם נתינה שכתוב בה בני אהרן, אם נתן זר כשר. העלייה שאין כתוב בה בני אהרן לא כל שכן? לא צורכה דלא למרות הק"ו הדין כפי שאמרנו שכן. נתינה שאינה מעכבת אם נתן זר כשר. **העלייה שהיא מעכבת,** אם העלה זר פסול. [דף כא עמוד א] ואמר ר' יצחק בר חקולא בשם רבי ינאי, העלייה מתוך קלפי מעכבת ואין נתינה מעכבת. רבי יוחנן אמר קובען אפילו בפה שגם עליה לא מעכבת. סברין מימר לר"י אפילו אחד היום ואחד למחר. על דעתיה דרבי ינאי ניחא. על דעתיה דר' יוחנן **דהוא אמר אפילו אחד היום ואחד למחר,** לאי זה דבר נאמר גורלות? למצוה. מתניתא פליגא על רבי יוחנן, **דתני,** הגורל עושהו חטאת ואין השם עושהו חטאת. פתר לה במצליח בגורל **שאחר שעשה גורל ויצא לו אחד לה' ואחד לעזאזל, אינו יכול להחליף.** מתניתא פליגא על רבי ינאי **דתני,** לא הגריל ולא נתוודה כשר אלא שחיסר מצוה אחת. **כתיב, מיום השמיני ירצה קרבן לה'.** כל שהוא לה' לרבות שעיר המשתלח שיהא פסול משום מחוסר זמן. ואיתא כ"י דאמר רבי יוחנן קובען אפילו בפה. **אבל אם הגורל מעכב פשיטא שאינו יכול להביא אחד פחות מבן שמונה ימים שמא יעלה הוא בגורל לה'.** נתערבו אחר שהעלן השעירים כמצוותן. סברין מימר אפי' אחד היום ואחד למחר שלוקח שני שעירים ואומר על אחד זה לה' ולמחרת אומר על השני זה לעזאזל. על דעתיה דרבי יוחנן דו אמר אפילו אחד היום ואחד למחר ניחא. שצריך פסוק לאסור על דעתיה דרבי ינאי שחובה להגריל, לאי זה דבר נאמר **שגם השעיר לעזאזל צריך להיות ראוי לקרבן** שזה פשיטא שהרי וחש לומר שמא יעלה לשם? פתר לה ברוצה שמתנה **להגריל פעם אחר פעם עד שיעלה עליו הגורל לעזאזל.** את זה באה התורה לאסור. שני שעירי יה"כ ששחטן בחוץ קדם שהגריל, אית תניי תני חייב ואית תניי תני פטור. אמר רב חסדא. מ"ד חייב **בשלא קרב השעיר הנעשה בחוץ. דאז כל אחד מהם ראוי לשעיר הנעשה בחוץ שהוא מוסף היום. שקרבנות ציבור נקבעים רק בשחיטה.** מ"ד פטור, **בשקרב** [דף כא עמוד ב] השעיר הנעשה בחוץ. א"ר יוסה, רב חסדא בעי מדמתה לפסח. **שכמו שפסח בשאר ימות השנה אם שחטו בחוץ עובר עליו שכן ראוי שלא לשמו בפנים.** הוא הדין לשעירים הואיל וראוי להקריבו למוסף היום ולכן חייב. ולא דמיא, דא"ר מנא בר תנחום, רבי אלעזר ורבי יוחנן תריהון אמרין, פסח שעובר זמנו מאיליו היה משתנה להיות שלמים ולא בעי עקירה. ברם הכא בשחיטה אם ישחט אותו לשם מוסף הוא משתנה. **וכל עוד שלא הגריל אין עליהם שם קרבן ואיך אפשר לחייב.** מאי כדון? מ"ד חייב סברין מימר הגרלה אינה מעכבת. מאן דאמר פטור סברין מימר הגרלה

מעכבת. כלום יש כאן לשם אלא אחד? ולמה חייב אם שחט רק אחד א"ר שמואל אחוי דר' ברכיה, **אפילו שחט שניהם פטור. דקדם גורל או זה או זה לעזאזל.** משהגריל חייב על של שם ופטור על של עזאזל. א"ר אבא, והוא שנתן מתנת הפר בין הבדים לשחיטת שעיר. אבל אם לא נתן מתנת הפר פטור. שמתן דמו של פר מעכבת שחיטתו של שעיר. רבי בון בר חיייה בעא קומי רבי זעירה, שחט את הפר בחוץ עד שלא יגריל, מהו שיהא חייב? א"ל נישמענה מן הדא דתניא, פר מעכב את השעיר מתן דם בן הבדים קדם לשחיטת שעיר ואין השעיר מעכב את הפר. הדא אמרה שחט את הפר בחוץ עד שלא הגריל חייב. דאין תימר פטור, ניתני והשעיר מעכב את הפר. א"ר שמואל בר אבדימי, הדא דתימר אין השעיר מעכב את הפר במתנות הבדים. אבל במתנות הפרוכת, שעיר מעכב את הפר. היך עבידא? שאינו יכול ליתן מדם הפר על הפרוכת עד שיתן מדם השעיר על בין הבדים:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ד הלכה ב

[דף כב עמוד א] מתני': קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח העמידו כנגד בית שילוחו ולנשחט כנגד בית שחיטתו. בא לו אצל פרו שניה, וסמך שתי ידיו עליו ונתודה, וכך היה אומר. אנא השם עויתי פשעתי חטאתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושיך. אנא השם כפר נא לעונות וגו':

גמ': אמר ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן ג' לשונות הן. של שעיר בסלע, ושל מצורע בשקל, ושל פרה בב' סלעים. א"ר אבא בר זבדא בשם ר"ש בן חלפתא, של פרה בב' סלעים ומחצה, אית דמפקין לישנא ב' זוזין שזה ב' סלעים ומחצה בלשון אחרת שכל סלע ארבע זוז

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ד הלכה ג

מתני': שחטו וקיבל במזרק את דמו נתנו למי שהוא ממרס בו על הרובד הרביעי שבהיכל כדי שלא יקרש. נטל את המחטה ועלה לראש המזבח ופנה גחלים אילך ואילך וחתה מן המעוכלות הפנימיות וירד והניחה על הרובד הרביעי שבעזרה:

גמ': תנן, נתנו למי שהוא ממרס בו על הרובד הרביעי שבהיכל. כיני מתניתא על הרובד הרביעי שבעזרה ולא בהיכל. תני, שחט את הפר בחוץ חייב משום שחטי חוץ, חפן זר בפנים פטור שאן זו מן העבודות שזר חייב עליהן, חתה והקטיר ונשפך הדם, יביא פר אחר ונכנס בדמו. עד שלא הקטיר נשפך הדם, חתייה פסולה היא והוא צריך לחות כתחילה. ספק עד שלא הקטיר נשפך הדם וספק משהקטיר נשפך הדם, להביא פר אחר ולהיכנס בדמו, אין את יכול. שאני אומר עד שלא הקטיר נשפך הדם והיא חתייה פסולה והוא צריך לחות כתחילה. לחתות כתחילה אין את יכול, שאני אומר משהקטיר נשפך הדם והיא חתייה כשירה והוא עובר משם הכנסה יתירה, ובטלו העבודות. אשכחת אמר שבמקרה כזה בטלו עבודות של אותו היום. [דף כב עמוד ב] שחט ומת, אחר מהו שיכנס בדמו? רשב"ל אמר כתיב [ויקרא טז ג] בזאת יבא אהרון אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעלה. בפר אבל לא בדם פר וצריך פר חדש. ר' חנינה ור' יונתן תריהון אמרין אפי' בדם. מילתיה דרשב"ל אמר אפי' בדם. דא"ר חנינה, ר' אבא אמר בשם רבי יוחנן אפי' בדם. רבי יהושע בן לוי שאל, חפן ומת, מהו שיכנס בחפניו? מה צריכא ליה בחפניו, דכתיב [ויקרא טז ג] ולקח מלא המחטה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה' ומלא חפניו קטרת סמים דקה והביא מבית הפרוכת. והסתפק האם צריך דווקא שהוא יחפון, ברם הכא, דלית כתיב בדמו, פשיטא ליה אפי' בדם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ד הלכה ד

מתני': בכל יום חותה בשל כסף ומערה לתוך של זהב. והיום חותה בשל ובה היה מכניס. בכל יום חותה בשל ארבעת קבין ומערה לתוך של ג' קבין. והיום חותה בשל ג' קבין ובה היה מכניס. ר' יוסי אומר בכל יום חותה בשל סאה ומערה בתוך שלשת קבין, והיום חותה בשלשת קבין ובה היה מכניס. בכל יום חותה בשל כבידה והיום קלה. בכל יום חותה בשל ידה קצרה והיום ארוכה. בכל יום חותה בשל ירוק והיום אדום, דברי רבי מנחם:

גמ': **תנן, בכל יום חותה בשל ארבעת קבין ומערה לתוך של ג' קבין.** כ"י דתנינן תמן נתפזר ממנה כקב גחלים היה מכבדן לאמה ובשבת כופין עליו פסקתר. **תנן,** בכל יום חותה כבידה והיום קלה. שלא לייגעו. **תנן,** בכל יום חותה ידה קצרה והיום ארוכה, שלא לייגעו. בכל יום חותה קצרה ולא היה בה **אלא אמה גדומה** בצימצום. והיום היה בה אמה ומחצה כדי שתהא הזרוע מסייעת. בכל יום לא היה בה נרתיק והיום היה בה נרתיק כדי שלא **תכווה ידו**, ואינו חוצץ? א"ר יוסי בי רבי בון קובעו במסמר. שבעה זהבים הן זהב טוב, זהב טהור, זהב סגור, זהב מופז, זהב מזוקק, זהב שחוט, זהב פרויים, זהב טוב כמשמעו **שנאמר** [בראשית ב' יב] וזהב הארץ היא טוב, א"ר יצחק טיבוי דו למי שיש בבייתה, טיבוי דו בלווייתה למי שיש לו בהליכתו לפי שהוא נסחר בכל מקום. זהב טהור שמכניסין אותו לאור ואינו חסר כלום. ואתייא כדתיני, מעשה במנורת זהב **שעשה משה** והיתה **יתרה** דינר זהב, והכניסוה לכור שמונים פעם ולא חסרה כלום. ויאות, עד דלא יקום על ברריה הוא חסר סגין. מן דו קיים על ברריה לא חסר כלום. זהב סגור שהיה מכסיף מבייש בעד כל הזהבים שהיו שם שהיו סוגרים חנויותהם א"ר שמואל בר רב יצחק כתיב [דברי הימים א' כ"ד] ושבעת אלפים ככר כסף מזוקק לטוח קירות הבית. **והא כתיב** ואת כל הבית צפה זהב, ואת אמר אכן? אלא שהיה מכסיף בעד כל הזהבים שהיו שם. זהב מופז, רבי פטרוקי אחוה דרבי דרוסא אמר בשם רבי **אבא** בר בינה [דף כג עמוד א] דומה לאש מצתת בגפרית. אמר רבי אבין **על שם** מקומו הוא נקרא זהב מאופז. זהב מזוקק, שהיו מחתכין אותו כזתים, וטחים אותו בצק, ומאכילין אותו לנעמיות והן מסננות אותו. ויש אומרים שהיו טומנין אותו בזבל שבעה שנים. זהב שחוט, שהיה נמשך כשעוה כמו זהב 24 קרט שהוא כמו דונג. אדריינוס היה לו משקל ביצה. דוקלטינוס היה לו משקל דינר גורדינון שם מקום. זהב פרויים, ר"ש בן לקיש אמר אדום **ונקרא כן לפי שהיה** דומה לדמו של פר. ויש אומרים זהב שהוא עושה פירות. כ"י דתנינן תמן וגפן של זהב חותה עומדת על פתחו של היכל. א"ר רבי אחא בר יצחק בשעה שבנה שלמה את בית המקדש צר כל מיני אילנות לתוכו. ובשעה שהיו אלו שבחוץ עושין פירות היו אלו שבפנים עושין פירות. הה"ד [ישעיה' לה ב] פרח תפרח ותגל אף גילת ורנן וגו' אימתי יבשו? א"ר יצחק חנינא בר יצחק, בשעה שהעמיד מנשה צלם בהיכל יבשו, דכתיב [נחום א' ד] ופרח לבנון אמלל:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ד הלכה ה

מתני': בכל יום מקריב פרס בשחרית ופרס בין הערבים, והיום מוסיף מלא חפניו. בכל יום חותה דקה והיום דקה מן הדקה. בכל יום הכהנים עולין במזרחו ויורדין במערבו, והיום עולין באמצע ויורדין באמצע. ר' יהודה אומר לעולם כהן גדול עולה באמצע ויורד באמצע. בכל יום כהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן הכיור והיום מן הקיתון של זהב. ר' יהודה אומר לעולם כה"ג מקדש ידיו ורגליו מן הקיתון של זהב:

גמ': פיטום הקטורת הצרי והצפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה, מור וקציעה שיבולת נרד וכרכום משקל ששה עשר ששה עשר מנה, קושט שנים עשר קילופה שלשה קינמון תשעה. הכל יחד שלוש מאות שישים ושמונה מנים. נמצאת אומר שלש מאות ושישים וחמש מנים היו כנגד ימות השנה. ושלשה של אותו היום. הדא היא דתנינן והיום מוסיף מלא חפניו. כרשינה תשעה קבין, יין קפריסין ג' סאין וג' קבין, אם אין לו יין קפריסין מביא חמר חירין עתיק. מלח סדומית רובע. מעלה עשן כל שהוא. רבי נתן אומר אף כיפת הירדן כל שהוא. נתן בה דבש פסלה, חסר בה אחת מסממניה חייב מיתה. תני רשב"ג אומר, הצרי אינו אלא שרף של עצי קטף. בורית כרשינה שאינה מהסממנים למה

היתה באה? שבה שפין את הצפורן מפני שהיא **עושתה** נאה. יין קפריסין שאינו מהסממנים למה הוא באה? שבו שורין את הצפורן מפני שהיא **עושתה** עזה. והלא מי רגלים יפין לה? אלא שאין מכניסין ריח רע לעזרה מפני הכבוד. וכשהיה מידק היה אומר הדק היטב שהקול יפה לבשמים. חיסר בה אחת מסממניה או שנתן בה מעט דבש היתה פסולה. לא נתן לתוכה מלח צריך לתת בתוכה מלח דכתיב [שמות ל לה] ועשית אתה קטרת רקח מעשה רוקח ממלח טהור קדש או שלא נתן לתוכה מעלה עשן נתחייב מיתה. א"ר זעירה, ועובר משום הכנסה יתירה. תני בר קפרא הפטמין שבירושלים היו אומרים, אילו היה נותן לתוכה מעט דבש לא היה כל העולם כולו יכול לעמוד בריחה. תני, פיטמה חציים כשירה כדתני אחת לשישים או לשבעים שנה היתה באה של שרים לחצאין ואז היו עושים רק חצי כמות, שילשים ורבעים לא שמענו שחיו עד שיהיה חצי. ר' אומר כמדתה היתה כשירה [דף כג עמוד ב] ודא דאת אמר פיטמה חציים כשירה, חצי כל סממן וסממן. אבל לא שיקחו רק חצי מהסממנים. אחת לששים או לשבעים שנה היא היתה באה חציים מן השיריים. הדא היא דתנינן מותר הקטרת מה היו עושין בה. תני הקטיר כזית בחוץ חייב. פחות מפרס חצי מנה בפנים פטור. ואן זו כניסה יתירה שמדאוריתא יוצא בכזית. אמר רבי זעירה בשם רב ירמיה, ונפטרו הציבור ידי חובתן. ר' יוסי בי ר' בון אמר בשם ר' ירמיה, מן מה דתני הקטיר כזית בחוץ חייב, מינה את שמע פחות מפרס בפנים פטור. כתיב [ויקרא טז יב] ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה' ומלא חפניו קטרת דקה והביא מבית לפרכת. דקה מה ת"ל? לפי שנאמר [שמות ל לו] ושחקת ממנה הדק, אם כן למה נאמר דקה? שתהא דקה מן הדקה. כיצד הוא עושה? מפריש שלשת מנים מערב יוה"כ, ומחזירן למכתשת כדי למלאות ממנה חפניו, כדי לקיים בה דקה מן הדקה. תנן, בכל יום היה מקדש מן הכיור והים מקיטון של זהב. אמר ר' יונה חוץ מקידוש הראשון שחייב להיות מן הכיור. א"ר יוסה ואפילו מקידוש הראשון. מתניתא פליגא על רבי יונה דתני, כל הכלים שהיו במקדש היו ראויין לקידוש ידים ורגלים. פתר לה ליום הכיפורים חוץ מקידוש הראשון. מתניתא פליגא על רבי יוסה דתני, הכיור והכין מעכבין. פתר לה מקומן מעכב שיהיה בעזרה בן האולם למזבח

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ד הלכה ו

מתני': בכל יום היו שם ארבע מערכות והיום חמש דברי ר"מ, רבי יוסי אומר בכל יום שלש והיום ארבע, רבי יהודה אומר בכל יום שתיים והיום שלש:

גמ': מה טעמא דר"מ? שנאמר [ויקרא ו ה] והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה וביער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים. והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה, זו מערכת קיומי אש. וביער עליה הכהן, זו מערכת איכול איברין ופדרים. וערך עליה העולה, זו מערכה גדולה. והקטיר עליה חלבי השלמים זו קטורת. ולית לרבי יוסה מערכת איכול איברין לכן יש רק שלוש מערכות, ולית לרבי יוסה מערכת קיומי אש לכן יש רק שני מערכות. מה מקיים רבי יהודה אש תמיד? אש המנורה שאמרתי לך שתהא תמיד, לא תהא תדליק אותה אלא מאש שתלקח מעל מזבח החיצון. א"ר אלעזר האיברין והפדרין שלא נתאכלו מבערב, עושה אותן מדורה ושורפן בפני עצמן ודוחין עליהן את השבת. אמר ר' יעקב בר אחא בשם רבי שמואל בר אבא, מתניתא אמרה כן שדוחה שבת. דתניא, בכל יום היו שם ארבע מערכות. מה את ש"מ אך אתה לומד מכאן שדוחה שבת? אמר רבי מנא מדתני והיום חמש משמע שאף ביום הכיפורים היה עושה מערכה לאיברין והפדרין שלא נתאכלו מבערב. וכמו שדוחה יוה"כ כך דוחה שבת. רבי בון בר חיייה בעא קומי רבי זעירה, והרי אברים ופדרים לא מעכבים, דבר שאינו מעכב דוחה שבת? אמר ליה, עדי החודש הרי [דף כד עמוד א] אינן מעכבין שאם לא באו עדים אפשר לקדש בלי עדים ודוחין. דתנינן תמן שעל מהלך לילה ויום מחללין את השבת ויוצאין לעדות החדש. מנין למערכת יום הכיפורים? אמר רבי ירמיה בשם ר' פדת. שנאמר ולקח הכהן מלא המחתה גחלי אש, מה ת"ל אש? שהיא בטילה ע"ג גחליה שאחר שלוקח אותם המערכה מתבטלת ואן בה עוד שימוש. גחלי יכול עוממות? ת"ל [ויקרא טז יב] אש, אי אש יכול שלהבת? ת"ל גחלי, הא כיצד? מן הלוחשות הללו. ומנין שתהא האש בטילה ע"ג גחלים שלא יהיה שום שימוש למערכה הזו מלבד לצורך הקטורת של יום כיפור? ת"ל גחלי אש. אמר רבי יהושע בן לוי, אין לחם הפנים נפסל

משום יוצא בשעת מסעות. רבי יוחנן אמר לחם הפנים נפסל בשעת מסעות. ר' חייא אמר בשם רבי יהושע בן לוי **נאמר** [במדבר ב יז] כאשר יחנו כן יסעו, מה בחנייתם אינו נפסל, אף בנייתם אינו נפסל. רבי אמי אמר בשם ר"י בן לוי **נאמר** [במדבר ב יז] ונסע אהל מועד מחנה הלויים בתוך המחנות, כבתוך המחנות. שגם בזמן מסע מתקיימים קדושת מחנות והלחם לא נפסל. רבי יעקב בר אחא ור' אמי אמרו בשם רבי אלעזר, השורף קדשים בחוץ בשעת מסעות לוקה. א"ר יוחנן, קדשים נדחין בשעת מסעות דכיוון שהמשכן מפורק נפסלו משום יוצא, **וטמאים** פרושים כל אחד ואחד במחיצתו שהמחנות לא בטלו. **רבי יוסה אמר**, תדירא הא מילתא בפומהון דרבנן, נסתלקו הפרוכת הותרו המחיצות לזבין ולמצורעין. מתניתא מסייעא לדין ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לרבי יהושע בן לוי שלחם הפנים אינו נפסל במסעות, **דתני** לחם פנים לפני תמיד, תמיד אפילו בשבת, תמיד אף בטומאה כתיב [ויקרא ו ו] אש תמיד תקד על המזבח לא תכבה. אף במסעות. בשעת מסעות מה היו עושין לה? היו כופין עליה פסכת דברי רבי יהודה. **מתניתא מסייעא לרבי יוחנן** שלחם הפנים נפסל ר' שמעון אומר אף בשעת מסעות היו מדשנין אותה, שנאמר [במדבר ד יג] ודשנו את המזבח ופרשו עליו בגד ארגמן. הא אילו היה המזבח דולק לא היה בגד ארגמן נשרף? מה עבד לה רבי יהודה? פסכת היו כופין עליו מלמעלה. מה מקיים רבי יהודה ודשנו את המזבח? שמשמעו הפשוט שהסירו את הדשן וירוון מלשון מלא ושבע שכשהיה מלא אברים ופדרים היו מכסים אותו פסכת ועליו ארגמן, כ"י דאמר ר' יהודה בן פזי [דברים לא כ] ואכל ושבע ודשן

הדרן עלך פרק טרף בקלפי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ה הלכה א

מתני': הוציאו לו את הכף ואת המחתה וחפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף הגדול לפי גודלו והקטן לפי קוטנו וכך היתה מידתן, נטל את המחתה של גחלים [דף כד עמוד ב] בימינו ואת הכף בשמאלו. מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שני הפרוכת המבדילות בין הקודש ובין קדש הקדשים וביניהן אמה. ר' יוסי אומר לא היה שם אלא פרוכת אחת בלבד, שנאמר [שמות כו לג] והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים:

גמ': **תנן**, הוציאו לו את הכף ואת המחתה. ולא כבר תניננה **שנטל** את המחתה ועלה לראש המזבח וחתה ממנה גחלים? כיני מתניתא, את הכף ואת הבזך מחתה של קטרת, מהו כף? מגיס כף גדולה כמו שמגיסים קדרה. א"ר יוסה, הדא אמרה **שהבזך** כלי חול הוא, **דאין** תימר כלי קודש, דבר שקדש בכלי נפדה? שהרי בבזך היו מביאים שלושה קבין ופודים את מה שנשאר מהחפינה. דאיתפלגון, **קטורת** שפיטמה בחולין, ר' יוסי בי רבי חנינה אמר, פסולה. רבי יהושע בן לוי אמר, כשירה. **מה טעמא דרבי יוסי** בי רבי חנינה? **כתיב** קודש היא. שתהא הווייתה בקודש. **מה טעמא דרבי יהושע** בן לוי? קודש היא. שתהא באה מתרומת הלשכה. אמר רבי יוסי בי רבי בון, אתיא דרבי יוסי בן חנינה כשמואל. **ודרבי יהושע בן לוי**, כר' יוחנן. דתנינן. המקדיש נכסיו והיו בהן דברים ראוין לקרבנות ציבור. **מאי דברים ראוין לקרבנות ציבור? רבי יוחנן אמר, קטורת** שכל שאר הדברים נמנו בפרוט במשנה. **רואים שיש קטורת שהיא חולין, מכאן שפיטום הקטורת נעשה בחול כדעת רבי יהושע בן לוי**. אמר רבי הושעיה, תיפתר באומן משל בית אבטינס, שהיה נוטל בשכרו קטורת. ודרבי יוסי בי ר' חנינה כשמואל. דאמר רב הונא בשם שמואל, מכתשת **שבא פיטמו את הקטורת**, עשו אותה ככלי שרת לקדש. א"ר יוסי בי רבי בון. אמרה רבי חונא קומי רבי יוסי, דבר שקדש בכלי שרת **קדושת הגוף** נפדה? אז איך פודים את מותר הקטורת. אמר ליה, ולא דשמואל היא? **והרי שמואל אמר, קל הוא במותר שתנאי ב"ד שהמותר לא התקדש קדושת הגוף גמורה ואפשר יהיה לפדותו. דאיתפלגון, כבשים שהוכנו לצורך תמידים** הותרו תמידים **אחרי ר"ח ניסן**. שמואל אמר, נפדין **כתמימים** שתנאי ב"ד שיפדו. **ורבי יוחנן אמר, נפדין כפסולי המוקדשים**

ירעו עד שיסתאבו. הותירו שעירים כגון שעירי ראשי חדשים. [דף כה עמוד א] על דעתיה דשמואל, אם עולה שהיא כליל נפדית, לא כל שכן חטאת? על דעתיה דר' יוחנן. התפלגון. ר' זעירא אמר ירעו. רבי שמואל בר רב יצחק אמר, מקייצין בהן את המזבח בהם עצמן בלא פדיון. וקשיא, יש חטאת שקריבה עולה? אמר ר' יוסה, שנייא היא. שאין קרבנות ציבור נקבעין, אלא בשחיטה. אמר רבי חייא, תנאי ב"ד הוא על המותר שיקרבו עולות. כתיב [ויקרא ב ב] וקמץ משם מלא קומצו משמנה ומסלתה. וכתיב [ויקרא ו ח] והרים ממנו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה. מלא קמצו, יכול מלא קומצו מבורץ מבצבץ מכל צד? ת"ל בקמצו, ולא יותר. אי בקמצו יכול שכמה שפחות עדיף ויקמץ בראשי אצבעותיו? תלמוד לומר מלא קומצו. הא כיצד? חופה את פס ידו במחבת ובמרחשת ומוחק באצבעו באגודל מלמעלן ובזרת ומלמטן, תמן גבי קמיצת המנחות את אמר שמה שכתוב מלא קומצו מלמד שחסר פסול ובקמצו מלמד שיתר פסול ולכן חופה את פס ידו במחבת ובמרחשת ומוחק באצבעו באגודל מלמעלן ובזרת ומלמטן, והכא גבי חפינה נאמר רק מלא חפניו האם נדרוש שצריך להיות מבורץ? רבי יעקב בר אחא ורבי סימון אמרו בשם רבי יהושע בן לוי. אף בחפינה בן יתר בן חסר פסול, דילפינן גזרה שווה מלא מלא. מה להלן קומץ החסר או יתר פסול, אף הכא קומץ החסר או יתר פסול [דף כה עמוד ב] חפנים מהו שיעשו ככלי שרת לקדש ולא יהיה לקטרת פדיון אם נפסלו? כתיב [ויקרא טז יב] ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה' ומלא חפניו קטרת דקה והביא מבית לפרכת. אחר מהו שיחפון ויתן לתוך חפניו? האם ולקח הולך רק על הגחלים, אבל הקטורת אחר יכול לתת לו. או שלקח נאמר גם על הקטורת וצריך שהוא בעצמו יקח. מהו שיעשה מדה לחפניו שיעשה כלי במידת חפניו ואותו ימלא? הכף שבה הוא מניח את החפינה, האם היה רק שלושה קטן בינוני וגדול דבכל חפנים משערין, או יצטרכו כלי לכל כהן כי אין משערין אלא בחפניו? רבי יהושע בן לוי שאל, חפן ומת, אחר מהו שיכנס בחפניו? עונה הגמרא שהכל תלוי בשאלה הראשונה האם יש מצוות חפינה או מדין קידוש כלי. אין תימר חפנים עשו אותן ככלי שרת לקדש זה ודאי רק בחפניו של מקטיר ואם כך, הדא אמרה חפן ומת אין אחר נכנס בחפניו. ואין אחר חופן ונותן לתוך חפניו. ועושין מדה לחפניו שאף זה כלי שרת, ואין משערין בכל חפנים. אין תימר חפנים לא עשו אותן ככלי שרת לקודש אלא שצריך לקיים בקטורת מצוות חפינה, הדא אמרה חפן ומת אחר נכנס בחפניו, אחר חופן ונותן לתוך חפניו, ואין עושין מידה לחפניו, אלא משערין בכל חפנים, הגדול לפי גודלו, אפילו כבן קמחית שהיתה ידו מחזקת כארבעת קבין, והקטן לפני קוטנו אפילו כבן גמלא שלא היתה ידו מחזקת אלא כשני זתים. הילוך הדם בזר מהו? חזקיה אמר הילוך בזר כשר. רבי ינאי אמר, הילוך בזר פסול אף שאינו מעכב. מתניתא פליגא על רבי ינאי דתני, קיבל בימינו ונתן בשמאלו יחזיר לימינו ולא נפסל בכך [דף כו עמוד א] ושמאלו שמעביר לימינו לא כהולכת זר היא? תיפתר שהיתה שמאלו כלפי חפנים לצד המזבח שכשחזיר לימין מתרחק מהמזבח ולא מולך. אמר ר' אבא ואפילו תימר כלפי לחוץ, שניא היא הילוך בזר ושנייא היא שמאל שהיא מאיליו שהולך את יד ימין לשמאל ויד שמאל במקומה עמדה והניחה לתוך יד ימין. ר' זעירא אמר פשיטת יד לא עשו אותה כהילוך שאן הילוך אלא ברגליו לכן יכול להחזיר משמאל לימין. מתניתא פליגא על ר' ינאי דתני, נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר אף שהדם התגלגל על הרצפה לכוון המזבח והיתה הולכה. א"ר ביבי תיפתר שהיה מתגלגל כלפי חוץ. א"ר אבא ואפילו תימר כלפי חפנים, שנייא היא הילוך בזר שנייא שהיא נשפך שהוא הילוך מאיליו. כדא"ר זעירא פשיטת יד עשו אותה כהילוך שאין הילוך אלא ברגלים. מתניתא פליגא על רבי ינאי דתני, נטל את המחתה בימינו ואת הכף בשמאלו. והרי שמאל דינו כזר. שנייא היא שאינו יכול לעשותו אחרת. כיצד יעשה? יתלה אותו בזרוע? אינה דרך כבוד, ויחליף שהקטורת שהיא עיקר ובה יש מצוות הולכה תהיה בימין והגחלים שהם רק מכשירי מצווה יהיו בשמאל? כיוון שכשחתה גחלים המחתה היתה ביד ימין, חייב להשאירה בימין דסברין מימר אם החליף פסול. ולמה לא יאחז את המחתה בשמאלו ויאחז כלי אחר בימינו ויחתי גחלים לתוך המחתה, כמו שלמדנו שבשאר הימים אם החתי מימינו לשמאלו כשר, ואמר אוף כאן ביוה"כ ויחתי מימין לתוך המחתה שהיא בשמאל ולא יצטרך להחליף יד? ביוה"כ אם החתי פסול דכתיב ולקח מלא המחתה גחלי אש ולקחה בימין. ואם החליף פסול. ברם הכא בשאר ימות השנה אם החתי כשר אם החליף פסול. הכל מודין שאם הכניסן לכף ומחתה אחת אחת כיפר, אלא שהוא עובר משום הכנסה יתירה. על איזה מהן הוא עובר? נ"מ אם הראשונה הייתה שוגג והשניה מזיד. חברייא אמרי על האחרונה. א"ל ר' יוסי. אומר לו לכה"ג היכנס עם המחתה לעשות עבודת היום ואת אמר הכין? אלא על הראשונה. אם נטמא בעזרה צריך לצאת מיד. תמן תנינן, השתחוה או ששהא כדי השתחויה בא לו בארוכה חייב בקצרה פטור. על אי זו מהן הוא עובר? כגון שבקצרה יוצא בעשרה רגעים ובארוכה בעשרים. נ"מ אם חלק היה בשוגג וחלק במזיד. חברייא אמרי על העשרה רגעים

האחרונים שהרי עשרה רגעים ראשונים גם אם היה הולך בקצרה היה שווה כך. אמר לו רבי יוסי, הרי אחרי עשרה רגעים במקום שבו הוא עומד אומר לו צא ואת אמר הכין? אלא על הראשונים: **תנן, מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שני הפרוכת המבדילות בין הקודש ובין קדש הקדשים וביניהן אמה**: אמר רבי הילא, זכר לדבר כהיא דתנינן תמן במסכת מידות אמה טרקסין ועשרים אמה לבית קודש הקדשים. מהו אמה [דף כו עמוד ב] טרקסין? ר' יונה בוצריא אמר טרקסון **חוץ פנים. שספק מהו מבפנים או מבחוץ**. א"ר יוסי מן מה דכתיב [מלכים א ו ז] וארבעים באמה היה הבית הוא ההיכל לפני, הדא אמרה מבפנים שהרי הבית כולו שישים אמה. א"ל ר' מנא והכתיב [דברי הימים ב ג ח] ויעש את בית קדש הקדשים עשרים אמה, הוי אומר מבחוץ. מ"ט דרבנן? **שנאמר** [שמות כו לג] והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים. **שיכל לכתוב בין הקדש לקדש הקדשים ולמה כתב פעמים בין? מכאן שהיו שני פרוכות**. מה עבד לה רבי יוסי? **באמת היו שני פרוכות אחת מעל השניה אחת להפריד בין הקדש לקדש הקדשים שלמעלה ואחת להפריד בין הקדש לקדש הקדשים שלמטה**. ולית לרבנן כן שצריך להפריד בין הקדש לקדש הקדשים גם בגג? אית לן, כהיא דתנינן וראשי פסיפסין מבדיל בעלייה בין קדש לבין קדש הקדשים:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ה הלכה ב

מתני': החיצונה פרופה מן הדרום והפנימית מן הצפון ומהלך ביניהן עד שמגיע לצפון. הגיע לצפון הפך פניו לדרום הלך לשמאלו עם הפרכת עד שמגיע לארון. הגיע לארון נתן את המחתה בין שני הבדים, צבר את הקטרת על גבי גחלים ונתמלא הבית עשן. יצא ובא לו דרך כניסתו מתפלל תפלה קצרה ולא היה מאריך שלא להבעית את ישראל:

גמ': **תנן, החיצונה פרופה מן הדרום והפנימית מן הצפון**. תני, מן המנורה ולדרום היה נכנס דברי ר"מ, רבי יוסי אומר מן השלחן ולצפון היה נכנס לשיטתו היתה רק פרוכת אחת לא היתה הפרוכת פרופה שלא יראו את קדש הקדשים אלא הכהן הגדול היה מגיעה לפרוכת בצד צפון ודוחף את הפרוכת ונכנס. אית תניי תני ממזבח הזהב ולמנורה היה נכנס לא בן המנורה לקיר שלא ללכלך את בגדיו שהקירות היו קצת מתפיחות מהמנורה לפתח דרומי, מהלך ביניהן עד שהוא מגיע לצפון, **ודחוק** היה באצילי ידיו כדי שלא ישרפו הפרכות, הגיע לצפון והפך פניו לדרום, **וכששים חוזר** היה לאחוריו כדי שלא יהא נראה כמפסיע בין הבדים. **שבבית ראשון אי אפשר היה לעבור שכן הבדים היו בולטים ונוגעים בפרוכת ואף שבבית שני לא היו ארון ובדים, אסרו לעבור שם שאם ימשיך לכיוון דרום ידרוך על המקום שבו היו הבדים אמורים להיות**. כיצד הוא [דף כז עמוד א] עושה? א"ר חנינה מניח את המחתה בארץ וזורק את הכף באויר וקולט את הקטורת בחפניו. שמואל אמר בודדה מחזיק ושופך לתוך ידיו ברגלו. רבי יוחנן אמר, מערה מתוך הכף ישירות בלי לחפון בידיו והיא מתמרת ועולה ואח"כ היא פוסה ויורדת. יצא ובא לו כדרך כניסתו. כרבי יוסה. **שלא ידחוק את הפרוכת ויצא ממקום עמדו מול הבדים**, ברם כר"מ הרי היתה פרופה בצפון וחייב לחזור משם ואפילו אי בעי לדחוק ולצאת ממול הבדים לא יכיל, למה שלא יתן אחוריו לקודש שהרי יש שתי פרוכות ואין אפשרות לדחוק אלא חייב להגביה בידיו ואז יהיה אם גבו כלפי הארון. כתיב [דברי הימים ב א יג] ויבא שלמה לבמה אשר בגבעון ירושלים. מה אנו קיימין? אם מירושלם היה בא, נימר מירושלם לבמה. אם מבמה היה בא, נימר מבמה לירושלם היה בא. א"ר שמואל בר אבדומא, מהבמה היה בא. **מלמד שהלך אחורנית** שלא ליתן אחוריו לקודש: **תנן**, ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון: וכך היתה תפלתו של כה"ג ביה"כ בצאתו בשלום מן הקודש. יהי רצון מלפניך ה' או"א שלא תצא עלינו גזרת גלות לא ביום הזה ולא בשנה הזאת. ואם יצאה עלינו גלות ביום הזה או בשנה הזאת תהא גלותינו למקום של תורה. יהי רצון מלפניך ה' או"א שלא יצא עלינו חסרון לא ביום הזה ולא בשנה הזאת. ואם יצא עלינו חסרון שנצטרך להוציא ממנו ביום הזה או בשנה הזאת יהא חסרונינו בחסרון של מצות. יהי רצון מלפניך ה' או"א שתהא השנה הזאת שנת זול, שנת שובע, שנת משא ומתן, שנת גשומה ושחונה וטלולה **במידה ובזמן הראוי**, ושלא יצטרכו עמך ישראל אלו לאלו. ואל

תפנה לתפלת יוצאי דרכים. רבנן דקסרין אומרין, ועל עמך ישראל שלא יגבהו שררה זו על גב זו. ועל אנשי השרון היה אומר, יהי רצון מלפניך ה' או"א שלא יעשו בתיהן קבריהן. **תנן**, ולא היה מאריך שלא להבעית את ישראל. מעשה באחד שהאריך וגמרו להכנס אחריו. אמרו שמעון הצדיק היה אותו כה"ג. אמרו לו למה הארכתה? אמר להן מתפלל הייתי על מקדש אלהיכם שלא יחרב. אמרו לו אף על פי כן לא היית צריך להאריך. ארבעים שנה שימש שמעון הצדיק את ישראל בכהונה גדולה, ובשנה האחרונה אמר להן בשנה הזאת אני מת. אמרו לו מאיכן אתה יודע? אמר להן, כל שנה ושנה שהייתי נכנס לבית קודש הקדשים, היה זקן אחד לבוש לבנים ועטוף לבנים נכנס עמי ויוצא עמי. ובשנה הזו נכנס עמי ולא יצא עמי. בעון קומי ר' אבהו והא כתוב [ויקרא טז יז] וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו. ואפי' אותן שכתוב בהן [יחזקאל א י] ודמות פניהם פני אדם לא יהיו באהל מועד? אמר לון. מי אמר לי דהוה בר נש? אני אומר הקדוש ברוך הוא היה דמות שהקב"ה ברא שבא הוא נגלה לשמעון הצדיק

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ה הלכה ג

מתני': משניטל הארון אבן היתה שם מימות הנביאים הראשונים ושתייה היתה נקראת גבוה מן הארץ שלשה אצבעות ועליה היה נותן:

גמ': תני עד שלא ניטל הארון היה נכנס ויוצא לאורו של ארון, משניטל הארון היה מגשש ונכנס מגשש ויוצא. א"ר יוחנן. למה נקרא שמה אבן שתייה? שממנה הושתת העולם. תני ר' חיייה, ולמה נקרא אבן שתייה? שממנה הושתת העולם. כתיב [תהילים נ א] מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו' מציון מכלל נברא יופי אלהים הופיע ואומר [ישעיה כח טז] לכן הנני יסד בציון אבן וגו': שהאבן שממנה הושתת העולם נמצאת בציון

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ה הלכה ד

[דף כז עמוד ב] מתני': נטל את הדם ממי שהוא ממרס בו נכנס למקום שנכנס ועמד למקום שעמד והזה ממנו אחת למעלן ושבע למטן. ולא היה מתכוין להזות לא למעלן ולא למטן אלא כמצליף. וכך היה מונה. אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. יצא והניחו על כן הזהב שהיה בהיכל. הביאו לו את השעיר, שחטו וקיבל במזרק את דמו. נכנס במקום שנכנס, ועמד במקום שעמד והזה ממנו אחת למעלן ושבע למטן. ולא היה מתכוין להזות לא למטן ולא למעלן אלא כמצליף. וכך היה מונה וכו' יצא והניחו על כן השני שהיה בהיכל. ר' יהודה אומר לא היה שם אלא כן אחד בלבד. נטל דם הפר והניח דם השעיר והזה ממנו על הפרכת שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלן ושבע למטן. ולא היה מתכוין להזות לא למעלן ולא למטן אלא כמצליף. וכך היה מונה וכו'. נטל דם השעיר והניח דם הפר והזה ממנו על הפרכת שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלן ושבע למטן. ולא היה מתכוין להזות לא למעלן ולא למטן אלא כמצליף כשמה אחת למעלה כף ידו מופנה כלפי מעלה וכשמה שבע למטה כף ידו מופנת כלפי מטה וכך היה מונה וכו'. עירה דם הפר לתוך דם השעיר ונתן את המלא לתוך הריקן [ויקרא טז יח] ויצא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו זה מזבח הזהב:

גמ': מהו כמצליף? אמר ר' שמואל בר חנניה בשם ר' אלעזר כמטוורד כמכה בשוט. **תנן**, וכך היה מונה. אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. א"ר יוחנן כדי שלא יטעה וימנה את הראשונה שלמטה שניה. ולמה לא ימנה אותה שניה ויספור עד שמונה? א"ר זעירא כיוון שבתורה מזכר שיזה שבע פעמים מונה כך כדי שיגמור הזיוותיו מתוך

שבע. והא אית תני שמונה אחת אחת שתיים **ואחת שלוש ואחת ארבע ואחת חמש ואחת שש ואחת שבע ואחת?** אמר רבי בון גזרת הכתוב היא דכתיב [ויקרא טז יד] **ולקח הכהן מדם הפר והזה באצבעו על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע פעמים מן הדם באצבעו.** היה יכול לכתוב ולפני הכפרת שבע פעמים. מה תלמוד לומר יזה? כדי שתהא הזייה ראשונה נמנית עמה. כתיב [ויקרא טז טו] **ושחט את שעיר החטאת אשר לעם והביא את דמו אל מבית לפרכת ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר והזה אתו על הכפרת ולפני הכפרת.** שכל הזאה צריכה להיות גם על הכפרת וגם לפני הכפרת. יכול על מצחה בצד של הכפרת כמו המצח שהוא הצד של הראש וכך שני התנאים התקיימו? ת"ל על ולפני ולפני פרושו בלא שיגע **לכן יזה כנגד הכפרות אבל בלא שיגע.** רבי זעירה אמר צריך שיהא נוגע. ר' שמואל בר רב יצחק אמר, אינו צריך שיהא נוגע. א"ר בון בר חיייה, טעמא דר' שמואל בר רב יצחק שנאמר, והזה אתו על הכפרת ולפני הכפרת. ובפר כתיב [ויקרא טז יד] **ולקח הכהן מדם הפר והזה באצבעו על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע פעמים מן הדם באצבעו.** מה כפורת שנא' להלן בפר על מצחה דכתיב על פני הכפרת **ולא על גגה ואינו צריך שיהא נוגע** דכתיב ולפני הכפרת. אף כפורת שנאמר כאן **בשעיר על מצחה ולא על גגה ואינו צריך שיהא נוגע.** א"ר יוסה. מיסבור סבר רבי בון בר חיייה הזיית שעיר של מעלה, למידות מהזיות פר שלמעלן. ואינה כן, אלא הזיות שעיר שלמטה למידות מהזיות פר שלמטן. והזית פר שלמעלן למד מהזית שעיר שלמעלן. נאמר בשעיר, והזה אתו על הכפרת, מלמד שהוא נותן אחת למעלן. ולפני [דף כח עמוד א] הכפורת, איני יודע כמה למטה. הרי אני דן, נאמר מתן דמים בפר למטן, ונאמר מתן דמים בשעיר למטן. מה מתן דמים אמורין בפר למטן שבע, אף מתן דמים אמורין בשעיר למטן שבע. או לכה לך לדרך הזו. נאמרו דמים למעלן ונאמרו דמים למטן. מה דמים אמורין בו למעלן אחת. אף דמים אמורין בו למטן אחת. נראה למי דומה. דנין שלמטן משלמטן ואין דנין שלמטן משלמעלן. או לכה לך לדרך הזו, דנין דם השעיר מדם השעיר ואין דנין דם השעיר מדם הפר. ת"ל [ויקרא טז טו] **ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר.** מה דם הפר למטן שבע, אף דם השעיר למטה שבע. ואיני יודע כמה ליתן מדם הפר למעלן. נאמר מתן דמים בשעיר למעלן ונאמר מתן דמים בפר למעלן. מה דמים האמורין בפר למעלן אחת. או לכה לך לדרך הזו. נאמרו דמים למטן ונאמרו דמים למעלן. מה דמים אמורין בו למטה שבע, אף דמים אמורין בו למעלן שבע. נראה למי דומה, דנין שלמעלן משלמעלן ואין דנין שלמעלן משלמטן. או לכה לך לדרך הזו, דנין דם הפר מדם הפר ואין דנין דם הפר מדם השעיר. ת"ל **ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר,** שיהו כל מעשיו שוין. מה דם הפר למטן שבע, אף דם השעיר למטן שבע. מה דם השעיר למעלן אחת, אף דם הפר למעלן אחת. **כתיב [ויקרא טז טז] וכיפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם. וכיפר על הקדש,** צריך לכונן כנגד הקדש ולהזות בין בדי הארון. א"ר נחמיה לפי שמצאנו בפר הבא על כל המצות, שהוא עומד חוץ למזבח, ומזה על לכייון הפרוכת בשעה שהוא מזה, יכול אף זה כן? ת"ל [שם יח] **ויצא אל המזבח אשר לפני ה'.** ואיכן היה? לפניו מן המזבח. או אינו מדבר אלא על מזבח החיצון וקדם כשהזה על הפרוכת היה חוץ למזבח פנימי כמו בפר הבא על כל המצוות **ויצא למזבח החיצון?** ת"ל אשר לפני ה', הא אינו מדבר אלא על מזבח הפנימי. הכל מודין בפר משיח ועדה שאינו צריך שיהא הדם נוגע בפרוכת. במה פליגי? בפר ושעיר של י"ה"כ. אית תניי תני צריך שיהא נוגע, אית תניי תני א"צ שיהא נוגע. א"ר אלעזר בי ר' יוסי. אני ראיתיה ברומי מליאה טיפין של דם, ואמרתיו אלו מן הדמים שהיו מזין עליה ביוה"כ. הדא אמרה צריך שיהא נוגע. ואפילו תימר א"צ שיהא נוגע, אם נגע נגע. נתן את הדם מכלי קדש לתוך כלי חול, פסל. הא מכלי קדש לתוך כלי קדש, לא פסל ויכול להזות מהשני. א"ר חגי קומי ר' יוסה מתניתא אמרה כן **דתנן,** עירה [דף כח עמוד ב] דם הפר לתוך דם השעיר. מה את ש"מ הרי בכל כלי יש דם? אמר רבי מנא, נימר מדם הפר שבו הרבה דם נחשב שהוא מלא לתוך דם השעיר שבו מעט דם ונחשב כאילו שהוא ריקם. רבי יוסה בי רבי בון אמר. **שהראיה ממה שאחר עירה דם הפר לתוך דם השעיר מלא מיכן והילך חוזר ובוללן לתוך הכלי השני שהתרוקן כדי שיבללו כל צורכן. נמצא ששופך מתוך כלי מלא לכלי ריק וכיוון ששניהם כלי קדש זה כשר.** מנין שהוא זקוק להערות? ת"ל [ויקרא טז יח] ונתן מדם הפר ומדם השעיר, בזמן שהן מעורבין. יכול מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו? ת"ל [שמות ל י] וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה. אחת בשנה הוא מכפר, ואינו מכפר שתיים בשנה. או נימר דם הפר אחת בשנה, ולא שתיים בשנה אבל מדם השעיר יכול לכפר? תני ר' ישמעאל נאמר [שמות ל י] מדם

חטאת הכפורים אחת בשנה יכפר עליו לדרתיכם וכאן לא נאמר באיזה דם. אחת בשנה הוא מכפר ואינו מכפר שנים בשנה. הכל מודין בשבע הזאות שלמטן שנותן על מזבח הזהב, שהוא צריך להערות דכתיב שבע ולא ארבע עשרה. קיבל מדם הפר ומדם השעיר בג' כוסות, ליתן מאחד על הבדין, מאחד על הפרכת, מאחד על מזבח הזהב, אי זה מהן זקוק להערות? ויש אדם מחשב חצי כפרה? **הרי דם הפר כיפר על הכל ואילו כל כוס מדם השעיר כיפר רק חלק.** אלא כיני. קבל מדם הפר בג' כוסות, ומדם השעיר בג' כוסות, נתן מאחד על הבדים, ומאחד על הפרכת, ומאחד על מזבח הזהב. אי זה מהן הוא זקוק להערות? תפלוגתא דר"ז ודר' הילא, דאיתפלגון. הגריל ג' זוגות נתן מאחד על הבדים, מאחד על הפרכת מאחד על מזבח הזהב, אי זה מהן משתלח? רבי זעירה אמר, כתיב לכפר עליו. את שהוא מכפר בו ואפילו מקצת כפרה חבירו משתלח. את שאינו מכפר, אין חבירו משתלח. רבי הילא אמר, כתיב לכפר עליו, את שהוא גומר בו כל הכפרה, חבירו משתלח. את שאינו גומר בו כל הכפרה, אין חבירו משתלח. על דעתיה דר' זעירה שלשתן משתלחין. על דעתיה דר' הילא אינו משתלח אלא אחרון בלבד. והכא על דעתיה דרבי זעירה, שלשתן הוא זקוק להערות. על דעתיה דר' הילא אינו זקוק להערות אלא אותו שהזה ממנו אחרון. קיבל דם הפר בג' כוסות. ומדם השעיר בג' כוסות. ונתן רק מאחד מהן על הבדין ועל הפרכת ועל מזבח הזהב [דף כט עמוד א] איזה מהן נעשה שיריים וזקוק לשפוך על היסוד? תפלוגתא דרבי זדור"א בי ר"ש, דאיתפלגון, חטאת שקבל דמה בד' כוסות, נתן מזה אחד ומזה אחד ומזה אחד. מניין שכולם נשפכין על היסוד? ת"ל [ויקרא ד כה] ואת כל דמו ישפך. יכול אפילו לא נתן אלא מאחד מהן מתן ארבע יהו כולם נשפכין? ת"ל [שם ל] ואת דמו ישפך. הא כיצד? הוא נשפך על היסוד והן נשפכין לאמה, דברי רבי. ר"א בי ר"ש אומר. מנין אפי' לא נתן אלא מאחד מהן מתן ד', שיהו כולן נשפכין על היסוד? ת"ל ואת כל דמו ישפך. ע"ד דר"א בי ר"ש, כולהו נשפכין על היסוד. ע"ד דרבי, אין לך נשפך על היסוד אלא אותו שהזה ממנו. שחט שני שעירים, חבריא אמרי הריהם כאחד. נתפגל זה, נתפגל זה. אבדו אימוריו של זה, מזין על אימוריו של זה. הכל מודין בפר משיח ופר העלם דבר של עדה שנתערב דמם שנותן מתנה אחת משל שניהן שאין סדר אבל דם פר יוה"כ ודם שעיר שנתערבו נותן משום פר וחוזר ונותן משום שעיר. חבריא אמרי, דמים כשירין שנתערבו בפסולין עד שיהא מתנה אחת משל כשירין. במה פליגי? בדם שני חטאות שנתערבו. רבי אומר, אומר אני, רואין את הדם אם יש בו כדי מתנה אחת מזה וכדי מתנה אחת מזה כשר, ואם לאו פסול. וחכמים אומרים אפילו אין בו אלא מתנה אחת משל שניהן כשר שאין שיעור להזאה. ע"ד דרבי יש שיעור למתנות. ע"ד דרבנן אין שיעור למתנות. על פי מה שאמרנו אם שחט שני פר משיח או שני פר העלם דבר של עדה שנתערב דמם שנותן מתנה אחת משל שניהן, הדא אמרה, נתפגל זה נתפגל זה, אבדו אימוריו של זה מזין על אימוריו של זה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ה הלכה ה

מתני': התחיל מחטא ויורד. מהיכן הוא מתחיל? מקרן מזרחית צפונית, צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית. מקום שהוא מתחיל בחטאת על מזבח החיצון דרום מזרח, שם גומר על מזבח הפנימי. ר"א אומר, במקומו היה עומד ומחטא. על כולן הוא נותן מלמטה למעלה, חוץ מזו שהיתה לפניו, שהיה נותן מלמעלה למטה שלא יזל הדם לתוך השרול:

גמ': ויתחיל בקרן מזרחית דרומית כמו במזבח החיצון? אמר ר' הילא אחר שהזה על הפרכת. הולך בן השלחן למזבח עד שיוצא חוץ למזבח וכשעובר את המזבח ומסתובב כלפי המזבח פונה לקרן הימנית צפון מזרח וקרן דרום מזרחית אין זו ימנית. ויתחיל מקרן צפונית מערבית שבה פגע ראשונה? אמר רבי אלעזר נאמר [שם טז יח] ויצא אל המזבח עד שיצא מכל המזבח [דף כט עמוד ב] שיצא באמצע ויעבור מימין למזבח ויתחיל מקרן מערבית דרומית? שלא יתן אחריו לקודש שהרי הארון באמצע. אף עכשו כשמתחיל מהפינה הצפון מזרחית אחר כך צפון מערבית ואחר כך דרום מערבית ואין סופו ליתן אחריו לקודש כשהולך לכוון קרן דרום מזרחית? חוזר היה לאחריו כשפניו לכיוון ההיכל. ויתחיל מקרן מזרחית צפונית ויעמוד בדרום שאחר כך יזה בקרן דרום מזרחית ואחר כך דרום מערבית ואחר כך צפון

מערבית וכך לא יפנה את גבו גם בלי ללכת אחורה? כ"י דאמר ר' הילא שכל הפניות במקדש לימין וצריך ללכת לקרן הימנית ואין זו ימנית. תנן, ר"א אומר, במקומו היה עומד ומחטא. על כולן הוא נותן מלמטה למעלן, חוץ מזו שהיתה לפניו, שהיה נותן מלמעלן למטן. תני רבי אליעזר אומר, ממקומו היה עומד ומחטא. ועל כולן הוא נותן מלמעלן למטן חוץ מזו שהיה לפניו לוכסן קרן דרום מערבית הרחוקה ממנו שהיה נותן מלמטן למעלן. אמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן, שניהן מקרא אחד דורשין שנאמר, סביב. רבנן אמרי סביב להלך. ורבי אליעזר אומר סביב לקרנות. שני כהנים ברחו בפולמוסיות, אחד אומר עומד הייתי ומחטא שכל מזבח פנימי כחד קרן וגם שלא יהיה גבו להיכל, ואחד אומר מהלך הייתי ומחטא. אמר רבי יודן הדא אמרה מאן דעבד הכין לא חשש ומאן דעבד הכין לא חשש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ה הלכה ו

מתני': הזה על טיהרו של מזבח שבע פעמים. שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון, ושל מזבח החיצון היה שופך על יסוד דרומי. אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ונמכרין לגננין לזבל ומועלין בו:

גמ': תנן, הזה על טיהרו של מזבח שבע פעמים. והזה עליו לא על אפריו, עליו לא על גחליו, אית תניי תני שאת שבע ההזאות הללו נותן בצד צפוני של מזבח הזהב, אית תניי בצד דרומי. מאן דאמר שנותן בצד צפוני, ר' אליעזר שסובר שממקומו בצד צפון מזרח היה עומד ומחטא, לכן שם גם היה מזה. ומאן דאמר בצד דרומי רבנן שסוברים שהיה סובב את המזבח וסים בדרום מזרח ולכן שם היה מזה. תנן, שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון, ושל מזבח החיצון היה שופך על יסוד דרומי. אמר רבי יוסה. זה סימן, כל הניטל מבחוץ להינתן בפנים כגון גחלים לקטורת או להדלקת המנורה [דף ל עמוד א] ניטל מן הסמוך לפנים ממערכה שניה שהיתה בצד מערב קרוב להיכל. וכל היוצא מבפנים להינתן בחוץ ניתן בסמוך לפנים בזיכי לבונה על מערכה בצד מערב ושיירי הדם של פר ושעיר יוה"כ ישפך על יסוד מערבי. אמר רבי ירמיה בשם רבי פדת. גחלים שבכל יום לקטורת ולנר המערבי למידין מגחלים של יוה"כ ששם נאמר [ויקרא טז יב] ולקח גחלי אש מעל המזבח מלפני ה' שנלקח מהמערכה שבצד מערב. ושני בזיכי לבונה שצריכים להיות מקטרים על המערכה שבצד מערב למידין משירי דמים שנשפכים על יסוד מערבי. כתיב ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד. תני, ואת כל דם הפר, לרבות פר דם יום הכיפורים לשפיכה. ולמה לא אמר גם שעיר? א"ר מנא, בלא כך אינו זקוק להערות שהרי שניהם בכלי אחד? אשכחת תני, שמרבה את שניהם [ויקרא ד ז] ואת כל דם הפר ישפך, לרבות דם פר יום הכיפורים ושעיר לשפיכה. נאמר וכלה מכפר את הקדש. אית תניי תני אם כילה כיפר. ואית תניי תני אם כיפר כילה. אמר רבי אבהו בשם ר' יוחנן, מחלוקת ביניהון. מאן דאמר אם כילה לעשות את כל הנאמר, כיפר, השיריים מעכבין. מאן דאמר אם כיפר שנתן את כל ההזאות כילה, אין השיריים מעכבין. רבי יהושע בן לוי אמר משמעות דורשין ביניהון. אבל לדעת כולם אין השיריים מעכבין. ר' סימון אמר בשם רבי יהושע בן לוי, אף שהם חולקים, לכ"ע אין השיריים מעכבין. מאי כדון במה הם חלקים? מאן דאמר אם כילה כיפר, עושה את הנתינה על קרנות מזבח הזהב אותן ארבע מתנות. מאן דאמר אם כיפר כילה אינו עושה אותן אלא מתנה אחת ואם נתן אחת מהם כיפר כמו במזבח החיצון. תני א"ר ישמעאל. מה אם שירי חטאת שאינן מכפרין שהכפרה בנתינה על הקרנות ניתנין על היסוד. תחילת עולה שתיים שהן ארבע שנותן בקרבן עולה שהיא מכפרת, אינו דין שתינתן על מקום שיש בו היסוד. אמר לו רבי עקיבה. כך צריך היתה לאמר. מה אם אמרת בשירי חטאת שאינן מכפרין ואינן ראויין לכפר ניתנין על היסוד, תחילת עולה שהיא מכפרת וראויה לכפר אינו דין שתינתן על [דף ל עמוד ב] היסוד. רבי ישמעאל מאן דאמר אין מכפרין, אין מכפרין בשאר ימות השנה. הא ביום הכיפורים מכפרין שאף השיריים מעכבים. רבי עקיבא מאן דאמר אין מכפרין ואינן ראויים לכפר, אין מכפרין לא בשאר ימות השנה ולא ביום הכיפורים שהשיריים אינם מעכבים. תני [ויקרא ד ז] ואת כל דם הפר ישפך, לרבות דם פר יום הכיפורים ושעיר לשפיכה. מה אנו קיימין? אם למצוה, אף בשאר ימות השנה מצוה ליתן על היסוד. אלא אם אינו ענין למצוה תניהו ענין לעיכוב. אמר רבי שמי, מתניתא אמרה שהשיריים מעכבין. דתנינן, מה לתחתונים קרבנות שדמם ניתן למטה מחוט הסיקרה כמו עולה אם נתנן למעלן לא הורצו, שאין מהן קרב למעלן אן שום נתינה מדמם למעלה.

תאמר בעליונים קרבנות שדמם ניתן למעלה כמו חטאת אם נתנן למטן הורצו שיש מהן קרב למטן שיש נתינה מדמם למטה שהרי שירי דמם נשפך ליסוד. הפנימיים יוכיחו שיש מהם קרב בחוץ שירי הדם ואם נתנן בחוץ לא הורצו. מה לפנימיים אם נתנן בחוץ לא הורצו, שאין מזבח ממרקן קס"ד שהכוונה שהשירים מעכבים והם הממריקים, תאמר בעליונים קרבנות שדמם ניתן למעלה כמו חטאת אם נתנן למטן הורצו שהרי הקרנות ממרקות אותן שהשירים אינם מעכבים. הואיל והקרנות ממרקות אותן אם נתנן למטן תהא כשירה. ת"ל הכהן המחטא אותה יאכלנה, שנתן דמיה למעלן, לא שנתן דמיה למטן. מהו אין המזבח הפנימי ממרקן, לא כפי שהבנו שמתן דמים על המזבח לא מסיים את העבודה כיוון שצריך עוד לשפוך שיריים על היסוד כיוון שהשירים מעכבים, אלא כדאמר רבי יוסי בי רבי בון שהמזבח אינו ממרקן לעשותן שיריים שאינו מכפר לבדו. אלא אף על ידי הבדין ועל ידי הפרוכת הן נעשות שיריים. אבל שיריים אינם מעכבים אפילו ביוה"כ. א"ר יוסה מתני' אמרה שאין השיריים מעכבין דתנינן באיזה הוא מקומם. פרים הנשרפים וכ"ו שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי, אם לא נתן לא עיכב. רבי בורקיי אמר בשם רבי יוחנן, מתני' אמרה שהשיריים מעכבין, דתנינן כתיב [ויקרא טז ג] וכפר את מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח יכפר. וכפר את מקדש הקדש זה הזאות שנותן בין הבדים לפני לפנים. ואת אהל מועד זה ההיכל זה הזאות שנותן על הפרכת בהיכל. ואת המזבח זה הזאות שנותן על מזבח הזהב. יכפר אף על העזרות מתנה שנותן בעזרה. מה אית לך כפרה שנתנת בעזרות? לא השיריים? ר' בון בר חייה בעי, למאן דאמר השיריים מעכבין מקומן מעכב כגון ששפך לא על היסוד? נותנן בלילה? שוחט עליהן בתחילה? כגון שנשפך הדם האם יכול לשחוט או שכדי שיקראו שרים צריך קדם שיהיה מתן דמים. חברייא בעיי מחשב להן האם מחשבת פיגול פוסלת בהם? ר' יודן בעי אבדו האם דינם כמו אברים שאם הם קימים מעכבים ואם אבדו אינם מעכבים? מה הן צריכה ליה כשלא התחיל. אבל אם התחיל ושפך מעט ואחר כך אבדו, כל עמא מודיי משהוא משייר שהן [דף לא עמוד א] שיריים ואינם מעכבות שאין שיריים לשיריים. תנן, אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ונמכרין לגננין לזבל ומועלין בו: תני מועלין היו בדמים דברי ר"מ ור"ש, וחכ"א אין מעילה בדמים. מ"ט דרבנן? אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן משום שנאמר [ויקרא יז יא] כי הדם הוא בנפש יכפר. אין לך בו אלא כפרת נפש בלבד. ר' חיה אמר בשם ר' יוחנן משום שנאמר [שם יד] כל אכליו יכרת. אין לך בו אלא כרת נפש לאכלו בלבד. א"ר זעירה הקדיש דם ביניהן. מ"ד אין לך בו אלא כפרת נפש בלבד, וזה דם שהוקדש לבדק הבית הואיל ואין בו כפרה יש בו מעילה. מ"ד אין לך בו אלא כרת נפש בלבד, וזה שהוקדש לבדק הבית הואיל ויש בו כרת אן בו מעילה. אתא ר' אבא אמר, ר' חיה אמר בשם ר' יוחנן, הקדיש דם לבדק הבית מועלין בו. והוה ר' זעירה חדי בה, שהוא סבר שזה לשיטת חכמים שסוברים שאין מעילה בדם. וזו הוכחה לדבריו שהנ"מ בן השיטות תהיה בהקדיש דם לבדק הבית. שלפי השיטה שרק דם שמכפר אין בו מעילה, אם הקדיש דם לבדק הבית אף חכמים יודו שיש בו מעילה. א"ל ומה בידך? אולי על דר"ש איתאמרת שסובר שמועלין בדמים. ר' אבא בריה דר' חיה בר אבא אמר כן משיב ר"ש לחכמים שסוברים שבדם קדשי מזבח אן מעילה, אילו מכרן את הדם, שמא אינו תופס דמיהן ואם השתמש בהם מעל? מה ביניהן ומה בין דמיהן? ופליג על ההיא דא"ר אלעזר. דאמר רבי אלעזר, יש מהן שאמרו לא נהנין ולא מועלין, ואם מכרן אינו תופש את דמיהן. ויש מהן שאמרו לא נהנין ולא מועלין ואם מכרן תופש את דמיהן. דישון המזבח הפנימי והמנורה לא נהנין ולא מועלין. ואם מכרן תופש את דמיהן. הדמים לא נהנין ולא מועלין בהן ואם מכרן אינו תופש את דמיהן.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ה הלכה ז

מתני': כל מעשה יוה"כ האמור על הסדר הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום. הקדים דם השעיר לדם הפר, יחזיר ויזה מדם השעיר לאחר דם הפר. אם עד שלא גמר את המתנות שמבפנים נשפך הדם, יביא דם אחר ויחזיר ויזה בתחילה מבפנים. וכן בהיכל וכן במזבח הזהב, שכולן כפרה וכפרה בפני עצמן. ר' אלעזר ור' שמעון אומרים, ממקום שפסק משם הוא מתחיל.

[דף לא עמוד ב] גמ': **תנן, כל מעשה יוה"כ האמור על הסדר הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום. תני, א"ר יהודה. בד"א? בעבודות הנעשות בפנים בקדש הקדשים בבגדי לבן. אבל בעבודות הנעשות בחוץ בהיכל בבגדי לבן, אם הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשוי. וחכ"א, אף הנעשות בחוץ בבגדי לבן אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום. אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן, שניהן מקרא אחד הן דורשין. נאמר [שמות ל י'] והיתה זאת לכם לחקת עולם אחת בשנה. רבנן אמרי, עבודות שנעשות פעם אחת בשנה, רבי יהודה אומר עבודות הנעשות במקום שהוא נכנס בו פעם אחת בשנה. **תנן, הקדים דם השעיר לדם הפר, יחזור ויזה מדם השעיר לאחר דם הפר. אמר רבי הושעיה בשם ר' אפס, במתנות הפרוכת, אבל במתנות הבדים, הפר מעכב את השעיר, ואם שחט את השעיר קדם מתן דמיו של פר בין הבדים השעיר פסול.** רבי אלעזר אמר. שחט את השעיר אחר כך נתן מדם הפר על בין הבדים הנעשה בתחילה כשר שאין הפר מעכב את שחיטת השעיר. אמר רבי יוסה יאות. אילו נשפך דם הפר אחר שנתן על הבדים, ודם השעיר מונח בכוס. שמא אינו מביא פר אחר וכשר אף שהשעיר נשחט קדם הפר השני? מה בין שחט את השעיר קדם הפר עד שלא נתן מדם הפר, מה בין שחט משנתן שאמרנו שאילו נתן יאות. **תנן, אם עד שלא גמר את המתנות שמבפנים נשפך הדם, יביא דם אחר ויחזור ויזה בתחילה מבפנים. וכן בהיכל וכן במזבח הזהב, שכולן כפרה וכפרה בפני עצמן.** ר' אלעזר ור' שמעון אומרים, ממקום שפסק משם הוא מתחיל. רבנן אמרי, שלש מתנות לכושר ושלש לפסול. שכל מתנות בין הבדים אחת וכל מתנות על הפרוכת אחת וכל המתנו שעל מזבח הזהב אחד, שכל אחד נחשב מכפר לעצמו, **לכן אם נשפך הדם באמצע של אחד מהם, מתחיל מתחילת אותו אחד. ר' אלעזר ור' ש אומרים, ארבעים ושלש לכושר וארבעים ושלש לפסול.** שכל הזאה כפרה בפני עצמה, נמצא שיש ארבעים ושלש כפרות. אחת למעלה ושבע למטה של פר ושל שעיר בפנים ועל הפרוכת, ועל ארבע קרנות ושבע הזהות על טיהרו של מזבח. כל אחת עצמאית ואם נשפך הדם ממשיך ממנה. **דרבנן אמרי כל שבע ושבע כפרה בפני עצמה. ורבי אלעזר ורבי שמעון אמרי כל אחד ואחד כפרה בפני עצמו.** רבי זעירה אמר בשם ר' אלעזר. טעמא דר' אלעזר ורבי שמעון משום שנאמר [ויקרא טז כ] וכלה מכפר את הקדש. אפילו אין שם אלא מתנה אחת כגון שנשפך הדם לפני הזיה אחרונה על המזבח אמרה התורה כלה אל תתחיל מהתחלה, אלא תגמור ותזה רק אותה. אמר רבי אלעזר נתן מקצת מתנות ונשפך הדם, מביא אחרים תחתיהן. אלו ואלו נשפכין ליסוד כמצותן. למה הייתי חושב שלא? לא כן צריכה כשנקרא עליהן לשם פסול כגון שנטמא הדם קמ"ל שאעפ"כ את מה שנשאר טהור צריך לשפוך ליסוד. אמר רבי יוסה ויאות. אילו נתן מקצת מתנות ונשפך הדם, שמא אינו מביא אחרים תחתיהן ומועלין בראשונים? מה ההבדל בן נשפך לבין נטמא מכאן שהחלק שנשאר כל דיני דם כשר עליו. ר' חגי' בעא קומי ר' יוסה [דף לב עמוד א] עד כדון כשהזה את הראשונים לשם כושר והשניים לשם פסול. ואז כיוון שנתן מתנה אחת ורק אחר כך נפסל מה שנשאר כשר ומועלים בו ויש לו דין שיריים וחייב לשפוך על יסוד המזבח. היזה את הראשונים לשם פסול שכבר בהזיה הראשונה נפסל ואת השניים לשם כושר? האם גם אז חייב לשפוך את השיריים ומועלים בו. א"ר יוסה מצינו פסול מוציא מיד פיגול כגון שחשב מחשבת פיגול ושלא לשמו, מצינו פסול מוציא מיד כושר?**

הדרן עלך פרק הוציאו לו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ו הלכה א

מתני': שני שעירי יום הכפורים מצותן שיהיו שוין במראה ובקומה ובדמים ולקחתן כאחת. אף על פי שאינן שוין כשרים. לקח אחד היום ואחד למחר כשרים, מת אחד מהן. אם עד שלא הגריל מת אחד מהן, יקח זוג לשני. ואם משהגריל מת, יביא שנים ויגריל עליהם כתחילה ויאמר. אם של שם מת, זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תחתיו. ואם של עזאזל מת, זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו. והשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה, אף שחטאת שנתכפרו בעליה תמות שאין חטאת ציבור מתה. רבי יהודה אומר תמות. ועוד א"ר יהודה. נשפך הדם ימות המשתלח. מת המשתלח ישפך הדם:

גמ': **נאמר** שעירים, מיעוט שעירים שנים. א"כ למה אמר שני? שיהו שוין. **גבי קרבן תמיד נאמר** כבשים, מיעוט כבשים שנים. אם כן למה נאמר שני? שיהו שוין. **גבי צפרי מצורע נאמר** צפרים. מיעוט צפרים שנים. א"כ למה נאמר שתי? שיהו שוות. **גבי חצוצרות שעשה משה נאמר חצוצרות.** מיעוט חצוצרות שנים. אם כן למה נאמר שתי? שיהו שוות. התיב ר' חגי קומי ר' יוסה, והא כתיב [דברים יט ז] ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני ה'. מעתה **גם כאן נדרוש, נאמר** אנשים, מיעוט אנשים שנים. א"כ למה נאמר שני? שיהו שוין ישראל עם ישראל וגר עם גר? והא כתיב [שם כד יז] לא תטה משפט גר יתום ואלמנה. והרי מצאנו גר דן עם מי שאינו גר, יתום דן עם מי שאינו יתום, אלמנה דנה עם מי שאינה אלמנה, אם כך מה תלמוד לומר שני? אלא מפניא להקיש לגזירה שוה. נאמר כאן שני האנשים אשר להם הריב, ונאמר להלן וישארו שני אנשים במחנה, מה שני שנאמר להלן אלדד ומידד, אנשים ולא נשים ולא קטנים. אף שני שנאמר כאן, אנשים ולא נשים ולא קטנים. ואם אינו ענין לבעלי דינים תניהו ענין לעדים. הרי למדנו שאין האשה מעידה, מעתה אין האשה דנה **שכל שפסול לעדות אינו דן.** ר' יוסה בי רבי בון ורבי חונה אמרו בשם רב יוסף הפסול של נשים לעדות נלמד ממוקם אחר. נאמר כאן שני [שם יז ו] על פי שנים עדים, ונאמר להלן שני [במדבר יא כו] וישארו שני אנשים במחנה. מה שני שנאמר להלן אנשים ולא נשים ולא קטנים, אף שני שנאמר כאן אנשים ולא נשים ולא קטנים. א"כ למה נאמר ועמדו שני האנשים אשר להם הריב? שלא יהא אחד עומד ואחד יושב, אחד שותק ואחד מדבר, אחד מדבר כל צורכו ואחד את אומר לו קצר בדבריך, שלא יהא הדיין מסביר פנים כנגד אחד ומעיז פנים כנגד האחר, [דף לב עמוד ב] מעמיד לזה ומושיב לזה. משום רבי ישמעאל אמרו, אומר לו לבוש כשם שהוא לובש, או הלבישו כשם שאתה לובש. אמר רבי יהודה, שמעתי שאם רצה הדיין להושיב את שניהן מושיב. ואי זה האסור? שלא יהא אחד עומד ואחד יושב, אחד מדבר כל צורכו וכו'. **אמר** רבי אבא בשם רב הונא, צריכין העדים להיות עומדין כשהן מעידין עדותן. **אמר** ר' ירמיה בשם רבי אבהו, אף הנידונין צריכין להיות עומדין בשעה שהן מקבלין עדותן. **תנן, שני שעירי יום הכפורים מצותן שיהיו שוין במראה ובקומה ובדמים ולקחתן כאחת.** היו השעירים שוין בדמים ואין שוין בשבח הדמים שאף שנקנו באותו מחיר אחד משובח מחברו שהמוכר עשה עליו הנחה, אין השעירין כמצוותן. שוין בשבח הדמין ואין שוין בדמים, השעירים כמצוותן. משובח בגופו שמן **ומשובח** במראיו מי קודם? ר' ירמיה סבר מימר נישמענה מן הדא, **דתני,** אביב לח קצור, **ויבש** לקצור, אביב קצור קודם. שאביב משובח בגופו הדא אמרה משובח בגופו **ומשובח** במראיו, משובח בגופו קודם. **שהקצירה הידור מצווה כמו משובח במראה,** ולח זה משובח בגופו. **תנן,** ואם משהגריל מת, **יביא שנים ויגריל עליהם כתחילה ויאמר.** אם של שם מת, זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תחתיו. ואם של עזאזל מת, זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו. הרי הוא יודע של מי מת, אז למה הוא מתנה? כיני מתניתא אם של עזאזל מת יביא שנים ויגריל עליהם בתחילה ויאמר זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו. אם כך יש שנים להשם, אי זה מהן קרב? רב אמר שני שבזוג שני שהראשון נדחה, ר' יוחנן אמר שני שבזוג ראשון שאין בעלי חיים נדחים. א"ר זעירה טעמא דר' יוחנן שנאמר [ויקרא טז טז] והקריב את אשר עלה עליו הגורל לה' ועשהו חטאת. יכל לומר לחטאת, למה נאמר ועשהו? בראשון שאף אם מת חבירו תעשה אותו חטאת. רבי אילא אמר, טעמא דרבי יוחנן דכתיב ועשהו חטאת. הגורל קבעו בתלייה עד שיזווגו לו חברו שלא ידחה. ואתיה כהיא דא"ר יונה בשם ר' זעירה, ועשהו חטאת. קבעו בתלייה עד שיזווגו לו חברו. על דעתיה דר' יוחנן שסובר שאן בעלי חיים נדחים. אם אחר שהביאו זוג שני והגרילו, מת גם השני שבזוג ראשון. שני שבזוג שני מהו שידחה? או שאין בעלי חיים נדחים כלל ואינו נדחה. ושני השעירים שבזוג השני כשרים ויהיו כפי שעלה עליהם הגורל אחד לה' ואחד לעזאזל. אתא רבי אבא ור' חייה אמרו בשם ר' יוחנן, מת שני שבזוג ראשון, שני שבזוג שני כבר נדחה. וכל שכן לשיטתיה דרב, שאמר ששני שבזוג ראשון נדחה שאם מת שני שבזוג שני שני שבזוג ראשון אינו מצטרף שכבר נדחה. הגריל ג' זוגות נתן מאחד על הבדים, מאחד על הפרוכת מאחד על מזבח הזהב, אי זה מהן משתלח? רבי זעירה אמר, כתיב לכפר עליו. את שהוא מכפר בו ואפילו מקצת כפרה חבירו משתלח. את שאינו מכפר, אין חבירו משתלח. רבי הילא אמר, כתיב לכפר עליו, את שהוא גומר בו כל הכפרה, חבירו משתלח. את שאינו גומר בו כל הכפרה, אין חבירו משתלח. על דעתיה דר' זעירה שלשתן משתלחין. על דעתיה דר' הילא אינו משתלח אלא אחרון בלבד. **תנן,** שאין חטאת ציבור מתה ר' יהודה אומר תמות השני שבזוג שני:

וקשיא על דר' יהודה. ויש אדם מגריל למיתה משעה ראשונה? א"ר אבון [דף לג עמוד א] ולא אשכחנן כן על דר"א? דר"א אמר, **אשם שמתו בעליה ותמורת אשם ימותו. והרי תמורת אשם מפרישה משעה ראשונה למיתה.** א"ר מנא הן דאת מקשי לה על דר' יהודה, קשיתה על דמתניתא. דתנינן תמן, וולד חטאת וחטאת שנתכפרו בעליה באחר וחטאת שמתו בעליה וחטאת שעברה שנתה ותמורת חטאת ימותו, ויש אדם מימר למיתה משעה ראשונה?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ו הלכה ב

מתני': בא לו אצל שעיר המשתלח וסמך שתי ידיו עליו ונתוודה וכך היה אומר. **אנא השם עוו פשעו חטאו לפניך עמך בית ישראל. אנא השם כפר נא וגומר:**

גמ': תני בר קפרא עוו פשעו חטאו. **ולא היה מזכיר ישראל,** שלא להזכיר גניין של ישראל. **נאמר** יעמד חי, מלמד שהוא עתיד למות. עד מתי הוא חיה? עד וכלה מכפר את הקודש עד אחר מתן דמים של שני דברי ר' יהודה, רש"א עד שעת הוידוי. ע"ד דר' יהודה אין הוידוי מעכב. **ע"ד דר"ש הוידוי מעכב.** מה נפק מן ביניהון? שלחו בלא וידוי. ע"ד דר' יהודה אין צריך להביא שעיר אחר, על דעתיה דר"ש צריך להביא שער אחר. אף בפר כן. שחטו בלא וידוי. על דעתיה דרבי יהודה אינו צריך להביא פר אחר, על דעתיה דר"ש צריך להביא פר אחר. נתוודה ושחטו ונשפך הדם, **הרי אמרנו** צריך להביא פר אחר. צריך להתוודות עליו פעם שנייה או כבר יצא בוידויו של ראשון? אף בשעיר המשתלח כן? **אם מת שעיר המשתלח אחר שנעשו כל עבודות שבפנים** וכבר אן צורך בשעיר לה' **האם** צריך להגריל עליו פעם שנייה, או כבר יצא בהגרילו של ראשון **ויכול לקחת אחד בלי הגרלה?**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ו הלכה ג

מתני': מסרו למי שהוא מוליכו. הכל כשירין להוליכו אלא שעשו כהנים גדולים קבע ולא היו מניחין ישראל להוליכו. אמר רבי יוסי, מעשה והוליכו ערשלא מציפורין וישראל היה:

גמ': **נאמר** [ויקרא טז כא] ושלח ביד איש עתי המדברה. איש, להכשיר את הזר. עתי, שיהא עתיד. עתי, שיהא מזומן. עתי, אף בשבת. עתי, אף בטומאה. לא הוא עתיד הוא מזומן? אלא שלא ישלחו ביד שנים **אפילו שניהם מזומנים.** שילחו ביד שנים, מהו שיטמא בגדים? נישמענה מן הדא, והמשלח לא המשלח את המשתלח. הכוונה למתלווה הדא אמרה שילחו ביד שנים אינו מטמא [דף לג עמוד ב] בגדים רק המחזיק את השעיר. ברח, דרך הליכה מטמא בגדים. דרך חזירה אינו מטמא בגדים. שאלו את ר"א, חלה השליח מה יעשו? אמר להן, כך תהו בשלום. ואם חלה **שעיר** המשתלח? אמר להן יכול הוא לטעון אתכם ולי. דחיינו ולא מת? אמר להן כך יהו אויבי השמים. לא שהיה ר"א מפליגן, אלא שלא היה אומר להן דברים שלא **שמען** מימיו. וחכמים אומרים חלה השליח, משלחו ביד אחר. חלה המשתלח, מרכיבו על החמור. דחיינו ולא מת, יורד אחריו וממיתו. כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים, לא היה מגיע למחצית ההר עד שנעשה איברין איברין. משמת שמעון הצדיק, היה בורח למדבר, והסרקין ערבים אוכלין אותו. כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היה גורל של שם עולה בימין, משמת שמעון הצדיק פעמים בימין פעמים בשמאל. כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היה נר מערבי דולק, משמת שמעון הצדיק פעמים כבה פעמים דלק. כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היה לשון של זהורית מלבין, משמת שמעון הצדיק פעמים מלבין פעמים מאדים. כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היה אור המערכה מתגבר ועולה, **ומשהו** נותנין שני גזירי עצים בשחרית לא היו נותנין כל היום. משמת שמעון הצדיק תשש כוחה של מערכה, ולא היו נמנעין להיות נותנין עצים כל היום. כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היתה ברכה משולחת בשתי הלחם ובלחם הפנים, והיה נופל לכל אחד ואחד עד כזית. ויש מהן שהיו אוכלים ושביעין, ויש מהן שהיו אוכלין ומותירין. משמת שמעון הצדיק ניטלה ברכה משתי הלחם ומלחם הפנים, והיה נופל לכל אחד ואחד מהן עד כאפון, הצנועים היה מושכין את ידהו והגרגרנים היו פושטין את ידהו. מעשה בכהן אחד בציפורין שנטל חלקו וחלק

חבירו, והוא היה נקרא בן האפון עד היום. הוא שדוד אמר [תהילים עא ד] אלהי פלטיני מיד רשע מכף מעוול וחומץ. תני ארבעים שנה עד שלא חרב בית המקדש היה נר מערבי כבה, ולשון של זהורית מאדים, וגורל של שם עולה בשמאל, והיו נועלין דלתות ההיכל מבערב, ומשכימין ומוצאין אותן פתוחין. אמר לו רבן יוחנן בן זכאי היכל למה אתה מבהלינו, יודעין אנו שסופך ליחרב שנאמר [זכריה יא א] פתח לבנון דלתיך ותאכל אש בארזיך. ארבעים שנה שימש שמעון הצדיק את ישראל בכהונה גדולה, ובשנה האחרונה אמר להן בשנה זו אני מת. אמרו לו למי נמנה אחריך? אמר להן הרי נחונין בני לפניכם. הלכו ומינו את נחונין וקינא בו שמעון אחיו, והלך והלבישו אונקלה בגד מעור וחגרו צלצל שהם בגדי נשים. אמר להן ראו מה נדר לאהובתו, א"ל לכשאשמש בכהונה גדולה אלבש **אנקלה** שליך ואחגור בצלצל שליך. **ביקשו לבדק** את הדברים ולא מצאו אותו שברח מהבושה. אמרו משם ברח להר המלך. משם ברח לאלכסנדריאה ועמד ובנה שם מזבח, וקרא עליו את הפסוק הזה [ישעי' יט יט] ביום ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים. והרי הדברים ק"ו, ומה אם זה שברח מן השררה שעד אותה עת לא רצה לשמש וזו היתה חניכתו ראו היאך נחזר עליה בסוף. מי שהוא נכנס ויוצא על אחת כמה וכמה. תני זו דברי ר"מ. ר' יהודה אומר לא כי אלא **שנחונין סרב ומינו** את שמעון, וקינה בו נחונין אחיו והלך והלבישו **אנקלה** וחגרו צלצל א"ל ראו מה נדר לאהובתו כו' היך קדמייא השאר כמו קדם הרי הדברים קל וחומר. ומה אם זה **שברח מן השררה** שעד אותה עת לא רצה לשמש וזו היתה חניכתו ראו **היאך נחזר עליה בסוף**. מי שהוא נכנס ויוצא על אחת כמה וכמה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ו הלכה ד

[דף לד עמוד א] מתני': וכבש עושין לו מפני הבבליים שהיו מתלשין בשערו ואומרים לו טול וצא טול וצא. יוקרי ירושלם היו מלוין אותו עד סוכה הראשונה. י' סוכות עשו, מירושלם עד צוק תשעים רי. שבעה ומחצה לכל מיל, על כל סוכה וסוכה אומרים לו הרי מזון והרי מים, ומלוין אותו מסוכה לסוכה חוץ מן האחרון שבהן, שאינו מגיע עצמו לצוק אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו:

גמ': **תנן, וכבש עושין לו מפני הבבליים שהיו מתלשין בשערו ואומרים לו טול וצא טול וצא**. אית תנני תני **כבש לגופו, שעטפו אותו שלא יתלשו לו שערות**, אית תנני תני **כבש ממש**. אמר רבי חייה בר יוסף, אלכסנדריין היו. שהיו תולשין בשערו **ואומרים** עד מתי אתם **מתעכבים ותולין** את הקלקלה משהים את העברות **בנו: תנן**, יקירי ירושלם היו מלוין אותו עד סוכה הראשונה, **י' סוכות עשו**: תני, עשר סוכות בתוך שנים עשר מיל דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, **תשע** סוכות בתוך עשרה מיל, **ושני מיל אחרונים מסוכה לצוק**. רבי יוסי אומר חמש, וכולן על ידי עירוב. וכן אמר לי אליעזר בני, יכול אני לעשותן שתיים על ידי עירוב **שמירושלים ילכו שני מיל ומהסוכה הראשונה חלק יעשו עירוב לכיוון ירושלים ויצאו לקראתו שני מיל וחצי יעשו עירוב לכיוון הצוק וילכו שני מיל וכנ"ל מהסוכה השניה**. על כל סוכה וסוכה אומר לו הרי מזון והרי מים לייפות את כוחו, למה שאין יצר הרע תאב אלא דבר שהוא אסור לו **וברגע שאומרים לו שמותר כבר אינו תאב**. כהדא רבי מנא סלק למבקרה לרבי חגיי **ביום כיפור** דהוה תשיש. א"ל צחינא, אמר ליה שתה. שבקיה ונחת ליה, בתר שעה סלק לגביה אמר ליה מה עבדת היא צחיותך? א"ל כד שרית לי אזלת לה. רבי חייה בר **אבא** הוה משתעי הדין עובדא, חד בר נש הוה מהלך בשוקא **ביוה"כ** וברתיה עימיה, אמרה ליה ברתיא **אבא** צחייא אנא. אמר לה אורכין ציבחר, א"ל אבא צחייא אנא, א"ל אורכין ציבחר, ומתת. רבי אחא כד מפני אחרי מוספא **של כיפור** הוה אמר קומיהון אחינן, מאן דאית ליה מייניק ייזיל בגיניה **להאכיל אותו**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ו הלכה ה

מתני': ומה היה עושה חלק לשון של זהורית חציו קשר בסלע וחציו קשר בין קרניו ודוחפו לאחוריו, מתגלגל ויורד, לא היה מגיע למחצית ההר עד שהוא נעשה איברים איברים, בא וישב לו תחת הסוכה האחרונה עד שתחשך. מאימתי מטמא בגדים? משיצא חומת ירושלים. רבי שמעון אומר משעת דחייתו לצוק

[דף לד עמוד ב] גמ': בראשונה היו קושרין אותו כל אחד בחלונותיהן ויש מהן שהיה מלבין ויש מהן שהיה מאדים והיו מתביישין אלו מאלו. חזרו וקשרו אותו בפתחו של היכל ויש שנים שהיה מלבין ושנים שהיה מאדים. חזרו וקשרו אותו בסלע. כתיב [ישעי' א יח] לכו נא ונכחה יאמר ה' אם יהיו חטאכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו. תני רבי אליעזר אומר [ישעי' א יח] אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, יותר מכאן כצמר יהיו. רבי יהושע אומר אם יהיו חטאיכם כשנים כשני אבות תק"ב הראשונים, כשלג ילבינו, אם יאדימו כתולע כצמר יהיו. אמר רבי יודא בר פזי אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו בראשונה בבית ראשון, אם יאדימו כתולע כצמר יהיו בבית שני. ורבנן אמרין בזמן שעוונותיו של אדם כפי שניו שהחטא מתאים לגילו **ומשתכר כשלג ילבינו אם הם לא כשניו כצמר יהיו**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ו הלכה ו

מתני': בא לו אצל הפר ואצל השעיר הנשרפין, קרען והוציא את אימוריהן נתנם במגס והקטירן על גבי המזבח, קלען במקלות והוציאן לבית השריפה. מאימתי מטמאין בגדים? משיצאו חומת העזרה, ר"ש אומר משיצת האור ברובן:

גמ': תנן, בא לו אצל הפר ואצל השעיר הנשרפין. אכן תנינן שמיד אחרי שילוח השעיר, בא לו אצל הפר ואצל שעיר הנשרפין. אית תניי תני, שקדם בא לו כהן גדול לקרות. אמר רבי חנניה קרא מסייע למתניתין דכתיב [ויקרא טז כו] והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו, מה כתיב בתריה? ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת. אמר רבי מנא. אפילו כהן דתנינן בשם תנייא ברייא שאמר שקדם קרא את הפרשה אתיא היא. שאף הוא סובר שקדם שורפים את הפר ושעיר ורק אחר כך קראים ואף שעדין לא הלך לקרא אמרו שהלך, כאנש דסלק מטבריא לציפורין, עד דהוא בטיבריא אמרין בציפורין הוא. יתיב רבי זריקן ואמר. רבי זעירה שאל, פרים הנשרפים ושעירין הנשרפין שניטמאו, מהו שישרפו [דף לה עמוד א] כמצותן חוץ לשלוש מחנות? מה צריכה ליה בשניטמאו לפני זריקה. אבל אם ניטמו אחר זריקה, קורא אני עליו אלה תעשו לה' במועדכם, במועדו, אף בשבת, במועדו אף בטומאה. אמר ר' יוסי. פר עדה שלא כתב בו במועדו, לית שמע מינה כלום והשאלה קימת אף אחר זריקה. א"ר מנא לא מיתמנע לא חולק ר' יוסי רבי ששאלת רבי זעירא קיים גם בפר משיח וגם בפר עדה שהרי בשניהם לא נאמר במועדו אף שנאמר הכא רק על פר עדה. ואמר רבי בון בר חייא, ר' אלעזר שאל, פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שיצא חציו שבתוכו רוב אבר, ומיעוט האיבר שבפנים משלים לרוב מהו? האם מיעוט האיבר הולך אחר רובו וכאילו כל האיבר יצא והוי כיצא רוב הפר או לא? מילתיה אמרה מהשאלה אפשר להבין ברובו הדבר תלוי. פשיטא הדא מילתא שאם יצא רובו חציו ועוד מיעוט איבר ורוב האבר המשלים לרוב לא יצא, שהוא טמא. לא צורכא אלא יש מקום להסתפק בשלא יצאה שלם אלא דיצא אבר אבר ואחר כן יצא מיעוט אבר המשלים לרוב. אמר ר' חייא בר אבא. ר' אלעזר שאל, פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שיצאו וחזרו מהו?, פשיטה דרך חזירה אינו מטמא בגדים. שאינו מטמא אלא בשעת הוצאה. לא צורכא אלא, מכיון שהתחילו לצאת פעם שניה אחר שחזר מהו שיטמאו בגדים? האם אינו מטמא אלא ביציאה ראשונה או בכל הוצאה התיב ר' אבא. והא תנינן היו סובלין אותן במוטות, יצאו הראשונים חוץ לחומת עזרה והאחרונים לא יצאו, הראשונים מטמאין בגדים האחרונים אינן מטמאין בגדים אף שכל גוף הפר כבר יצא עד שיצאו. יצאו אלו ואלו מטמאין בגדים. משמע שלא תלוי האם הפר יצא או לא אלא האם האנשים שמוציאים את הפר יצאו. אם כך אף כאן האחרונים שמוציאים את הפר בפעם השניה נטמאים אף שהפר כבר יצא. אמר רבי יודן אבוי דר' מתניה שנייא [דף לה עמוד ב] היא, דכתיב והוציא. עד שיוציא רשות כל המוציא. וכאן כל המוציא

בפעם הראשונה כבר יצאו וההוצאה הסתיימה. והשאלה האם ההוצאה השניה נחשבת הוצאה שמטמאה או לא. אמר רבי ירמיה. רבי אלעזר שאל, פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין ישצאו קדם זמנם, מהו שיפסלו משם יוצא? מה צריכה ליה? כרבי שמעון בן לקיש, ברם כרבי יוחנן פשיטא ליה. דאיתפלגון, השוחט תודה בפנים ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם, רבי יוחנן אמר חוץ לחומת ירושלים שהרי סופו לצאת ולהאכל בירושלים, רבי שמעון בן לקיש אמר חוץ לחומת העזרה וכיוון שיצא קדם זמנו נפסל, רבי שמעון בן לקיש כדעתיה, דאמר רבי אמי בשם ר"ש בן לקיש, בשר שלמים שיצא ואחר כך נכנס, ונזרק עליו מן הדם, כבר נפסל משם יוצא אף שעתיד לצאת ולהאכל בירושלים, אף בלחם כן אם יצאו קדם זמנם פסולים. אמר רבי יוסה ואפילו כרבי יוחנן שאמר גבי לחמי תודה שרק אם יצא חוץ לירושלים ניפסל אבל יצא חוץ לעזרה כיוון שסופו לצאת לא נפסל, צריכה ליה יש מקום להסתפק לשיטתו גבי פרים הנשרפים. כי ירושלים אף על פי שאינה מחיצה לקדשי קדשים, מחיצה היא לקדשים קלים. חוץ לחומת ירושלים אינה מחיצה לא לקדשי קדשים ולא לקדשים קלים, ואולי בזה מודה רבי יוחנן. אמר רבי מנא אינה מחיצה לה? שהרי חוץ לירושלים זה מקום עבודתן זה מחיצתן של הנשרפים כמו שירושלים זה מקום אכילת התודה. רבי אלעזר שאל, פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין מהו שיטמאו אוכלים ומשקים קדם שיצאו בלא הכשר ובלא טומאה, מפני שסופן לטמות טומאה חמורה שהרי סופן לטמא את המוציא אותם לטמא בגדים? התיב שמואל קפודקיא מעתה יטמאו את אימוריהן? אלא בשפירשו האימורים קדם זריקת הדם שרק אז הם ראויים לטמא אם יצאו. ואפילו תימר בשלא פירשו קדם זריקת הדם, כיוון שהוצאת האימורים היא הגורמת לטומאה ואם יצאו קדם הסרת האימורים אין הם מטמאים ביציאתם, אין האימורים חזרים ונטמאים בשעת הוצאתם מהפריים, כהדא דתני, אין מי חטאת מטמין דבר לחזור וליטמות ממנו שאף שהנושא מי חטאת נטמא, אן הוא חוזר ומטמא אותם. התיב ר' ירמיה הרי נבלת עוף הטהור, הרי הוא מטמא טומאת אוכלין בלא הכשר בלא טומאה מפני [דף לו עמוד א] שסופן לטמות טומאה חמורה בבית הבליעה, מכאן נלמד שגם פרים הנשרפים מטמאים. אמר רבי יוסה נבלת עוף הטהור אין לה מחיצה איזור שרק בו היא מטמאה אלו יש להן מחיצה חוץ לחומה אבל שלא במחיצתן אינן מטמאים. א"ר מנא, גם נבלת העוף הטהור יש לה מחיצה שהרי האדם הוא מחיצתה שאינה מטמאה אלא בבית הבליעה של אדם. ואעפ"כ גזרו טומאת אוכלים אם כך גם בפריים נגזרו שיטמאו אוכלין ומשקים אף שלא במחיצתן. וראיה שהאדם הוא מחיצתה של נבלת עוף טהור דהא, אילו הביא כלב והלבישו בגדים והאכילו נבלת עוף הטהור שמא מטמא בגדים בבית הבליעה? א"ר אלעזר דרומיא. נבלת העוף הטהור מחיצתה בכל מקום אם אדם יכנס לבית הבליעה. אלו מחיצתן חוץ לירושלים. א"ר אלעזר פרים הנשרפין ושעירין הנשרפין ששחטן לזרוק את דמן למחר, פיגל. להקטיר אימורין למחר פיגל. לשרוף את בשרו למחר לא פיגל, שלא חישוב לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח. ר' שמיי בעי, אבדו האימורין מהו לזרוק את הדם על הבשר? ולא שמיע דא"ר אלעזר שלא חישוב לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח אם כך הבשר כאילו אינו? תנא ר' זכיי, זר ששרף מטמא בגדים ששרפה כשרה בזר. לא צורכה אלא מהו שיהו כשירים בלילה? ק"ו. מה אם הקטר אימורים שאינן כשירים בזר, כשירים בלילה. אלו שהן כשירין בזר אינו דין שיהו כשירין בלילה. כתיב [ויקרא טז כח] והשורף אותם יכבס בגדיהו. השורף ולא המצית את האור, ולא המסדר את המערכה. אי זהו השורף? זהו המסייע בשעת שריפה. א"ר יוסי, הדא אמרה מסייע בשעת שריפה מטמא בגדים. אמר ר' אמי בשם ר"א, המהפך בכזית מטמא בגדים. לא צורכה אלא היה עומד בפנים ובידו קורה ומהפך בכזית מהו? נישמענה מן הדא. והוציא אל מחוץ למחנה ושרף אותו באש, מה המוציא אינו נטמא עד שיצא גופו לחוץ, אף השורף עד שישורף והוא בחוץ. לא תפשוט דהא תמן גבי פרה אדומה אמר חזקיה [במדבר יט ח] השורף אותה יכבס בגדיהו וטמא עד הערב, לרבות השורף אפילו מרחוק אולי אף הכא כן?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ו הלכה ז

מתני': אמרו לו לכה"ג הגיע שעיר למדבר. ומניין היו יודעין שהגיע שעיר למדבר? דירכאות אבן גבוה לעמוד עליה היו עושין ומניפין בסודרין ויודעין שהגיע שעיר למדבר. א"ר יהודה, והלא סימן גדול היה להן. ג' מילין מירושלם ועד בית חורון ששם תחילת המדבר [דף לו

עמוד ב] הולכין מיל וחוזרין מיל ושוהין כדי מיל ויודעים שהגיע שער למדבר. ר' ישמעאל אומר והלא סימן אחר היה להם לשון של זהורית היה קשור על פתחו של היכל, וכשהגיע שער למדבר היה הלשון מלבין שנא' [ישעי' א יח] אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

גמ': **תנן, ומניין היו יודעין שהגיע שער למדבר? דירכאות** אבן גבוא לעמוד עליה **היו עושין ומניפין בסודרין ויודעין שהגיע שער למדבר.** מהו דידיכיות קבל אבן גבוא לעמוד עליה |:

הדרן עלך פרק שני שעירי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ז הלכה א

מתני': בא לו כה"ג לקרות אם רוצה בבגדי בוץ קורא, ואם לאו באיטלית לבן משלו. חזן הכנסת נוטל ס"ת ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן, הסגן נותנו לכה"ג, וכה"ג עומד ומקבל. עומד וקורא אחרי מות ואך בעשור, וגולל את התורה ומניחה בחיקו ואומר, יותר ממה שקריתי לפניכם כתוב. בעשור שבחומש הפקודים קורא על פה, ומברך עליה ח' ברכות. על התורה ועל העבודה ועל ההודייה ועל מחילת העון ועל המקדש ועל ישראל ועל הכהנים ועל שאר התפילה. הרואה כה"ג שהוא קורא אינו רואה פר ושעיר הנשרפים. הרואה פר ושעיר הנשרפין אינו רואה כה"ג כשהוא קורא. לא מפני שאינו רשאי, אלא שהיתה דרך רחוקה ומלאכת שניהן היתה נעשית כאחת:

גמ': מניין לקריאת הפרשה? אמר ר' אידי בשם ר' יצחק כתיב [ויקרא טז לד] ויעש אהרון כאשר צוה ה' את משה. ויעש, מה ת"ל כאשר צוה ה' את משה הרי היה יכול לומר ויעש כן? מיכן לקריאת הפרשה שקרא את הציווי. אמר רבי אמי בשם ר' יוחנן, שירי עבודות כמו קריאת הפרשה שאינה מעבדת עובדן בבגדי לבן. א"ר מתנא מתניתא אמרה כן דתנן, ואם לאו באיטלית לבן משלו ומסתמא גם אם עבד בבגדי כהונה יעבוד בבגדי לבן. ר' יוסה בעי, למה לא יכול לעבדם בבגדי זהב, מפני שהן בחוץ? ואולי אסור לעבוד בבגדי זהב בחוץ הרי שחיטת פרה אדומה. הרי אינה אלא בחוץ והוא עובדה בבגדי זהב. אמר ר' יסא בשם ר' יוחנן, צריך לתקן ולומר רצה עובדה בבגדי זהב רצה עובדה בבגדי לבן שאף שהיא בחוץ, כמו שמצינו ששחיטת פרה אדומה. וכי מצאנו שבשחיטה רצה עובדה בבגדי זהב רצה עובדה בבגדי לבן? תנן, חזן הכנסת נוטל ס"ת ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן, הסגן נותנו לכה"ג, וכה"ג עומד ומקבל. בכל אתר את אמר הולכין אצל התורה, והכא בכה"ג ביוה"כ ולמלך בהקהל את אמר מוליכין את התורה אצלן? אלא על ידי שהן בני אדם גדולים התורה מתעלה בהן. [דף לז עמוד א] והא תמן מייבלין אוריתא גבי ריש גלותא אף כשהם עמי ארצות? א"ר יוסה בי רבי בון. תמן ע"י שזרעו של דוד משוקע שם אינון עבדין לו כמנהג אבהתהון. תנן, וגולל את התורה ומניחה בחיקו ואומר, יותר ממה שקריתי לפניכם כתוב. בעשור שבחומש הפקודים קורא על פה. תמן תנינן, מדלגין בנביא אין מדלגין בתורה, ואף שמדלגין בנביא אין מדלגין מנביא לנביא. ובנביא של שנים עשר מותר. למה אין מדלגין בתורה? אמר ר' ירמיה בשם רשב"ל, שאין גוללין ס"ת ברבים מפני כבוד הציבור. ר' יוסה בעי, הגע עצמך שהיתה פרשה קטנה קרובה ואין צורך לגלול למה אין מדלגים? . אלא כדי שישמעו ישראל תורה על סדר שישראל דורשין סמוכים. והא תנינן קורא אחרי מות ואך בעשור? שנייא היא שהיא סדרו של יום וכאילו קרא על הסדר. תדע לך דארשב"ל בכל מקום אינו קורא על פה והכא קורא. ר' יוסה מפקד לבר עולא חזנא דכנישתא דבבלאי, כד דהיא חדא אוריא וצריך שתים כגון בשבת וראש חדש, תהא גייל לה להדי פרוכתא על הבמה. כד אינון תרתי, תי מייבל חדא ומיייתא חדא ואל תגלול את הראשון: ומברך עליה שמנה ברכות. על התורה הבוחר בתורה. על העבודה שאותך נירא ונעבוד. על ההודייה הטוב לך להודות. על מחילת העון מוחל עונות עמו ישראל ברחמים. על המקדש

הבוחר במקדש. **ורבי אידי אמר** השוכן בציון. על ישראל הבוחר בישראל. על הכהנים הבוחר בכהנים. על שאר, תפלה ותחינה ובקשה שעמך ישראל צריכין להוושע לפניך בא"י שומע תפלה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ז הלכה ב

מתני': ואם בבגדי בוץ קרא, קידש ידיו ורגליו ופשט ירד וטבל פעם שלישית עלה ונסתפג, הביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו. יצא ועשה את אילו ואת איל העם ואת שבעת כבשים תמימים, דברי ר' אליעזר שלשיטתו המוספים שמופיעים בחומש במדבר נעשים עם תמיד של בן הערבים. ר"ע אומר עם תמיד של שחר היו קריבין שנאמר מלבד עולת הבקר ופר העולה ושעיר הנעשה בחוץ היו קריבין עם תמיד של בין הערבים וכאן הקריב אימורים של פר ושעיר. קידש ידיו ורגליו ופשט ירד וטבל פעם רביעית עלה ונסתפג, הביאו לו בגדי לבן ולבש וקידש ידיו ורגליו נכנס להוציא את הכף ואת המחטה. קידש ידיו ורגליו ופשט ירד וטבל פעם חמישית עלה ונסתפג. הביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו, נכנס והקטיר את הקטורת ולהטיב את הנרות. קידש ידיו ורגליו ופשט ירד וטבל עלה ונסתפג. הביאו לו בגדי עצמו ולבש, מלווין אותו עד ביתו. וי"ט היה עושה לכל אוהביו שיצא בשלום:

גמ': **תנן, יצא ועשה את אילו ואת איל העם ואת שבעת כבשים תמימים, דברי ר' אליעזר** שלשיטתו המוספים שמופיעים בחומש במדבר נעשים עם תמיד של בן הערבים. ר"ע אומר עם תמיד של שחר היו קריבין א"ר יוחנן זו דברי ר"א ור"ע, אבל לדברי חכמים כולהו היו קריבין עם תמיד של בין הערביים. אמר ר' חונה בשם רב יוסף, אתיא דר' אלעזר כב"ש. כמה דב"ש אמרי תדיר ומקודש מקודש קודם כמו בקידוש על היין בע"ש. כן ר' אליעזר אומר תדיר ומקודש מקודש קודם, היך עבידה? עבודת היום מקודשת, ומוספי היום תדירין שבכל חג יש מוספין, עבודת היום קודמת למוספי היום. לכן לרבי אליעזר אחר התמיד קדם עובד עבודת היום ורק אחר כך מוספים. **תני, הפר והאיל ואילו ואיל העם ושבעת כבשים תמימים היו קריבין עם תמיד של שחר,** והשאר היו קריבין עם תמיד של בין הערבים. רשב"ל אמר, טעמא דהדן תנייא, כדי לסמוך [דף לז עמוד ב] חטאת שעיר חטאת חיצוני לחטאת פר ושעיר פנימיים ועולה פר ואיל ושבעת הכבשים לעולה תמיד של שחר. ואית דבעי מימר, הפר והאיל ושבעת כבשים תמימים היו קריבין עם תמיד של שחר, והשאר אילו ואיל העם היו קריבין עם תמיד של בין הערבים. והדין תנייא חולק עבודת כפי הסדר שהן בפרשה מ"ט? [ויקרא טז כד] ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם כאמור בענין, מה אמור בענין? אילו ואיל העם, שיעשה אותם עם תמיד של שחר. א"ר בון בר חייא אף שעיר החטאת החיצונה קרבה עם תמיד של שחר. מ"ט? דכתיב מלבד חטאת הכפורים. משמע שכבר קדמה חטאת הכפורים. אחר שילוח השעיר כתיב [שם כג] ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר לבש בבואו אל הקדש והניחם שם, מאיכן בא? מקריית הפרשה. ולהיכן הוא הולך? להוציא כף ומחטה. וכתוב מיד אח"כ ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם. משמע שעולתו ועולת העם אחר הוצאת הכף והמחטה ואת אמר הכין שעם תמיד של שחר היו קרבים, ולא כן א"ר יוחנן הכל מודין בהוצאת כף ומחטה שהוא לאחר תמיד של בין הערבים? א"ר יוסה בן חנינה כל הפרשה כתובה על סדר חוץ מזו. שאף שעולתו ועולת העם נכתבו אחר הוצאת המחטה, באמת עם תמיד של שחר היו נעשים. שאם לא כן אן חמישה טבילות. רבי יוסה אומר, עוד היא אמורה על סדר. ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר לבש בבואו אל הקדש והניחם שם. ורחץ את בשרו במים במקום קדוש ולבש את בגדיו ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם. מאיכן בא? מקידוש ידים ורגלים הראשון שהיה בידו אחר שפשט בגדי לבן, ולאין הוא הולך לקידוש ידים ורגלים האחרון של אחר לבישת בגדי זהב. א"ר מנא קומי רבי יוסה, למה לית אנן אמרין חוץ מקידוש האחרון? שהרי רק אחרי הפשיטה כתוב ורחץ בשרו במים. ומנין שמקדש גם אחר לבישה? א"ל שנייא היא דכתיב ובא ופשט את בגדי הבד אשר לבש. שאין ת"ל אשר לבש, וכי עלת על דעתינו כלום הוא פושט אלא מה שהוא לובש. א"כ למה נאמר אשר לבש? הקיש פשיטה ללבישה. מה לבישה בקידוש ידים ורגלים אף פשיטה בקידוש ידים ורגלים. כתיב, ופשט את בגדי הבד אשר לבש בבואו אל הקדש, וכי איני יודע שנכנס אל הקדש בבגדי לבן?

בבואו אל הקדש למה לי? א"ר אלעזר יש לך עבודה אחרת שהוא עובדה בבגדי לבן, ואי זו זו? זו הוצאת כף ומחתה. א"ר יוחנן הכל מודין בהוצאת כף ומחתה שהוא לאחר תמיד בין הערבים: ולמה **עבודת יוה"כ** בבגדי לבן? א"ר חייה בר **אבא** כשירות של מעלן כך שירות של מטן, מה למעלן **נאמר** [יחזקאל ט ב] ואיש אחד בתוכם לבוש בדים אף למטן [ויקרא טז ד] כתנת בד קדש ילבש:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ז הלכה ג

מתני': כהן גדול משמש בשמונה כלים. וההדיוט בארבעה. בכתנת ומכנסים במצנפת ואבנט. מוסיף עליו כה"ג חושן ואפוד ומעיל וציץ. באילו נשאלין באורים ותומים. ואין נשאלין בהן להדיוט אלא למלך ולבית דין ולמי שצורך הצבור בו:

[דף לח עמוד א] גמ': מפני מה כה"ג משמש בשמונה כלים? ר' חנניה חברון דרבנן אמר כנגד המילה שהיא לח' ימים, על שם [מלאכי ב ה] בריתי היתה אתו. מפני מה אינו משמש בבגדי זהב? מפני הגאווה. א"ר סימון על שם [משלי כה ו] אל תתהדר לפני מלך. **רבי לוי אמר לפי** שאין קטיגור נעשה סניגור, אתמול כתיב בהם [שמות לב לא] ויעשו להם אלהי זהב, ועכשיו הוא עומד ומשמש בבגדי זהב? תני ר' חייה. ולבשם, ובלו שם. שם היו גנוזין שם היו מרקיבין ולא היו כשירים ליה"כ הבא. תנא ר' דוסא אומר כשרים הם לכהן הדיוט. תני רבי אומר שתי תשובות בדבר. אחת בבגדי כהן גדול **בגדים ששמשו קדושה חמורה ישמשו קדושה קלה?** ואחת בבגדי כהן הדיוט **שהרי אבנטו של בוך ושל כהן הדיוט של כלאים.** תני לא נחלקו רבי ור"א בי ר"ש על אבניטו של כה"ג ביה"כ שהוא של בוך, ועל שאר ימות השנה שיש בו כלאים. ועל מה נחלקו? על אבנטו של כהן הדיוט. שרבי אומר יש בו כלאים. ור"א בי ר"ש אומר אין בו כלאים. רבי יעקב בר אחא ור' אבהו אמרו בשם ר' יוחנן. טעמא דרבי **שנאמר** [שם כט לה] ועשית לאהרן ולבניו ככה, ככל אשר צויתי אתכה. מה בגדי אהרן יש בו כלאים, אף בגדי בניו יש בהן כלאים. מה עבד לה ר"א בי ר"ש? מה אהרן בראוי לו, אף בניו בראוי להן. אמר רבי סימון כשם שהקרבות מכפרין, כך הבגדים מכפרין. בכתנות ומכנסיים מצנפת ואבנט, כתנות היתה מכפרת לובשי כלאים, **ואית** דבעי מימר על שופכי דמים, כמה דאת אמר [בראשית לז לא] ויטבלו את הכתנות בדם. מכנסיים היה מכפר על גילוי עריות, כמה דאת אמר [שמות כח מב] ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. מצנפת היתה מכפרת על גסי הרוח, כמה דאת אמר [שם כט ו] וישם את המצנפת על ראשו וגסי הרוח הולכים בראש זקוף, אבנט שהוא כנגד הלב היה מכפר על הגנבים ואית דבעי מימר על העוקמנים שאן פיהם וליבם שוה א"ר לוי, ל"ב אמה היה בו, והיה מעקמו לכאן ולכאן. חושן היה מכפר על מטי הדין, כמה דאת אמר [שם כח טו] ועשית חשן משפט. אפוד היה מכפר על ע"ז, כמה דאת אמר [הושע ג ד] ואין אפוד ותרפים. מעיל. **אמר** ר' סימון בשם ר' יונתן דבית גוברין, שני דברים לא היתה בהן כפרה, וקבעה להן התורה כפרה, ואלו הן. האומר לשון הרע, וההורג נפש בשגגה. האומר לשון הרע, לא היתה לו כפרה, וקבעה לו התורה כפרה זוגי המעיל. שנאמר [שמות כח לה] והיה על אהרן לשרת ונשמע קולו. יבא קול ויכפר על קול. ההורג נפש **בשגגה** לא היתה לו כפרה, וקבעה לו התורה כפרה, מיתת כה"ג. **שנאמר** [במדבר לה כה] וישב בה עד מות הכה"ג. תני ר"א בן יעקב אומר. נאמרה כפרה בפנים בעבודת יוה"כ ונאמר כפרה בחוץ בעגלה ערופה, מה כפרה האמורה **בחוץ בן הבקר מכפר על שופכי דמים. אף כפרה האמורה בפנים בן הבקר מכפר על שופכי דמים.** ולמה אמרנו שאין כפרה אלא במיתת כה"ג? כאן מיתת כה"ג בשוגג כאן עגלה ערופה ופר יוה"כ במזיד. והא תני שנייא היא עגלה ערופה שמכפרת בין שוגג בין מזיד. ולמה אמרנו שרק מיתת כה"ג מכפר על השוגג? א"ר יוסה כאן מיתת כה"ג מכפר על חטא שידוע מי הרוצח. וכאן עגלה ערופה ופר מכפרים על חטא שאינו ידוע מי הרוצח. ציץ. אית דבעי מימר על המגדפים, אית דבעי מימר על עזי פנים. מ"ד על הגודפנין ניחא, דכתיב [שמואל א יז מט] ותטבע האבן במצחו. **וגלית היה מחרף ומגדף.** וכתיב [שמות כח לח] והיה [דף לח עמוד ב] על מצחו תמיד. מ"ד על עזי פנים **שנאמר** [רמ"א ג ג] ומצח אשה זונה היה לך. ולמה נקרא שמם אורים ותומים? אורים שהן מאירין לישראל. ותומים שהן מתיימן לפניהם את הדרך. שבעת שהיו ישראל תמימין, היו מכוונין להן את הדרך. שכן מצאנו שבידו שיקרו להן בגבע בנימין. א"ר יהודה ח"ו לא בידו להם בגבע בנימין,

שבראשונה אמר עלה ולא אמר נתתיו. ובשנייה אמר עלה ואמר נתתיו. **תני**, ואין נשאלין שתי שאילות כאחת. אם נשאלו? אית תניי תני משיבו על הראשונה ואין משיבו על השנייה, ואית תניי תני משיבו על השנייה ואינו משיבו על הראשונה. ואית תניי תני אינו משיבו לא על הראשונה ולא על השנייה. מ"ד משיבו על השנייה ואינו משיבו על הראשונה, מן הדא **דכתיב** [שמואל א כג י יא] ויאמר דוד ה' אלהי ישראל וגו' היסגרני בעלי קעילה בידו? הירד שאול? ויאמר ה' ירד, **שהשיבוהו רק על השניה. מ"ד משיבו על הראשונה ואינו משיבו על השנייה**, דוד לא שאל כהוגן. לא צורכא אלא כך היה לו לשאול. הירד שאול? ואם ירד יסגרני בעלי קעילה בידו? והשיבו לו על מה שהיה ראוי להישאל ראשון. מ"ד אינו משיבו לא על הראשונה ולא על האחרונה **דכתיב** [שם ל ח] וישאל דוד בה' לאמר ארדף אחרי הגדוד הזה האשיגנו? **ולא השיבו לו אלא מפני שדוד** ביקש עליה רחמים **שנאמר** [שמואל א כג י יא] ה' אלהי ישראל הגד נא לעבדך. תדע, **לך שלא השיבו לו בגלל ששאל, אלא מפני שביקש רחמים** שהרי שתים שאל והשיבו שלש [שם ל ח] ויאמר לו רדף כי השג תשיג והצל תציל. אית תניי תני קול היה שומע. אית תניי תני הכתב בולט. מ"ד **קול** היה שומע ניחא דכתיב, וישמע את הקול, מ"ד הכתב היה בולט, והא לית חי"ת ולא צד"י ולא קו"ף בשבטים? אברהם יצחק יעקב כתוב עליהן, והא לית טי"ת בשבטים [בראשית מט כח] כל אלה שבטי ישראל היה חקוק עליהן.:

הדרן עלך פרק בא לו כהן גדול

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ח הלכה א

מתני': יה"כ אסור באכילה ובשתייה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המיטה. המלך והכלה ירחצו את פניהם, והחיה תנעול את הסנדל דברי ר"א. וחכמים אוסרין:

גמ': **תנן**, יה"כ אסור באכילה ובשתייה. ענוש כרת ואת אמר הכין **שרק אסור**? א"ר הילא, לפחות מכשיעורין נצרכה. **נאמר** תענו את נפשתיכם, יכול ישב לו בחמה וצינה כדי שיצטער? ת"ל [ויקרא טז כט] כל מלאכה לא תעשו, מלאכה **שאסרתי** לך במקום אחר בשבת ועינוי **שאסרתי** לך במקום אחר מאכלות אסורות, מה מלאכה שאסרתי לך במקום אחר מלאכה שחייבין עליה כרת. אף עינוי שאסרתי לך במקום אחר עינוי שחייבין עליו כרת. ואלו הן אלו הפיגולין והנותרין, מנין לרבות את הטבלין? ת"ל [ויקרא טז כט] תענו את נפשתיכם ריבה. מרבה אני את הטבלין שהן במיתה, ולא ארבה את הנבלה שאינה במיתה? ת"ל תענו את נפשתיכם, ריבה. ארבה את הנבילות שהן בלא תעשה ולא ארבה את החולין שאינן בל"ת? ת"ל תענו את נפשתיכם ריבה. ארבה את החולין שאינן בעמוד ואכול ולא ארבה את התרומה ומעשר שני שהן בעמוד אכול? ת"ל תענו את נפשתיכם ריבה. ארבה את התרומה והמעשר שאינן בבל תותיר ולא ארבה את הקדשים שהן בבל תותיר? ת"ל תענו את נפשתיכם ריבה. ד"א תענו את נפשתיכם [דף לט עמוד א] דבר שהוא עינוי **שיש בו אבדת** נפש, ואי זו זו? זו אכילה ושתייה. משום ר' ישמעאל אמרו, נאמר כאן תענו את נפשתיכם, ונאמר להלן [דברים ח ג] ויענך וירעיבך, מה עינוי **שנאמר** להלן עינוי רעבון. אף עינוי שנאמר כאן עינוי רעבון. ולמה ששה דברים? כנגד ששה עינויין האמורין בפרשה. והא ליתנן אלא חמשה? שנים באחרי מות ושלושה באמור א"ר תנחומא ואחד **בפרשת** מוסף פננ. **תנן**, אסור ברחיצה. ר' זעירה בר חמא **ורבי יוסי** בי ר' חנינא אמרו בשם רבי יהושע בן לוי. בתענית צבור מרחיץ פניו ורגליו כדרכו. בתשעה באב מרחיץ ידיו ומעבירן על פניו. ביוה"כ מרחיץ ידיו ומקנחן במפה ומעביר את המפה על פניו. רבי יונה תרי מרטוטה ויהב לה תותי כדה **שיהיו נגובים, ולמחרת מעבירן על פניו**. והא תני אין בין ט' באב לתענית ציבור אלא איסור מלאכה במקום שנהגו **ולמה ר"י חילק גבי שטיפת פנים**? היה הולך אצל רבו או אצל בתו, ועבר בים או בנהר, אינו חושש. ניטנפו רגליו, מטבילין במים ואינו חושש. הורי רבי **אבא** כהן תנייא, הורי ר' אחא בבא מן הדרך והיו רגליו קיהות עליו, שמותר להרחיצם במים. תני, אבל ומנודה שהיו מהלכין בדרך, מותרין בנעילת הסנדל. לכשיבואו בעיר יחלצו. וכן בט"ב וכן בתענית ציבור. **תנן**, אסור **בסיכה**. כהדא דתני. בשבת. בין סיכה שהיא של תענוג, בין סיכה שאינה של תענוג מותר. **ביום**

הכיפורים. בין סיכה שהיא של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג אסור. **בתשעה באב** ובתענית ציבור. **בסיכה** שהיא של תענוג אסור. ושאינה של תענוג מותר והא תני. שוות סיכה לשתיה לאיסור שזר אסור לסוך שמן תרומה. ולתשלומין שזר שסך חייב חומש. אבל לא לעונש שזר שסך במזיד אינו לוקה. **ביום הכיפורים** לאיסור, אבל לא לעונש שלא לוקים על הסיכה. **רואים שסיכה אינה כשתיה מהתורה.** והתני גבי תרומה, לא יחללו. להביא הסך ואת השותה שאם היה זר לוקה? אמר רבי יוחנן. לית כאן סך. אמר רבי אבא מרי. ואין לית כאן סך, אף שותה לית כאן. **שהרי איסור אכילה כבר נאמר, ושתיה בכלל אכילה. דאי לא כן, אלא שאיסור שתיה נלמד מכאן, אך אמרנו אכל ושתה ביום כיפור בהעלם אחד, אינו חייב אלא אחת? וכי דבר שהוא בא משני לאוין מצטרף? מניין שהוא מחוור בעשה? אמר רבי אלעזר בשם רבי סימיי דכתיב[שם כו יד] לא נתתי ממנו למת. מה אנן קיימין? אם להביא לו ארון ותכריכין בכסף מע"ש. הרי זה דבר שהוא אסור לחי, שהרי לא הותר אלא אכילה שתיה וסיכה. לחי הוא אסור, כל שכן למת. אלא איזו דבר שהוא מותר לחי, והוא אסור למת? הוי אומר, זו סיכה: תנן, אסור בנעילת הסנדל. תני, כל אלו שאמרו אסורין בנעילת הסנדל, יצא לדרך נועל. הגיע לדרך חולץ. וכן באבל וכן במנוחה. אית תני תני יוצאין באמפליא ביום הכפורים, ואית תני תני אין יוצאין. אמר רב חסדא. מאן דאמר יוצאין, באמפליא של בגד. ומאן דאמר אין יוצאין, באמפליא של עור. ר' יצחק בר נחמן סלק לגבי רבי יהושע בן לוי בלילי צומא רבא. נפק לגביה לבוש סוליסה סנדל שעם אמר ליה מה הוא דין? א"ל איסתניס אנא. רבי שמואל בר נחמן סלק לגביה ריב"ל בלילי תעניתא. נפק לגביה לבוש סוליסה. א"ל מה הוא דין? א"ל איסתניס אני. ר' סמיי חמונה נפיק בלילי תעניתא לבוש סוליסה. חד תלמיד מן דרבי מנא הורי לחד מן קריבווי דנשיא מלבש סוליסה, א"ל [דף לט עמוד ב] מן אן הדה? א"ל מן דריב"ל הוא. א"ל ריב"ל איסתניס הוה: **תנן, אסור בתשמיש המטה.** אתי חמי, ברחיצה הוא אסור, בתשמיש המטה לא כל שכן שהרי חייב לטבול? תפתר במקום שאין טובלין, או קודם שהתקין עזרא טבילה לבעלי קריין. רבי יעקב בר אחא ור' ייסה אמרו בשם ריב"ל, אין קרי שעליה תיקן עזרא טבילה אלא מתשמיש המטה. רב הונא אמר אפילו ראה עצמו נאות תוך חלום. הוו בעיין מימר, ובלבד מאשה. ר' יונה ור' יוסא תרווהון אמרין אפי' מדבר אחר. והא תנינן יה"כ אסור באכילה ובשתיה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה. ותני עלה, בעלי קריין טובלין כדרך בצנעה ביה"כ. לית הדא פליגא אדריב"ל דריב"ל דאמר אין קרי אלא מתשמיש המטה? פתר לה בששימש מטתו מבעוד יום ושכח ולא טבל. והא תני מעשה בר' יוסי בר חלפתא שראו אותו טובל בצנעה ביה"כ, אית לך למימר באותו הגוף הקדוש בשוכח? **תנן, המלך והכלה ירחצו את פניהם.** המלך על שם [ישעי' לג יז] מלך ביפיו תחזינה עיניך. הכלה מפני איבה שלא תתגנה על בעלה. **תנן,** והחיה תנעול את הסנדל דברי ר"א, **וחכמים אוסרין.** היונין סברין מימר על סופה רק החיה תנעול את הסנדל הם דברי ר"א אשכח תני על כולהון מלך כלה וחיה**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ח הלכה ב

מתני': האוכל ביה"כ ככותבת הגסה כמוה וכגרעינתה, והשותה מלא לוגמיו חייב. כל האוכלין מצטרפין לככותבת, וכל המשקין מצטרפין לכמלוא לוגמיו. אכל ושתה אין מצטרפין:

גמ': **תנן, האוכל ביה"כ ככותבת הגסה כמוה וכגרעינתה.** א"ר יוסה זאת אומרת שצריך למעך את חללו, **דאי לא כן,** ניתני כמוה וכגרעינתה וחללה. תני ר"ש בן אלעזר, בכותבת נמרית מבית נימרה. **תנן, והשותה מלא לוגמיו חייב. תני כמלא לוגמיו,** מה ופליג? **מה שנאמר במשנה מלוא לוגמיו,** שהוא ניתן ללוגמא אחת לצד אחד ונראה כמלא לוגמיו. תני משם ב"ש, מלוא לוגמיו שיעורו ברביעית. ר' חיה בר אדא בעי קומי ר' מנא. ולמה לא תנינתה מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה? א"ל מפני לוגמו של בן אבטיח שהיה מחזיק יותר מרביעית.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ח הלכה ג

מתני': אכל ושתה בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, אכל ושתה ועשה מלאכה חייב ב' חטאות. אכל אוכלין שאינן ראויין לאכילה, שנתה משקין שאינן ראויין לשתייה, שנתה ציר או מורייס פטור. תינוקות אין מעניין אותן ביה"כ אבל מחנכין אותן קודם שנה וקודם שתיים בשביל שיהו רגילין למצוה:

גמ': תנן, אכל ושתה בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, למה? שתייה בכלל אכילה ואין אכילה [דף מ עמוד א] בכלל שתייה, מניין שהשתייה בכלל אכילה? רבי יונה שמע לה מן הדא דכתיב [ויקרא יז יב] על כן אמרתי לבני ישראל, כל נפש מכם לא יאכל דם. מה אנו קיימין שהרי הדם הוא משקה? אם בדם שקרש. והתני דם שקרש אינו לא אוכל ולא משקה. אלא כי אנו קיימין, כמות שהוא. והתורה קראה אותו אכילה. והא תני המחיה את החלב וגמאו. הקפה את הדם ואכלו. הרי זה חייב. משמע שדם שקרש חייב עליו משום אוכל. מה עבד לבריתא שהביא רבי יונה שאמרה שדם קרוש אינו אוכל ואינו משקה? כוונת הבריתא שאינו לא אוכל לטמא טומאת אוכלין. ולא משקה לטמא טומאת משקין. חזר רבי יונה ושמעה מן הכא דכתיב [דברים יד כו] ונתת הכסף בכל אשר תאוו נפשך בבקר ובצאן בין ובשכר ואכלתה וכ"ו. והרי שכר זה משקה ונאמר בו אכילה. מה אנו קיימין? אם בנותן טעם יין בתבשיל. והלא הטעם לפגם הוא ואסור לתת יין של מע"ש לתוך התבשיל. אלא מכאן שהתורה משתמשת בלשון אכילה גם לגבי בשתייה. רבנן דקיסרין אמרין תיפטר באילין אורזנייה וגמזוזנייה מיני תבשילים שהיין משביחם ומותר לתת יין מעשר שני לתוכם ונקרא אכילה, דכל הטפל לאכילה כאכילה. רבי יוסי שמע לה מן הכא דתנן, שבועה שלא אוכל. ואכל ושתה, אינו חייב אלא אחת. מכאן ששתייה בכלל אכילה. אמר לון רבי יוסי. אמרין דבתרא ויהיה קשה לסברה הזו, דתני, שבועה שלא אוכל ואשתה. ואכל ושתה, חייב שתיים. ואם שתייה בכלל אכילה למה חייב שתיים? אן מכאן קושיה שכשאומר שבועה שלא אוכל ושתה, הרי נשבע שני שבועות. אחת שלא יאכל ואחד שלא ישתה. אילו מי שהיו לפניו שני ככרים. ואמר שבועה שלא אוכל ככר זה, וחזר ואמר שבועה שלא אוכל ככר זה, שמא אינו חייב שתיים? גם כאן כשאמר שבועה שלא אוכל ושתה, חייב שתיים. שעבר על שתי שבועות. רבי חנניה בשם רבי פינחס שמע לה מן הכא דתנן. שבועה שלא אוכל. ואכל אוכלין שאינן ראויים לאכילה, ושתה משקין שאינן ראויין לשתייה, פטור. הא אם שנתה משקין הראויין לשתייה, חייב. לא בשבועה שלא אוכל הוא עומד? ולמה חייב? מכאן ששתייה בכלל אכילה. ניחא במתניתין דגן דגרסינן שבועה שלא אוכל. ברם כרבנן דאינון גורסים שבועה שלא אוכל ושתה. אן מכאן ראייה. רבי חנינא שמע לה מן הדא דתנן. אכל ושתה ביום כיפור בהעלם אחד, אינו חייב אלא אחת. רבי אבא מרי שמע לה מן הכא דכתיב [שם כו יד] לא אכלתי באוני ממנו. וכי יעלה על הדעת לאמר לא אכלתי אלא שתיית? פשיטא שלא. אז מדוע לא צוותה תורה שיאמר לא אכלתי ולא שתיית באוני ממנו? אלא ודאי שתייה בכלל אכילה. עד כדון בשאמר שבועה שלא אוכל, ושתה. ברם שבועה שלא אשתה ואכל פטור. דשתייה בכלל אכילה ואין אכילה בכלל שתייה. אית דבעי משמע מן הדא דכתיב [דברים יב יז] לא תוכל לאכול בשערך מעשר דגןך ותירושך ויצהרך. תירושך זה היין. ויצהרך זו סיכה, והתורה קראה אותה אכילה. ואינו מחוור שאיסור סיכה מהתורה אלא קרא אסמכתא בלבד. דאין תימר מחוור הוא, ילקה עליו אם סך חוץ לחומה. ואמר רבי יוסי בן חנינא. אין לוקין חוץ לחומה. אלא על אכילה ושתיה. מניין שאינו מחוור? כהדא דתני. בשבת. בין סיכה שהיא של תענוג, בין סיכה שאינה של תענוג מותר. ביום הכיפורים. בין סיכה שהיא של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג אסור. בתשעה באב ובתענית ציבור. בסיכה שהיא של תענוג אסור. ושאינה של תענוג מותר. והתני שוות סיכה לשתייה לאיסור שזר אסור לסוך שמן תרומה. ולתשלומין שזר שסך חייב חומש. אבל לא לעונש שזר שסך במזיד אינו לוקה. ביום הכיפורים לאיסור, אבל לא לעונש שלא לוקים על הסיכה. רואים שסיכה אינה כשתייה מהתורה. והתני גבי תרומה, לא יחללו. להביא הסך ואת השותה שאם היה זר לוקה? אמר רבי יוחנן. לית כאן סך. אמר רבי אבא מרי. ואין לית כאן סך, אף שותה לית כאן. שהרי איסור אכילה כבר נאמר, ושתיה בכלל אכילה. דאי לא כן, אלא שאיסור שתייה נלמד מכאן, אך אמרנו אכל ושתה ביום כיפור בהעלם אחד, אינו חייב אלא אחת? וכי דבר שהוא בא משני לאוין מצטרף? מניין שהוא מחוור בעשה? אמר רבי אלעזר בשם רבי סימיי דכתיב [שם כו יד] לא נתתי ממנו למת. מה אנו

קיימין? אם להביא לו ארון ותכריכין **בכסף מע"ש**. הרי זה דבר שהוא אסור לחי, שהרי לא הותר אלא אכילה שתייה וסיכה. לחי הוא אסור, כל שכן למת. **אלא** איזו דבר שהוא מותר לחי, והוא אסור למת? הוי אומר, זו סיכה. אזהרה למלאכת היום **מניין**? **שנאמר** [ויקרא כג כח] כל מלאכה לא תעשו, עונש **מניין**? **שנאמר** [שם ל] והאבדתי את הנפש ההיא. עונש לעינוי היום **מניין**? **שנאמר** [שם כט] כי כל הנפש אשר לא תעונה **בעצם היום הזה** ונכרתה הנפש ההיא. אזהרה למלאכת הלילה לית כאן עונש לית כאן אזהרה ועונש לעינוי הלילה לית כתיב. **אזהרה לעינוי לית כתיב**. רשב"ל בעי, מה הוה ליה למימר ביה? לא תעונה? **אכול משמע**. אלא לא תאכל? כל אכילות שבתורה כזית וכאן ככותבת. אמר רב הושעיה, **יכל לכתוב** השמר פן לא תעונה. **אם יכתוב כך** הא תלת אזהרין, **שהשמר פן ואל זה לאו**. א"ר חונה **יכל לכתוב** השמר באותה האמירה [דף מ עמוד ב] שאמרתי לך. **כמו שנאמר** [דברים כד ח] השמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות וגו' **כאשר צויתם**. תני רבי חייה, לא יאמר עונש במלאכה שאינו צריך, **שהייתי** למד מן העינוי. מה אם העינוי הקל חייבין כרת, מלאכה החמורה אינו דין שיהו חייבין עליה כרת? הא לא נאמר עונש במלאכה אלא ליתן אזהרה לפניו. **וכיוון שכבר נאמר אזהרה במלאכה. אם אינו ענין למלאכה תנהו ענין לענוי**. מה עונש שנאמר במלאכה אזהרה לפניו, אף עונש שנאמר בעינוי אזהרה לפניו. תני ר"א בן יעקב אומר, נאמר [ויקרא כג כח כט] בעצם היום הזה במלאכה, ונאמר בעצם היום הזה בעינוי, מה בעצם היום הזה שנא' במלאכה לא חלקתה בו בין יום ללילה, בין עונש לאזהרה. אף בעצם היום הזה שנאמר בעינוי, לא נחלק בו בין יום ללילה, בין עונש לאזהרה. **א"ר זעירה הדא אמרה למידין גזירה שוה, אפי' מופנה מצד אחד ואן משיבים, שהרי יכל לפרוך מה למלאכה שנוהגת בשבת ויו"ט**. **א"ר יודן ולא דר"ע היא** שסתם משנה ר"מ אליבא דר"ע **דר"ע אמר למדין מגזירה שוה אף על פי שאינה מופנה**. עד כדון כר"ע דיליף גז"ש אף שאינו מופנה כלל, כר' ישמעאל **מנ"ל לחייב בלילה?** תני ר' ישמעאל [שם טז כט] והיתה לכם לחוקת עולם בחדש השביעי, **בעשור לחדש תענו את נפשותכם כל מלאכה לא תעשו** הקיש מלאכה לעינוי, מה מלאכה שאסרתי לך, מלאכה שחייבין עליה כרת **ומזהרים עליה**, אף עינוי שאסרתי לך עינוי שחייבין עליו כרת **ומזהרים עליו**. **אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן**, האוכל כלאי הכרם לוקה. **אמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן**. הכוסס חיטי תרומה, לוקה. **ואמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן**. המגמא חומץ של תרומה לוקה. **המגמא חומץ של תרומה, משלם את הקרן ואינו משלם את החומש**. הכוסס חיטים של תרומה. **משלם את הקרן ואינו משלם את החומש**. רבי אומר, אומר אני שהוא משלם קרן וחומש. **אמר ר' ירמיה בשם רבי אימי**. מודין חכמים לרבי, **במגמא חומץ של תרומה אחר טיבולו, שהוא משלם קרן וחומש**. שהחומץ **אחר טיבולו מיישב את הנפש**. תנן, תינוקות אין מענין אותן ביה"כ אבל מחנכין אותן **קודם שנה וקודם שתים בשביל שיהו רגילין למצוה**: רב חונה פתר מתניתא תינוקות אין מענין אותן ביה"כ ולא מחנכין אותן. קודם לשנה קודם לשנתים מחנכין לצום שעות. רבי יוחנן פתר מתניתא, תינוקות אין מענין אותן ביה"כ, אבל מחנכין **לשעות**. **וקודם לשנה קודם לשנים משלימין** [דף מא עמוד א] עד איכן מאיזה גיל מחנכים לשעות לר"י? ר' אחא ר' חננה ר' יעקב בר אידי בשם ר"ש בן חלפתא כבן תשע וכבן עשר.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ח הלכה ד

מתני': עובר שהריחה מאכילין אותה עד שתשוב נפשה. חולה מאכילין אותו על פי בקיאיין. אם אין שם בקיאיין מאכילין אותו על פי עצמו עד שיאמר ד"י:

גמ': **תנן, עובר שהריחה מאכילין אותה עד שתשוב נפשה**. בתחילה תוחבה ברוטב, אם שבה נפשה הרי יפה. ואם לאו נותנין לה מגופו של איסור. שתי עוברות באו לפני ר' טרפון. שלח לגבון תרין תלמידים אמר לון, אזלון ואמרון לון צומא רבה הוא. אמרין לקדמייא ושדך נרגע, וקריו עלוי [תהילים כב יא] מבטן אמי אלי אתה. אמרין לתינינא ולא שדך, וקרן עלוי [שם נח ד] זרו רשעים מרחם תעו מבטן דברי כזב. **תנן, חולה מאכילין אותו על פי בקיאיין. אם אין שם בקיאיין מאכילין אותו על פי עצמו עד שיאמר ד"י**. חולה אומר יכול אני ורופא אומר אינו יכול, שומעין לרופא. רופא אומר יכול הוא וחולה

אומר איני יכול, שומעין לחולה. לא צורכא אלא יש מקום לספק מה הדין אם חולה אומר יכול אני, ורופא אומר איני יודע. אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן. נעשה כספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה את השבת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ח הלכה ה

מתני': מי שאחזו בולמוס, מאכילין אותו אפי' דברים טמאים עד שיאורו עיניו. מי שנשכו כלב שוטה, אין מאכילין אותו מחצר הכבד שלו. ר' מתיה בן חרש מתיר. ועוד אמר ר' מתיה בן חרש, החושש בגרונו מטילין בתוכו סם בשבת מפני שהוא ספק נפשות. שכל ספק נפשות דוחה את השבת. מי שנפלה עליו מפולת. ספק הוא שם ספק אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק נכרי ספק ישראל, מפקחין עליו. מצאוהו חי מפקחין עליו ואם מת יניחוהו:

גמ': **תנן, מי שאחזו בולמוס, מאכילין אותו אפי' דברים טמאים עד שיאורו עיניו.** מניין שמאכילין אותו דבילה וצימוקין של תרומה? מן הדא [שמואל א ל יב] ויתנו לו פלח דבלה ושני צמוקים **ותחי רוחו.** מכאן שהם משיבים נפש. ר' חונה אמר עשרים וארבעה עשרונות שאכל דוד **בנב** שסובר שאכל את כל שנים עשר כיכרות לחם הפנים שכל אחד שני עשרונים ברעבון אכלן, ר' יוחנן מטתיה כן ואכל מה דאשכח קדמוי, וקרון עלוי [קהלת ז יב] החכמה תחיה בעליה. תני מאכילין אותו בקל **הקל תחילה.** נבילה ותרומה? מאכילין אותו מתרומה. טבל ושביעית מאכילין אותו שביעית. חלה וערלה צריכה יש ספק מה קל יותר. א"ר יוסה קשיתה קומי ר' **אבא.** תרומה בעון מיתה ונבילה בלא תעשה, ואת אמר הכין? **סבר תרומה בזמן הזה מדרבנן** כמאן דאמר מאיליהן קיבלו עליהן את [דף מא עמוד ב] המעשרות: **תנן, מי שנשכו כלב שוטה, אין מאכילין אותו מחצר הכבד שלו.** ר' מתיה בן חרש מתיר. סימני כלב שוטה, פיו פתוח, רירו יורד, אזניו סרוחות, זנבו נתון בין שתי יריכותיו, מהלך לצדדין, והכלבין נובחין בו. וי"א אף הוא נובח ואין קולו נשמע. מה עיסקיה דהדין כלב שוטה? רב ושמואל. חד אמר רוח חזזית רעה עולה עליו. וחורנה אמר אשה עושה כשפים ובודקת מנסה בו. גרמני עבדיה דר' יודן נשייא, נשכו כלב שוטה והאכילו מחצר כבד שלו ולא נתרפא. מימיו אל יאמר לך אדם שנשכו כלב שוטה וחיה. שעקצו חוורבר וחיה. שבעטתו פרדה וחיה, ובלבד פרדה לבנה. **תנן, שכל ספק נפשות דוחה את השבת.** מניין שספק נפשות דוחה את השבת? אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן **שנאמר** [שמות לא יג] אך את שבתתי תשמרו. אך מיעוט **למעט בשעת פיקוח נפש.** אית דבעי מימר **מהכא.** אמרה תורה חלל עליו שבת **אחת,** והוא יושב ומשמר שבתות הרבה. **תנן, ספק נכרי ספק ישראל, מפקחין עליו.** רבי זעירא ורבי חייא אמרו בשם רבי יוחנן, מבוי שכולו עכו"ם וישראל אחד דר בתוכו ונפלה בו מפולת. מפקחין עליו בשביל ישראל של שם. **תנן, מצאוהו חי מפקחין עליו ואם מת יניחוהו:** עד איכן מפקחין? תרין אמורין, חד אמר עד חוטמו. וחורנה אמר עד טיבורו. מאן דאמר עד חוטמו, בהוא דהוה קיים שהיה עומד. ומאן דאמר עד טיבורו, בהוא דהוה **רכין** מכופף או הפוך. תני, הזריז משובח, והנשאל מגונה, והשואל הרי זה שופך דמים. תני, כל דבר שהוא של סכנה, אין אומר יעשו דברים בעכו"ם ובקטנים, אלא אפילו בגדולים בישראל. מעשה שנפלה דליקה בחצירו של יוסי בן סמאי בשיחין, וירדו בני קצרה של ציפורין לכבותו ולא הניח להן. אמר הניחו לגבאי שיגבה את חובו. מיד קשר עליו הענן וכיבהו. ובמוצאי שבת שלח לכל אחד אחד מהן סלע, ולאירכוס שלהן חמשים דינר. אמרו חכמים, לא היה צריך לעשות כן. חד נפתיי שהיה גוי הוה מגיריה שכן דר' יונה, נופלת דליקתא במגירותיה דר' יונה, אזל ההוא נפתייא בעי מטפתה ולא שבקיה ר' יונה. א"ל בגדך מדלי? אתה מוכן לקבל על המזל שלך אחריות לרכוש שלי א"ל אין, ואישתיזב כולה. ר' יודן דכפר אמי פרס גולתיה על גדישא ונורא ערקא מיניה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ח הלכה ו

מתני': חטאת ואשם ודאי, מכפרין. מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה. התשובה מכפרת על עבירות הקלות על עשה ועל לא תעשה. ועל החמורות הוא תולה עד שיבוא יום הכיפורים ויכפר:

גמ': תמן תנין. ועל זדון מקדש וקדשין, שעיר הנעשה בפנים ויה"כ מכפר. ועל שאר עבירות שבתורה, קלות וחמורות, זדונות ושגגות, הודע ולא הודע, עשה ולא תעשה, כריתות ומיתות ב"ד, שעיר המשתלח מכפר. למה הכפילות לא היא קלות, עשה ולא תעשה? לא היא חמורות, כריתות ומיתות ב"ד? אמר רבי יודה כיני מתני', הקלות והחמורות, אותן הקלות, בין שעשאן בזדון בין שלא עשאן בזדון. אותן השגגות, בין שנתוודע לו בהן בין שלא נתוודע לו בהן. אלו הן הקלות, עשה ולא תעשה. אלו הן החמורות, כריתות ומיתות בית דין. כשם שהשעיר הנעשה בפנים מכפר על הזדונות ותולה על השגגות [דף מב עמוד א] בדבר שיש בו חיוב קרבן שיש בו ידיעה בתחילה ואין בו ידיעה בסוף, אף שעיר המשתלח מכפר תולה עד שידוע לו ויביא קרבן. ניחא לא הודע שיתלה עד שיביא קרבן, הודע? לא כן תנין חייבי חטאות ואשמות וודאין שעבר עליהן יוה"כ חייבין. וחייבי אשמות תלוין פטורין. כיון שיוה"כ תולה? א"ר בון בר חייה. בין שנתוודע לו בהן בספק, בין שלא נתוודע לו בהן. ולמה לא אמר בשלא נתוודע לו בהן? מילתיה אמרה ואפי' לא נתוודע לו בהן יוה"כ מכפר. תמן תנין. על אלו חייבין על זדון כרת, ועל לא הודע שלהם אשם תלוי ובניהם האוכל והעושה מלאכה ביוה"כ. ולא כבר כיפר יוה"כ בלא הודע ולמה מביא אשם תלוי? אמר ר"ש בשם רבי לוי סוכייה, במורד ביוה"כ ואומר איני רוצה שיוה"כ יכפר לי היא מתני'. עבר על עשה, אף על פי שלא עשה תשובה יוה"כ מכפר. עבר על לא תעשה, אמר ר' שמואל בשם רבי זעירא והוא שעשה תשובה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא

פרק ח הלכה ז

מתני': האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה. אחטא ויוה"כ מכפר אין יוה"כ מכפר. עבירות שבין אדם למקום יוה"כ מכפר. ושבינו לבין חבריו אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חבריו. את זו דרש ראב"ע [ויקרא טז ל] מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. עבירות שבין אדם למקום יוה"כ מכפר. ושבינו לבין חבריו אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חבריו. אר"ע אשריכם ישראל, לפני מי אתם מיטהרין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים שנא' [יחזקאל לו כה] וזרקתי עליכם מים טהורים וגו' ואומר [ירמי' יז ג] מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל:

גמ': האומר אין עולה מכפרת, או אין עולה מכפרת עלי, מכפרת היא. אי איפשי שתכפר לי, אינה מכפרת לו על כרחו. האומר אין יוה"כ מכפר, מכפר הוא. אי איפשי שיכפר לי, מכפר הוא לו על כרחו שיוה"כ מכפר אף לשאינם שבים. א"ר חנניה בריה דר' הלל למה יוה"כ מכפר בע"כ? לא כולא מן הדין בר נשא מימור למלכא לית את מלך. העולה מכפרת על הרהור הלב, מ"ט? שנאמר [יחזקאל כ לב] והעלה באה לכפר על רוחכם היו לא תהיה, וכן איוב אומר [איוב א ה] והשכים בבקר והעלה עלות מספר כלם וגו' כי אמר אולי חטאו בלבם. הדא אומר שהעולה מכפרת על הרהור הלב. רבי אומר על כל עבירות שבתורה יוה"כ מכפר. חוץ מן הפורק עול, והמיפר ברית, והמגלה פנים בתורה. שאם עשה תשובה מתכפר לו, ואם לאו אינו מתכפר לו. אמר ר' זבידא. ר' יסא מקשי, מיסבור סבר רבי שיוה"כ מכפר בלא תשובה? ר' אשיין רב יונה ור' אבא ור' חיה אמרו בשם ר' יוחנן, לדברי רבי יוה"כ מכפר בלא תשובה. וכן מיתה מכפרת בלא תשובה. דתני, יום מיתה כיום תשובה יוה"כ מאן תנינתה? רבי. הווי הדא היא דתנין מיתה ויום הכיפורים מכפרין עם התשובה דלא כרבי. שאל ר' מתיה בן חרש את ראב"ע בישיבה. אמר לו, שמעת ד' חלוקי כפרה שהיה ר' ישמעאל דורש? אמר לו, ג' הם חוץ מן התשובה שצריך עם כל אחד מהם. כתוב אחד אומר [ירמי' ג כב] שובו בנים שובבים. וכתוב אחר אומר [ויקרא טז ל] כי ביום הזה יכפר עליכם. וכתוב אחר אומר [תהילים פט לג] ופקדתי בשבט

פשעם. וכתוב אחר אומר [ישעי' כב יד] אם יכפר העון הזה לכם עד תמתון, הא כיצד? עבר על מ"ע ושב מיד, אינו זז ממקומו עד שימחול לו. עליו הכתוב **אומר** שובו בנים **שובבים**. העובר על מצוה בל"ת ושב מיד, התשובה תולה ויוה"כ מכפר. עליו הכתוב אומר, כי ביום הזה יכפר עליכם. [דף מב עמוד ב] העובר על כריתות ומיתות ב"ד במזיד, התשובה ויה"כ מכפרין מחצה, והייסורין בשאר ימות השנה **מכפרין מחצה**. עליו הכתוב אומר ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם. אבל מי שנתחלל בו ש"ש, אין כח לא בתשובה לתלות, ולא ביה"כ לכפר, ולא בייסורין למרק, אלא **תשובה** ויה"כ מכפרין שלישי, והייסורין מכפרין שלישי, והמיתה ממרקת בייסורין. עליו הכתוב אומר, אם יכפר העון הזה לכם עד תמתון. הא למדנו שהמיתה ממרקת. א"ר יוחנן. זו דברי ר' **אלעזר** בן עזריה ור' ישמעאל ור"ע. אבל **לדברי חכמים** שעיר המשתלח מכפר. אם אין שעיר, היום מכפר. כיצד הוא מכפר? ר"ז אמר כל שהוא כל רגע שבו מכפר על העבר. רבי חנניה אומר בסוף. מה מפקא מביניהון? **מת מיד בתחילת יוה"כ**, ע"ד דר"ז כבר כיפר. ע"ד דר' חנניה לא כיפר. אר"ז מתניתא מסייעא לר"ח **דתניא**. חומר בשעיר מה שאין ביוה"כ, וביוה"כ מה שאין בשעיר. **חומר ביו"כ שיוה"כ מכפר בלא שעיר**, והשעיר אינו מכפר אלא ביוה"כ. חומר בשעיר שהשעיר מכפר מיד, ויה"כ מכפר משתחשך. א"ר חונה. איתתבת קומי ר' ירמיה ואמר, תיפתר שהיה בדעתן להביא שעיר. **וכיוון שהיה בדעתם להביא שעיר, אן יוה"כ מכפר בלי שעיר** ולא הביאו **ולכן מכפר רק בסופו**. ר' יוסי בי ר' בון בעי, ואין **הקב"ה** רואה את הנולד שלבסוף לא יביאו ויכפר מיד? **אמר** שמואל, ההן דחטא על חבריה צריך מימר ליה סרחית עלך. ואין **קבליה** הא טבאות, ואין לא, מייתי בני נש ומפייס ליה קומיהון, הדא היא דכתי' [איוב לג כז] ישר על אנשים. יעשה שורה של אנשים ויאמר, חטאתי וישר העויתי ולא שוה לי. אם עשה כן, עליו הכתוב אומר [שם כח] פדה נפשו מעבר בשחת וחיתו באור תראה. **ואם** מית, צריך מפיסתיה על קיברתיה ומימר סרחית עלך. **תני עבירות** שנתודה עליהן ביה"כ שעבר א"צ להתוודות עליהן יוה"כ הבא. אם עשה כן עליו **הכתוב** אומר [משלי כו יא] ככלב שב על **קיא**, כסיל שונה באולתו. **תני ר' אליעזר** אומר, ה"ז זריז ונשכר. מ"ט דר' **אליעזר? שנאמר** [תהילים נא ה] וחטאתי נגדי תמיד. מה מקיים ר"א טעמא דרבנן ככלב שב על קאו כסיל שונה באולתו? בשונה באותה העבירה. מה מקיימין רבנן טעמא דרבי **אליעזר שנאמר**, וחטאתי נגדי תמיד? שלא יהו בעיניו כאילו לא עשאן, אלא **כעשאן** ונמחל לו. מצות הוידוי עויה"כ עם חשיכה עד שלא נשתקע במאכל **ובמשתה**. אף על פי **שנתודה** בערבית צריך **להתודות** בשחרית, אף על פי **שנתודה** בשחרית, צריך להתודות במוסף. אף על פי שנתודה במוסף, צריך **להתודות** במנחה. אף על פי שנתודה במנחה צריך להתודות בנעילה. שכל היום כשר לוידוי. כיצד הוא מתודה? **אמר** ר' ברכיה בשם ר' **אבא** בר בינה. רבוני חטאתי ומירע עשיתי ובדעת רעה הייתי עומד, ובדרך רחוקה הייתי מהלך, וכשם שעשיתי, איני עושה. יה"ר מלפניך ה' אלהי שתכפר לי על כל פשעי, ותמחול לי על כל עונותי, ותסלח לי על כל חטאתי. **תני** צריך לפרוט את מעשיו דברי ר' יהודה בן בתירה. רע"א א"צ לפרוט את מעשיו. מ"ט דר"י בן **בתירה? שנאמר** [שמות לב לא] אנא חטא העם הזה חטאה גדלה ויעשו להם אלהי זהב. מה עבד לה ר' עקיבה? מי גרם להם? אני שהרביתי להם כסף וזהב. למה שאין חמור נוהק אלא מתוך כפיפה של חרובין. **תנן**, **אר"ע אשריכם ישראל, לפני מי אתם מיטרהין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים שנא' [יחזקאל לו כה] וזרקתי עליכם מים טהורים וגו' ואומר** [ירמיה יז יג] מקוה ישראל ה', מה **מקוה** מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל:

הדרן עלך פרק יוה"כ וכולא מסכתא דיומא ברחמי דשמיא

